SEGURANZA CIDADÁ

Aplicación ao municipio de Vigo e perspectiva comparada

Dirección: Luis Espada Recarey

Actuacións de Oficio
VALEDOR DO CIDADÁN

SEGURANZA CIDADÁ

Aplicación ao municipio de Vigo e perspectiva comparada

VALEDOR DO CIDADÁN
Actuacións de Oficio

Dirección: Luis Espada Recarey

Dirección
Luis Espada Recarey

Coordenación xeral
Victor Manuel Martínez Cacharrón

Coordenación informática
Guillermo Rey González

Coordenación temática e bibliográfica
Javier Iradiel Sánchez

Colaboradores
Gil Cabral
Daniel Ledo Martinez
Iván González Rodríguez
Unai González Suárez
Estefania Ordóñez Lopez
Judit Ordóñez Lopez
Irasema Ordóñez Lopez
Elías José Outes Rey
Raquel Santamaria Rodriguez
María Teira Rivas

Deseño e Paxinación
Diego Durán

ISBN
978-84-695-9193-2

Dep. Legal
VG 824-2013

Oficina do Valedor do Cidadán
R. Policarpo Sánz, 15 4º
Casa das Artes - 36202 VIGO
Tel: 986 430 047
Fax: 986 227 774
e-mail: valedordocidadan@vigo.org
web: http://hoxe.vigo.org/oconcello/valedor

ÍNDICE

INTRODUCIÓN 7

PARTE I: A SEGURANZA CIDADÁ 9

1. Definicións 9
2. As enquisas de vitimización 12
3. Situación naEuropa 13
4. Situación en España 19

PARTE II: ENQUISA SOBRE SEGURANZA CIDADÁ APLICADA A VIGO 27

1. Metodoloxía 27
    1.1 Método de recompilación de datos 27
    1.2 Ficha técnica 27
2. Informe de resultados 28
    2.1 Perfil das persoas entrevistadas 28
    2.2 Resultados globais 30
    2.3 Resultados por zonas 43

PARTE III: TENDENCIAS OBSERVADAS 57

1. Perfil das persoas entrevistadas 57
2. Análise dos resultados da enquisa 58

PARTE IV: COMPARATIVA DE VIGO CON OURAS CIDADES EUROPEAS 105

1. Introdución 105
2. Sentimento xeral de seguranza da poboación 106
3. Taxa de vitimización 121
4. Roubos relacionados con vehículos 125
5. Vitimización por roubo 127
6. Vitimización por delitos de contacto 129
7. Denuncias perante os corpos de seguranza 131
8. Medidas preventivas perante a delincuencia 136
9. Atitudes xerais cara a policía 138

CONCLUSIÓNS 140

ANEXOS 159

A1. Cuestionario aplicado 159
A2. División do municipio de Vigo en zonas e distritos 166
A3. Poboación das cidades analisadas. 168

BIBLIOGRAFÍA 171

INTRODUCIÓN

A seguranza cidadá foise tornando ao longo destes últimos anos nun dos problemas esenciais do desenvolvemento social das cidades e do benestar da poboación así como nun dereito lexítimo das persoas. Un ambiente seguro e protexido é un dos principais alicerces sobre os que se constrúe unha sociedade estábel. Por estas razóns, a preocupación pola seguranza cidadá experimentou un considerábel auxe desde o pasado século onde comezaron a aparecer as primeiras medidas que pretendían servir para mellorar o coñecemento sobre as diversas tipoloxías criminais que se estaban convertendo xa nun auténtico problema social.

O incremento da delincuencia urbana en moitas das grandes cidades do mundo chegou a tornarse un problema grave durante os últimos vinte anos. Entre os anos 70 e 90 produciuse un crecemento de entre o 3% e o 5% anual da delincuencia urbana en moitos dos núcleos urbanos de máis de 100.000 habitantes nos países do norte. Nos países do sur, a delincuencia e sobre todo a violencia entre os mozos tamén experimentou importantes incrementos, principalmente debido a fenómenos como o abandono escolar, a exclusión social ou o analfabetismo, influenciado todo iso polo aumento do tráfico e o consumo de drogas. Nos anos 90 estes índices estabilizáronse grazas ás políticas de prevención e de reforzo na aplicación das leis, apesar de que o fenómeno da globalización tamén influíu, negativamente e de forma paulatina, no desenvolvemento da delincuencia.

A globalización supuxo, en primeiro lugar, a internacionalización do capital e a interconexión dos países en varios sentidos. Na Europa, a práctica eliminación de fronteiras supuxo para os seus habitantes novos dereitos e oportunidades e permitiu ás persoas moverse máis libremente grazas ás novas tecnoloxías, as melloras dos medios de transporte, etc. Debido a este fenómeno, que é tamén mundial, foron desaparecendo as diferenzas entre países e, con iso, fóronse conectando e ampliando ao mesmo tempo os riscos en temas como a alimentación, o terrorismo, os problemas ambientais, etc., o que supuxo tamén un impacto na seguranza cidadá.

Esta libre circulación favoreceu as interaccións sociais e culturais e serviu para crear un sentimento de cidadanía europea que estreitou lazos entre países e xerou lucros económicos mutuos para as empresas e as persoas. Os medios de comunicación globalizados contribúen igualmente para que as persoas poidan coñecer, case en tempo real, noticias sobre crimes, delincuencia organizada, riscos alimentarios, ataques terroristas e acontecementos que teñen lugar en todo o mundo e que favorecen o aumento dunha sensación de inseguranza. A modernización e desenvolvemento asócianse, xa que logo, coa inseguranza cidadá, xa que a supresión de fronteiras provocou que vivamos nun territorio común que, en certo xeito, tamén favorece a criminalidade. Os grupos de delincuencia organizada e as mafias

criminais víronse beneficiadas ao ampliarse o cenario de actuación e, por iso, a seguranza da Unión Europea exixe unha actuación decidida contra estes problemas. A cidadanía, mormente a raíz dos ataques terroristas do 11 de setembro nos Estados Unidos e do 11 de marzo en Madrid, mudou a forma de percibir a inseguranza. En consecuencia, resulta necesaria unha actuación urxente por parte dos axentes políticos europeos. O problema aumenta ao levarmos en conta ademais os efectos da crise económica que provocaron maior inseguranza laboral e salarial debido en gran medida aos comportamentos da globalización con base na externalización e subcontratación de servizos, o que supón unha menor protección dos traballadores. Esta situación tamén se ve incrementada coas restriccións de acceso á seguranza social para moitos traballadores, o cal pon a moitas familias en risco de que calquera vaivén económico provoque un desequilibrio social que, en certo xeito, está relacionado coas causas reais da delincuencia.

Actualmente, de acordo cos resultados de distintas enquisas de opinión europeas, o crime urbano e outras formas de desordes sociais seguen a formar parte das principais preocupacións dos habitantes das cidades. Portanto, reconducir estas tendencias converterase nun dos maiores reptos nos próximos anos. As grandes desigualdades existentes están a impedir o desenvolvemento sustentábel e non teñen cabida nun mundo onde o benestar e a seguranza deben ser unha prerrogativa para todos os habitantes. A paz e a seguranza resultan esenciais para o desenvolvemento das cidades e isto é aplicable non só ás zonas afectadas por conflitos armados, onde esa necesidade se torna un imperativo, senón a todas as sociedades onde existiren niveis significativos de distintas formas de violencia e inxustiza que, con frecuencia, resultan pouco visibles para a poboación.

Algúns analistas consideran a seguranza e os riscos persoais como un dos aspectos máis importantes aos que se enfrontan as sociedades ocidentais contemporáneas. O problema reside no xeito de estudar estes riscos e en como as persoas perciben o sentimento de seguranza ou inseguranza. Por iso resulta necesario definir o concepto de seguranza levando en conta que se trata dun fenómeno complexo no que interveñen multitude de factores.

Luis Espada Recarey

PARTE I

A SEGURANZA CIDADÁ

1. Definicións

A seguranza cidadá é unha das dimensións da seguranza humana[1] e, portanto, do desenvolvemento humano e está ligada á presenza de múltiplos actores, condicións e factores. Entre estes factores áchanse a historia e a mesma estrutura estatal e da sociedade, as políticas e programas gobernamentais, a relevancia dos dereitos sociais, económicos e culturais mais, mormente, o concepto fai referencia á calidade de vida das persoas que viven nunha sociedade. A seguranza da cidadanía vese ameazada cando os Estados fracasan na hora de protexer os individuos do crime e da violencia cotiá, establecéndose unha brecha na relación entre os que gobernan e os gobernados. O dereito á seguranza con respecto ao crime ou á violencia interpersoal ou social non está especialmente protexido sob o sistema internacional da lei dos dereitos humanos. No entanto, esa protección pode ser deducida a partir da obrigación do Estado a garantir a seguranza dos individuos tal e como refere o artigo 3 da Declaración dos Dereitos Humanos: "Todo ser humano ten dereito á vida, á liberdade e á seguranza persoal".

O crime, no senso amplo, é definido como máis unha das formas de violencia que sofren as persoas que viven nunha área xeográfica aínda que, de forma mais específica, o crime refírese unicamente aos tipos de violencia descritos nos sistemas de lei criminal. Por iso, os especialistas defenden unha abordaxe ampla para estudar este problema. Esta focaxe aborda a prevención e o controlo de atividades de diferente índole e inclúe distintos actores, tanto do sector público como da sociedade civil.

Isto fai con que o concepto de seguranza cidadá sexa o que máis se identifica co problema do crime e da violencia do punto de vista dos dereitos humanos, aínda que sempre tomando como base unha serie de feitos delitivos reais contra as persoas. Considerando o alto componente subxectivo que comporta, o sentimento de seguranza ou inseguranza que

1) "O concepto de seguranza humana, no seu significado máis amplo, inclúe moito máis que a ausencia de conflitos violentos. Abranxe os dereitos humanos, unha boa gobernanza, o acceso á educación e á saúde e a seguranza de que cada individuo ten a posibilidade de desenvolver o seu potencial. Cada paso nesta dirección significa un avanzo cara á redución da pobreza, o desenvolvemento económico e a prevención de conflitos. Un mundo libre de miseria, sen medo e con liberdade para que as novas xeracións se desenvolvan nun ambiente san e natural son factores esenciais na construción da seguridade humana e, portanto, na seguridade dun país." Kofi Annan, en "Secretary-General Salutes International Workshop on Human Security in Mongolia. Two-Day Session in Ulaanbaatar, Mai 8-10, 2000. Press Release SG/SM/7382.

experimenta unha persoa estará máis relacionado coa percepción de se sentir en perigo ou se sentir ameazado tanto no plano persoal como no material. Deste modo, poderíase dicir que a percepción da seguranza é máis ben un sentimento, é o estado de ánimo que impera nunha sociedade nunha dada época e que condiciona a forma en que se define o estado da seguranza dun país.

En consecuencia, na hora de delimitar o concepto de seguranza cidadá pódese falar en dous tipos de seguranza, a seguranza obxectiva e a seguranza subxectiva. A primeira refírese aos datos sobre a actividade delitiva que son incluídos nos rexistros policiais ou das forzas de seguranza. É un dato medíbel, aínda que amiúde se chegan a rexistrar todos os delitos cometidos, polo que a súa validez e fiabilidade poden resultar cuestionábeis.

En España, o Balanzo de Criminalidade do Ministerio do Interior constitúe unha recompilación dos feitos delitivos rexistrados e da evolución da criminalidade detectada polas Forzas e Corpos de Seguranza do Estado e polos Corpos policiais dependentes das diferentes Comunidades Autónomas. Os datos sobre criminalidade responden a uns indicadores de seguranza concretos, como son o total de delitos e faltas, homicidios dolosos e asasinatos consumados, delincuencia violenta, roubo con violencia ou intimidación, roubos con forza, subtracción de vehículos a motor, tráfico de drogas, danos e furtos. A grande maioría destes indicadores correspóndense cos establecidos polo Escritorio Europeo de Estatística (EUROSTAT). No cadro europeo, EUROSTAT é onde se rexistran actualmente as estatísticas disponíbeis sobre a delincuenci9a e xustiza penal dos distintos sistemas policiais e xurídicos que existen na Unión Europea.

Por outro lado, a seguranza subxectiva é definida como a situación en que un individuo se encontra perante certas situacións que acha inseguras e está determinada pola construción social da realidade, onde se viu que o discurso mediático desempeña un papel decisivo. Este componente subxectivo implica que non todas as persoas perciban a inseguranza do mesmo xeito e en consecuencia os sentimentos de inseguranza distribúense de distinta maneira. Estas sensacións costuman producirse con maior frecuencia nas áreas urbanas onde a exposición á delincuencia é maior a priori. Igualmente, a inseguranza costuma ser percibida en maior medida polas persoas que son física ou socialmente máis vulnerábeis á violencia. A vulnerabilidade física refírese á exposición ao ataque, a impotencia de encarar o ataque e ao risco de sofrer maiores consecuencias ao enfrontalas. A vulnerabilidade social encádrase tanto na exposición á violencia actual como á limitación nos recursos para abordar as consecuencias financeiras dos ataques e cada persoa ten un grao de vulnerabilidade distinto segundo as súas circunstancias persoais. O coidado específico e a protección dos membros máis vulnerábeis da sociedade debe ser un elemento prioritario no modelo social europeo. De acordo cos distintos estudos, as persoas con máis de 65 anos e as mulleres en xeral son máis propensas a experimentar o sentimento de inseguranza e,

ao contrario, as persoas con idades comprendidas entre 35 e 49 anos e os homes adoitan experimentar en menor medida esta sensación.

A percepción da inseguranza, isto é, a seguranza subxectiva, depende, en suma, das probabilidades de se tornar vítima involuntaria dun delito, ou sexa, do medo a ser vítima da delincuencia, ben como de factores como as condicións persoais, as circunstancias sociais, as redes de socialización e hábitos de vida e a maior ou menor vulnerabilidade ou sensibilidade á mensaxe dos medios de comunicación.

Restablecer o equilibrio entre as dúas visións ou variábeis (obxectiva e subxectiva) tórnase nunha necesidade social para que o nivel de incertidume ao que o ser humano se ve submetido se manteña suportábel. Así sendo, hai feitos que constitúen un alarma social imporante porque os individuos pódense ver identificados no lugar das vítimas, como pode acontecer nos roubos con violencia ou intimidación.

As persoas cando ouven falar de inseguranza cidadá pensan en múltiplos e diversos problemas ou situacións, desde o terrorismo á venda de drogas na rúa, atracos con armas, violacións ou abusos sexuais, agresións físicas, roubos en domicilios, locais, vehículos, carteiras e tiróns de bolsos, ameazas, actos de vandalismo, fraudes,... e mesmo recentemente pensan na corrupción.

A sensación de estar en perigo, ben como a incerteza e a insatisfacción son circunstancias que incrementan os niveis de estres, angustia e ansiedade. Asusta todo aquilo que atente contra o noso senso de pertenza, integridade e aceptación. Todo aquilo que poña en perigo a nosa seguranza física, emocional e material pode entrar no menú das ameazas contra o noso benestar. O problema da inseguranza cidadá vese agraviado pola extraordinaria capacidade que tomaron os medios de comunicación social na hora de amplificar e de difundir en tempo real a nivel mundial, e, portanto, deslocalizándoos, os desastres e as violencias máis extremas e preocupantes acontecidas mesmo nos lugares máis afastados.

Por estes motivos, existe a necesidade de crear ferramentas que permitan unha comparanza de datos sobre as tendencias do crime e os niveis de criminalidade, dado que actualmente non existe un baremo homoxéneo neste sentido. As definicións legais, as modalidades de información periódica e as prácticas de control varían en grande medida dunha época para outra e dun lugar para outro. Por iso é preciso recompilar informacións fiábeis por parte da policía e tamén levar a cabo sondaxes de opinión estandardizadas entre a cidadanía. Estes estudos sobre as experiencias dos habitantes relativamente ás súas atitudes perante o crime e o control da delincuencia foron levadas a cabo en varios países europeos. A utilización conxunta destes dous tipos de ferramentas servirá para comprendermos de maneira máis completa o estado da seguranza que experimenta unha determinada sociedade.

2. As enquisas de vitimización

Na segunda metade do século XVIII surxe na Europa a cuestión de como levar a cabo medicións sobre a criminalidade aínda que non foi até os inicios do século XIX que este afán de conseguir datos estatísticos sobre a criminalidade e a delincuencia se tornou nunha actividade sistemática a realizar por algúns países.

Na actualidade, a inseguranza cidadá tornouse un tema de debate político e de preocupación xeral que afecta directamente á vida de entre os 15% e 26% dos europeos. Neste sentido, cada vez son máis as administracións con competencia en materia de seguranza que dedican os seus esforzos a coñecer mellor os índices de criminalidade que se rexistran nas estatísticas ofrecidas pola policía e, ao mesmo tempo, a realizar medicións a fin de decifrar e valorar a porcentaxe de delitos que non se denuncian e que sofre a poboación. Mentres que no pasado unicamente se utilizaban os datos rexistrados pola policía e a xustiza criminal para medir o crime, agora é un feito recoñecido que esta información por si só non resulta abondo para obter unha visión integral da criminalidade e que debe ser usada xunto coas sondaxes de vitimización. Alén diso, as sondaxes de vitimización, como sondaxes persoais a víctimas de actos delitivos ou crimes, resultan unha ferramenta comparativa moito importante na hora de equiparar a actividade delitiva entre países e rexións do mundo. Portanto, o coñecemento destes datos delitivos, que non son reportados nos inquéritos das forzas de seguranza, coñecida como cifra negra, é dun grande interese para aproximarse da verdadeira realidade da delincuencia nas cidades.

Estas circunstancias levaron a distintas interpretacións sobre o tema mais, na actualidade, parece existir un consenso xeral na necesidade de utilizar os datos oficiais e as sondaxes de vitimización para medir a seguranza nos distintos países e, ao mesmo tempo, poder establecer comparacións.

As sondaxes de vitimización son, portanto, unha alternativa que visa coñecer mellor os sentimentos e percepcións que ten a cidadanía sobre a seguranza. Nos principais estudos sobre criminalidade que se realizaron nas últimas décadas fíxose fincapé no plano subxectivo da criminalidade tentando averiguar cuestións como son o medo ao delito, os medios de defensa dos habitantes e as principais ameazas percibidas. Neste sentido, a Unión Europea xa incluíu nos Eurobarómetros dos anos 1996, 2000 e 2002 preguntas sobre as experiencias vitimizantes e o medo ao crime. Noutros dous Eurobarómetros realizados nos anos 1999 e 2010 tamén se incluíron preguntas relacionadas coa violencia de xénero contra as mulleres. Despois destas experiencias e a fin de dotar de maior rigor metodolóxico e contribuír para o progreso dunhas estatísticas harmonizadas e comparábeis na Europa sobre o uso das sondaxes, a UE criou en 2006 un grupo de expertos destinado a "avaliar as necesidades políticas e asesorar sobre o uso eficaz de indicadores e datos no

ámbito da delincuencia e a xustiza penal". Actualmente estanse a desenvolver medidas para obter medicións harmonizadas en todo o conxunto da UE mediante unha serie de indicadores comúns.

Tamén o Escritorio das Nacións Unidas contra a Droga e o Delito (ONUDD), en colaboración coa Comisión Económica da ONU para Europa, elaboraron no ano 2009 un manual a fin de servir de axuda aos distintos países na elaboración de enquisas de vitimización. Neste manual faise referencia a distintos aspectos prácticos das sondaxes como a organización do contido, a súa periodicidade, o método de entrevista,...

Cabe referir, porén, que a maior tentativa de implementación dunha sondaxe de vitimización a nivel mundial foi a denominada International Crime Victims Survey (ICVS) (Sondaxe Internacional de Vitimización). Esta sondaxe foi coordenada polo Instituto Interrexional para Investigacións sobre a Delincuencia e a Xustiza (UNICRI) en Turín (Italia), e levouse a cabo pola primeira vez en 1989 con sucesivas repeticións nos anos 1992, 1996, 2000 e 2004/05. Concebida inicialmente para a súa utilización en países desenvolvidos, progresivamente foi alastrando aos países en desenvolvemento e na Europa do Leste. Hoxe máis de setenta países desenvolveron ao mínimo unha sondaxe deste tipo, xa que ficou recoñecido o seu valor na hora de comprender os problemas delitivos e a mellor maneira de os abordar, ben como as tendencias do crime. Apesar de estas sondaxes seren importantes para revelar unha serie de delitos que non son rexistrados pola policía, tamén presentan algunhas limitacións como é a dificuldade para se axustar á definición legal do crime. É un programa mundial de enquisas estandardizadas que recolle informacións sobre as experiencias dos individuos coa delincuencia, a apreciación da acción policial e a percepción subxectiva da seguranza. Ter participado nesta sondaxe supón a identificación da situación dun país dentro do contexto global, isto é, coñecer a situación dun país dentro das tendencias mundiais. Abranxe dez tipos de crimes que se poden clasificar en, por unha parte, delitos relacionados con vehículos como o roubo de automóbil, roubo de obxectos do vehículo, roubo de motocicleta e roubo de bicicleta e, por outra parte, en delitos como o roubo a vivendas, o roubo con violencia, o suborno, o ataque sexual e delitos contra a propiedade. Tamén se acrecentaron preguntas sobre temas de corrupción, fraude, problemas relacionados coas drogas e cuestións sobre o relacionamento coa policía, medidas de prevención contra o roubo e temor á delincuencia.

3. Situación na Europa

No contexto xeral da Unión Europea tiveron lugar varias iniciativas co obxecto de encarar o crecente problema de delincuencia. Este é un tema que ten recebido moita atención por parte das lideranzas políticas da UE, particularmente desde o Consello Europeo de

Tampere de 1999 no que se aprobou a necesidade de desenvolver medidas de prevención contra a delincuencia e se acordou a troca de prácticas contra o crime e o reforzamento da Rede de autoridades nacionais competentes en materia de prevención da delincuencia, así como a cooperación entre os organismos nacionais competentes na materia, precisando que as prioridades principais de dita cooperación poderían ser a delincuencia xuvenil, a delincuencia urbana e a relacionada coas drogas.

Xa no artigo 29 do Tratado fundacional da UE establecíanse os alicerces para a creación dun cadro xurídico común no ámbito da xustiza e se propuña como un dos obxectivos fundamentais "ofrecer á cidadanía un alto grao de seguranza dentro dun espazo de liberdade, seguranza e xustiza elaborando unha acción en común entre os Estados membros nos ámbitos da cooperación policial e xudiciaria en materia penal e através da prevención e o combate ao racismo e á xenofobia.

Posteriormente fóronse desenvolvendo outras iniciativas como a Rede Europea de Prevención da Delincuencia (REPD), cuxa misión consiste en axudar a desenvolver medidas de prevención da delincuencia na UE, e puxéronse en funcionamento diversos proxectos e foros de comunicación enfocados a aumentar o coñecemento sobre a realidade social que supón a delincuencia na Europa. En 1987 creouse o Foro Europeo para a Seguranza Urbana (European Forum for Urban Security, EFUS) como unha organización non gobernamental na que participan máis de 250 autoridades locais e que dirixe os seus esforzos a reforzar as políticas de seguranza através de estratexias de prevención do crime e a cooperación entre as distintas autoridades. Traballa en colaboración coa maioría dos Estados membros da UE, trocando informacións sobre boas prácticas en temas de seguranza entre as distintas autoridades locais e fomentando a súa colaboración. En decembro de 2012 esta organización presentou o Manifesto de Aubervilliers e Saint-Denis como unha plataforma política sobre seguranza urbana, através da cal as autoridades se comprometen na promoción de políticas gobernamentais a longo prazo que propicien o investimento en prevención para garantir a seguranza das futuras xeracións como un elemento indispensábel da calidade de vida das cidades e un dereito básico para todos. Este Manifesto reafirma o compromiso con respecto ás políticas sociais de prevención, particularmente importantes nun momento en que a Europa e o mundo están a atravesar unha crise económica que pode pór en perigo o patrimonio social e cultural do século XX e agravar as desigualdades que está a experimentar o continente europeo, sobre todo o aumento do desemprego, que conduce aos europeos a un estado de ansiedade enfraquecendo o tecido social e a confianza no futuro.

Cabe dicir que sobre todo a partir dos atentados de Madrid que vitimou 191 persoas e feriu outras 1858 comezouse a elaborar con carácter de urxencia un plano de acción destinado a adoptar unha actitude común máis eficaz para previr e combater os problemas relacionados co crime, a delincuencia organizada e o terrorismo.

A fin de contribuír para a consecución firme deste obxectivo común, o Consello Europeo desenvolveu en 2005 un programa plurianual denominado "Programa de Haia" que se centra con especial interese, entre outros aspectos, en mellorar a cooperación policial e xudicial entre os distintos Estados membros, tirando o máximo proveito do potencial ofrecido polo Escritorio Europeo de Policía (Europol) e o Grupo de traballo operativo de xefes de policía europeos (Eurojust), eliminando atrancos legais e xudiciarios no combate á delincuencia.

Un dos principais atrancos cos que se deparou a UE na hora de elaborar políticas baseadas en datos fiábeis e comparábeis sobre a delincuencia no contexto europeo foi a falta de estatísticas harmonizadas sobre delincuencia e xustiza penal. Un sistema estatístico consolidado resulta unha ferramenta imprescindíbel para a elaboración de políticas baseadas en datos polo que xa a Estratexia da Unión europea para o inicio do novo milenio recomendaba a elaboración de estatísticas sobre delincuencia.

Por este motivo, en agosto de 2006, a Comisión Europea adoptou un Plano quinquenal de acción para o desenvolvemento dunha estratexia global coherente a fin de cuantificar a delincuencia e a xustiza penal. Esta tarefa debía ser levada a cabo pola Dirección Xeral de Xustiza, Liberdade e Seguridade e, desde 2010, pola Dirección Xeral de Interior en colaboración con Eurostat. Ao mesmo tempo, criouse un grupo de expertos sobre as necesidades políticas en materia de datos sobre a delincuencia e a xustiza penal para axudar á Comisión, co fin de determinar as necesidades políticas en materia de datos a escala da UE e de asesorar sobre o desenvolvemento efectivo e a utilización de indicadores no ámbito da delincuencia e a xustiza penal.

A partir desta primeira fase de implementación do plano de acción 2006-10, púxose en funcionamento un segundo plano de acción que comprende o período 2010-15 e que ten como obxectivo continuar e levar adiante o traballo iniciado en 2006 e centrarse en lograr resultados. Por outro lado, a Comisión tamén elaborou unha Estratexia de Seguranza Interior que establece entre os seus fins prioritarios o combate e a prevención contra as formas máis graves de delincuencia, a delincuencia organizada e a delincuencia informática. Esta Estratexia propón accións específicas para o período 2011-14 e establece a base para unha cooperación máis efectiva entre os Estados membros e as institucións da UE a fin de lograr unha Europa máis segura.

Desde a implementación deste programa conseguíronse grandes avanzos no desenvolvemento dun mecanismo de recolla de datos através dunha serie de indicadores comúns e, desde 2007, o escritorio Eurostat publicou un inquérito anual intitulado Statistics in focus que recolle un grande número de estatísticas respectantes á delincuencia e contén datos sobre os seguintes aspectos: delincuencia total, homicidios, delitos violentos, atracos,

roubos nas casas, roubos de vehículos de motor, tráfico de drogas, poboación carceraria e número de funcionarios de policía. Estas estatísticas reflicten a diversidade dos problemas policiais e xurídicos que existen na UE e, na hora de comparar estas informacións, sería preciso centrarse nas tendencias a longo prazo en vez de comparar directamente datos entre países sobre un ano concreto. Cabe levar en conta que non resulta fiábel realizar comparacións con estes datos, xa que poden existir diferenzas importantes entre países ou verse afectados por factores relacionados cos diferentes sistemas legais e de xustiza criminal, como son os distintos sistemas de clasificación de tipos penais ou diferenzas no rexistro e a transmisión dos delitos. Alén diso, é probábel que unha proporción de delitos relativamente elevada non se rexistre nun países e si noutros.

Consoante o último inquérito presentado no ano 2012 por Eurostat, *Crime and criminal justice, 2006-2009*, que analisa as denuncias rexistradas pola policía durante este período, o número de crimes fora en constante crecemento desde aproximadamente o ano 2002, aínda que a tendencia á baixa diminuíu durante o período sinalado de 2006-09. Cerca do final dese período, a policía rexistrou máis crimes nalgúns Estados membros (particularmente os delitos relacionados con roubos en vivendas e o tráfico de drogas). Por outro lado, o tipo de delitos que rexistrou un descenso máis importante foi o roubo de vehículos a motor. As porcentaxes máis altas de homicidios rexistrados áchanse na Lituania e Estonia, e as máis baixas en Austria, Eslovenia, Alemaña e España. Igualmente, os países onde existía máis poboación reclusa en relación ao seu número de habitantes eran Letonia e Estonia, mentres que a menor se achaba en Islandia, Finlandia, Dinamarca e Eslovenia.

A última recompilación de datos mostra que existe unha tendencia xeral ara a redución dos índices de criminalidade rexistrados nos Estados membros da UE entre os anos 2007 e 2010. Mentres que os delitos relacionados co tráfico de drogas, roubos e delitos violentos diminuíron entre un 3% e 6% nese período, a cantidade de roubos de vehículos de motor desceu de forma considerabelmente rápida durante os mesmos anos (23%). Ao contrario, o roubo a vivendas é unha categoría que presenta unha tendencia á alza na UE. En comparación co ano 2007, rexistrouse un 7% máis destes casos en 2010.

Porén, estas estatísticas policiais e xudiciarias deberían complementarse con estatísticas obtidas ás vítimas, en particular naqueles ámbitos penais nos cales os incidentes nen sempre se denuncian. Alén diso, os estudos sobre vitimización son unha fonte válida de datos totalmente comparábeis, sempre que se aplicar unha metodoloxía común. Por iso, a elaboración dunha metodoloxía común e dun módulo de estudo sobre a vitimización foi outro dos resultados máis importantes deste Plano de acción entre os anos 2006-10.

Para o período 2013-14 programouse de novo a realización deste estudo, o que vai ofrecer, pola primeira vez na UE-27, informacións comparábeis sobre os índices de prevalencia

(índices de vitimización) de tipos específicos de delincuencia e sobre aspectos relacionados cos sentimentos das persoas sobre a súa seguranza. A participación activa dos Institutos Nacionais de Estatística en cada fase (da concepción dos módulos ao traballo de campo e as investigacións dos índices de prevalencia) garante plena responsabilidade para a calidade dos datos, o que é especialmente importante para os países que non realizan estudos nacionais sobre as vítimas, xa que poden aproveitar esta oportunidade para levar a cabo as súas propias avaliacións e obxectivos.

Cabe referir que a experiencia no que di respecto ás sondaxes de vitimización varía considerabelmente entre países. Existen países cunha longa tradición na elaboración de estudos de vitimización entre os seus habitantes como, por exemplo, o Reino Unido, Franza ou Bélxica. Outros países, como os Países Baixos, Estonia ou Italia apenas comezaron a realizalas hai algúns anos. Na Italia realízanse a cada 5 anos desde 1998. No Reino Unido, ao contrario, a primeira sondaxe realizouse en 1982 e desde 2001 as informacións sobre os crimes rexistrados pola policía son presentadas de forma conxunta con datos sobre vitimización (Brittish Crime Survey) para fornecer unha visión máis completa sobre a situación da criminalidade no país. Destarte, móstrase claramente as diferenzas entre os delitos rexistrados oficialmente e a cantidade de delitos estimados. Esta sondaxe, que se realiza en Inglaterra e no País de Gales de forma continuada desde 2001, foi precursora en varios aspectos das sondaxes de vitimización europeas. As informacións son recompiladas através de enquisas persoais e sobre as cuestións e temas máis sensíbeis, como a violencia doméstica ou o consumo de drogas, onde é o propio inquirido que preenche a información.

A sondaxe realizada na Bélxica, denominada Moniteur de sécurité, está baseada no modelo de enquisa dos Países Baixos (Nederlandse Politiemonitor) e fornece datos sobre a delincuencia á vez que indaga sobre as necesidades da poboación en materia de seguranza e policía. Na Franza a sondaxe de vitimizaición recebe o nome de *Cadre de vie et sécurité* e está baseada principalmente no modelo británico de enquisa referido e no modelo americano.

Estes son algúns exemplos das enquisas con maior relevo que existen no contexto europeo. No entanto, cabe referir que a metodoloxía utilizada na enquisa ICVS é a que serviu como precursora para a enquisa que se está a preparar actualmente para o conxunto da UE. Esta enquisa europea fornecerá datos comparativos e, realizada periodicamente, tornarase nunha información moito valiosa para determinar as tendencias sobre o crime entre os Estados membros.

Durante o período 2004/05 levouse a cabo unha primeira experiencia de enquisa de vitimización europea seguindo o modelo de enquisas ICVS, cofinanciado pola UE e denominado Estudo Europeo de Delincuencia e Seguranza (European Crime and Safety Survey – EU ICS). Esta experiencia pretendía servir como ferramenta para medir o volume e a

natureza do crime na Europa, abranxendo a mesma tipoloxía de delitos que a ICVS referida. O obxectivo fundamental era comparar os niveis de delincuencia independentemente dos datos rexistrados pola policía. Utilizando as informacións das sondaxes ICVS que se levaran a cabo en anteriores ocasións noutros países, os resultados da EU ICS poderían servir para comparar diacronicamente as tendencias do crime.

Os inquiridos foron persoas con máis de 16 anos e preguntouse sobre a súa experiencia relativamente ao crime durante os cinco anos anteriores a partir da metodoloxía de enquisa telefónica CATI. Tamén se incluíron preguntas sobre a actuación da policía e sobre as medidas de protección face o crime. O conxunto de datos analisados abranxe 18 países da UE: Austria, Bélxica, Dinamarca, Estonia, Finlandia, Franza, Alemaña, Grecia, Irlanda, Italia, Luxemburgo, Países Baixos, Polonia, Portugal, España, Suecia e Reino Unido.

Para a realización do estudo criouse un consorcio de distintos centros de investigación europeos con experiencia na recompilación e análise de datos semellantes e que coñecían a metodoloxía das sondaxes ICVS por telas levado a cabo anteriormente nalgún dos países. Desta maneira criouse un instrumento novo que proporciona un mecanismo estandardizado de carácter global e que permite, no futuro, a inclusión de novos Estados membros ou doutros países. Por último, para alén de resolver cuestións básicas sobre as medicións e fornecer datos actualizados aos países participantes, tamén ofrece informacións sobre as necesidades mutábeis e as preocupacións da poboación europea en temas de protección e de seguranza cidadá. Apesar disto, aínda existe a necesidade dunha sondaxe actualizada e deseñada consoante as realidades legais e sociais da UE e os seus distintos intereses políticos, podendo afirmar que esta sondaxe europea EU ICS serviu como base para o desenvolvemento da futura enquisa europea sobre seguranza. Aliás, un programa europeo de enquisas permitiría ás institucións europeas destinar fondos para a prevención e o control do crime de acordo con informacións fiábeis e comparábeis sobre as tendencias globais da delincuencia, o medo ao crime e a confianza nas institucións.

Segundo o Informe intitulado “Final Report on The study on crime Victimisation” publicado en 2010, que estudaba a viabilidade de implementar unha sondaxe común a nivel europeo, durante o ano 2009 realizouse unha primeira experiencia piloto de Enquisa Europea para revisar a metodoloxía e ser finalmente posta en práctica durante este ano 2013 no conxunto dos Estados membros. De facto, a UE realizou moitos esforzos para harmonizar as distintas políticas e prácticas en distintas áreas de seguranza e xustiza. A partir desta perspectiva, un obxectivo secundario importante consiste en averiguar até que punto as forzas policiais están a cumprir cos padróns europeos sobre a actuación policial en relación coas vítimas.

4. Situación en España

Conforme España se foi modernizando e crecendo economicamente surxiron novos riscos e ameazas que afectan á protección da cidadanía. De acordo con algúns estudos, parece haber unha relación clara entre o aumento da riqueza dun país, os niveis de urbanización e o nivel de delincuencia.

Con esta perspectiva, no ano 2003 o Goberno español tomou consciencia da importancia dos problemas relacionados coa delincuencia e da procura de solucións con respecto á seguranza cidadá, polo que deseñou unha serie de medidas que contiñan reformas e novidades lexislativas importantes. Através da Lei orgánica 11/2003, de 29 de setembro, foron aprobadas medidas concretas en materia de seguranza, violencia doméstica e integración social que completaban a serie de normas lexislativas xa coñecidas sobre protección dos dereitos da cidadanía, especialmente as relativas ás agresións da delincuencia. Particularmente interesante resulta observar que o Plano de combate á delincuencia contemplaba medidas dirixidas a combater un dos principais problemas que máis alarma social estaba a provocar na sociedade española como é a delincuencia organizada.

Nos últimos anos os efectos da crise económica e do desemprego provocaron unha instabilidade social e un aumento das desigualdades económicas que tiveron como consecuencia, entre outros, a aparición de novos conflitos sociais. Curiosamente, a crise financeira, a desestabilización económica que provoca, é un dos principais riscos e ameazas actuais, non apenas pola conflitividade política e social xerada, mais tamén porque alimenta e reforza outros conflitos xa existentes. Ao mesmo tempo, o aumento da pobreza que experimentou España nos últimos cinco anos, amiúde unido ao desemprego, ten unha relación directa co aumento do sentimento de inseguranza dos habitantes. Nestas circunstancias, o Goberno, a fin de ofrecer á poboación española unha mellor protección contra o crime e a delincuencia, presentou no ano 2010 un documento público no que se identificaban unha serie de problemas concretos ligados á seguranza e que puña en evidencia a necesidade de establecer estruturas e medidas diferentes das implementadas no pasado.

Neste contexto, o concepto de seguranza foi evoluíndo de acordo coas mudanzas globais da sociedade e da economía para encarar os crecentes desafíos que presentan as estruturas do mundo actual. O mundo globalizado áchase nun proceso de mudanza continuada, debido a factores como a modificación constante dos centros de poder, o ascenso de novas potencias políticas e económicas, a consolidación de novos actores internacionais, a maior capacidade de influencia adquirida por parte dos individuos, as mudanzas demográficas, ben como o papel das tecnoloxías na sociedade do coñecemento

ou a maior interdependencia económica, política e xurídica. Todas estas son circunstancias condicionantes que inflúen na política de seguranza e de combate á delincuencia de calquera país desenvolvido.

Por iso, España comezou a elaborar pola primeira vez a Estratexia Española de Seguranza, que foi aprobada en xuño de 2011, na que se recoñecían unha serie de ameazas e riscos novos e se propuñan liñas de actuación. No presente ano púxose en funcionamento a Estratexia de Seguranza Nacional 2013 que revisa a anterior estratexia e cría o Consello de Seguranza Nacional como órgano colexial do Goberno encargado da súa operatividade. Desde o inicio, o Goberno mantivo unha postura clara ao asumir como responsabilidade esencial garantir a seguranza de España e dos seus habitantes, xuntamente con todos os organismos das Comunidades Autónomas e a Administración xeral do Estado. Tamén compartillan esta responsabilidade o conxunto da sociedade, as organizacións sociais, empresas e medios de comunicación, sendo a seguranza actualmente responsabilidade de todos.

Esta iniciativa visa tamén alargar o consenso político ao ámbito social e impulsionar unha nova cultura de seguranza na sociedade. Nela sublíñanse aspectos como o valor que o contexto xeopolítico ten para aumentar a importancia estratéxica de España e a necesidade de estreitar as relacións con Portugal. O avanzo na integración europea e unha maior cooperación estratéxica coa Franza conforman a serie de elementos fundamentais para a estabilidade e seguranza de España, para alén de constituír un importante contributo á seguranza da Europa e rexións limítrofes da ribeira meridional do Mediterráneo. En definitiva, a Estratexia Española de Seguranza aborda a globalidade de riscos e ameazas dun mundo que está a mudar profunda e constantemente e contempla o concepto de seguranza dunha maneira ampla e consoante estas transformacións globais que afectan ao Estado e á vida diaria da cidadanía.

É unha realidade, portanto, que a sensación de inseguranza aumentou coa aparición de novas necesidades e procuras sociais que as institucións públicas deben recoller e solucionar da mellor maneira posíbel. Na maioría dos países existe normalmente un maior sentimento de inseguranza nos núcleos urbanos. Porén, desde hai algún tempo no Estado español incrementáronse os delitos no campo, provocando, pola súa vez, un incremento do sentimento de inseguranza entre a poboación rural. Recentemente, por causa deste aumento da delincuencia rural, as autoridades públicas españolas consideraron necesario implementar medidas concretas como é o Plan contra as subtracións en Instalacións Agrícolas e Gadeiras. Estas medidas están encamiñadas á protección das explotacións agrogandeiras que se achan especialmente desprotexidas e vulnerábeis por se encontrar lonxe das cidades e dos locais de residencia. De facto, o número de delitos cometidos no agro en 2012 e coñecidos pola Guarda Civil suman un total de 15.234. deles, 11.201

producíronse nas quince provincias máis afectadas que representan case os tres cuartos das infraccións penais. As provincias máis afectadas son Valencia (1.441 delitos), Sevilla (1.306), Almería (1.150) e Toledo (965).

Apesar de que o número de roubos no agro continúa a aumentar levemente, este tipo de infracción apenas representa o 2,5% do total da cifra de criminalidade na que interviu a Guarda Civil. Para reforzar o Plano contra os roubos producidos no campo púxose en funcionamento novos Equipos ROCA (Equipos de combate ao Roubo no Campo) da Guarda Civil que irán vixiar permanentemente as zonas máis afectadas por esta práctica delitiva e cunha maior comunicación cos colectivos afectados.

Alén de todas estas peculiaridades específicas do caso español, cabe levar en conta que, para realizar unha análise comparativa entre rexións, comunidades autónomas e países sobre a criminalidade, non existe unha tradición consolidada de estudos sobre este tema en España, aínda que se teñan levado a cabo algunhas sondaxes de vitimización desde 1979. Este labor foi levado a cabo polo Centro de Investigacións Sociolóxicas (CIS), o organismo que se ocupou de estudar a delincuencia do punto de vista da vitimización. O CIS realizou enquisas especificamente dirixidas ao coñecemento e análise dos factores de vitimización en cinco ocasións desde 1978, concretamente en 1978, 1991, 1992, 1995 e 1999, aínda que sen posibilidade de comparar resultados con outros países pola distinta metodoloxía usada.

Por estas razóns, a fin de obter unha visión obxectiva da criminalidade en España, hai que recorrer aos datos fornecidos polo Ministerio do Interior nos Balanzos de Criminalidade que presenta periodicamente. Estes balanzos, con base nas estatísticas policiais e xudiciais, supoñen a falta de coñecemento de aqueles delitos que non se denuncian e carecen de calquera información relativa ao sentimento de inseguranza da cidadanía. Nos Balanzos de Criminalidade inclúense os datos do total das infraccións penais, delitos e faltas coñecidas polos distintos corpos policiais, desagregados tanto a nivel estatal como por Comunidades Autónomas e provincias. Os datos sobre criminalidade atenden a uns indicadores de seguranza concretos, como son a comisión de delitos e faltas, homicidios dolosos e asasinatos consumados, delincuencia violenta, roubo con violencia ou intimidación, roubos con forza, subtracción de vehículos a motor, tráfico de drogas, danos e furtos. A grande maioría destes indicadores correspóndense aproximadamente cos que establece o Escritorio Europeo de Estatística (EUROSTAT).

As infraccións penais computan feitos coñecidos polos distintos corpos de seguranza: Corpo Nacional de Policía, Guarda Civil, Policía Foral de Navarra, Ertzaintza e Mossos d'Esquadra. A partir do ano 2013 inclúese tamén a actividade exercida polos corpos da Policía Local que facilitan datos de criminalidade ao resto de forzas e corpos de seguranza.

Segundo esta fonte, no ano 2012 rexistráronse en España un total de 2.268.665 delitos e falta, o que supón un descenso de 0,7% en relación ao ano anterior. Porén, cabe referir, como aspecto negativo, a tendencia á alza dos delitos vinculados con roubos con forza en domicilios (25,5%) e tamén a denominada "delincuencia violenta" que aumentou un 7% con respecto ao ano 2011, especialmente porque os roubos con forza en moradas soen xerar unha grande alarma social. Isto tradúcese nunha actitude máis pesimista da poboación, que acha que aumentou a criminalidade cando na realidade non é así. Os datos do primeiro trimestre de 2013 mostran que, en xeral, os índices de criminalidade en España experimentaron un descenso significativo. De facto, no primeiro trimestre de 2013 producíronse un total de 1.085.578 delitos e faltas, o que supón un 2,7% menos con relación aos seis primeiros meses do ano 2012. De resto, case todos os indicadores deste semestre incluídos no Balanzo áchanse nunha faixa que comprende valores porcentuais negativos e inferiores con respecto ao primeiro trimestre do ano, isto é, presentan cifras que indican unha queda dos índices de criminalidade en xeral.

Por sectores concretos, os parámetros que experimentaron maior descenso foron o tráfico de drogas (-9,4%), os danos persoais (-8,3%), a subtración de vehículos a motor (-7,7%), os homicidios dolosos e asasinatos consumados (-5,0%), a delincuencia violenta (-3,0%) e os roubos con violencia ou intimidación (-2,4%). Por outro lado, os roubos con forza en domicilios (+5,3%) e os furtos quebran a tendencia xeral á baixa, mostrando valores superiores con relación ao primeiro trimestre de 2013, aínda que convén precisar que, no caso dos furtos, é un incremento moito pequeno, pois representa apenas un +0,3%. Cabe referir tamén que os datos completos correspondentes a 2013 están pendentes de consolidar estas tendencias.

Cabe destacar, nunha perspectiva de distribución territorial da criminalidade, que entre as Comunidades Autónomas onde se rexistrou unha maior diminución da criminalidade están Ceuta, Cantabria, Aragón e a Comunidade Valenciana, a diferenza de Melilla, Asturias, Estremadura e Navarra, que son as rexións que notaron un maior incremento porcentual da delincuencia con relación ao mesmo período de 2012. Porén, cómpre lembrar que as cifras oficiais rexistradas pola policía mostran unha imaxe da delincuencia rexistrada policialmente que debe ser complementada coas enquisas de vitimización.

No que respecta ao aspecto subxectivo da seguranza cidadá, se se tiver en conta a perspectiva global que ofrecen as sondaxes con metodoloxía ICSV que é a máis utilizada universalmente, España só participou dúas veces, en 1989 e en 2005, das cinco ocasións nas que se realizou esta enquisa a nivel internacional. Portanto, non existe a posibilidade de realizar comparacións con outros países alén destes dous anos, xa que o uso de distintas ferramentas de medición impide unha análise comparativa confiábel ao non dispor dos mesmos datos. No entanto, o Observatorio da Delincuencia (ODA), do Instituto

andaluz interuniversitario de Criminoloxía, realizou durante os últimos anos sondaxes sobre a vitimización nas principais capitais andaluzas[2] seguindo a metodoloxía ICSV, o que significou un maior coñecemento da realidade social da delincuencia urbana desta comunidade con máis de oito millóns de habitantes. Os resultados de Córdoba, Huelva e Sevilla publicáronse en 2007 e finalmente os de Almería, Cádiz, Granada e Jaén en 2008. En especial, cabe destacar o estudo[3] realizado en 2008 sobre a vitimización adaptando a metodoloxía ICSV ao caso español e que permite realizar unha comparativa e unha análise da traxectoria da delincuencia nestes anos no conxunto de España, xa que os datos son comparábeis cos dos anos 1989 e 2005. A investigación realizada polo ODA resulta particularmente interesante ao permitir a comparación dos resultados e a consecución de dous obxectivos fundamentais: en primeiro lugar, observar a tendencia da delincuencia en España nas últimas dúas décadas e, en segundo lugar, coñecer a percepción social da evolución da delincuencia nese mesmo período.

No relativo ao resto de enquisas realizadas, Cataluña é a comunidade autónoma que conta coa máis longa tradición na elaboración de sondaxes. A primeira enquisa foi realizada en 1984 e posteriormente foi consolidando a súa práctica até a tornar na "Enquisa de Seguranza Pública da Cataluña" que fai parte mesmo do plano estatístico da Cataluña. Ao principio enfocábase ao ámbito local de Barcelona; posteriormente, en 1990, alargouse á súa área metropolitana e desde hai aproximadamente unha década estendeuse o campo de investigación a todo o territorio catalán. Estas estatísticas serviron desde o inicio como fonte de información no sistema de seguranza pública e foron unha ferramenta moi importante na hora de avaliar e conformar o actual modelo de seguranza catalán.

En 1993 e 1996 esta enquisa adaptouse aos criterios metodolóxicos do modelo internacional ICSV, mais encontráronse moitas dificultades relacionadas coa medida da mostra a analisar. Este aspecto reducía en grande maneira as posibilidades de comparación internacional, xa que moitas veces as mostras destes estudos unicamente tiñan en conta as cidades con maior poboación do país. Por outro lado, a busca de variábeis universais, que tivesen a posibilidade de seren comparadas con outros países ou rexións, limitaba as cuestións e preguntas relacionadas coas necesidades específicas e coas exixencias propias da sociedade catalá.

Como tamén aconteceu noutros países, esta sondaxe non tivo continuidade e por iso optouse por manter un sistema de avaliación e de sondaxe adaptado ao caso catalán e ás súas necesidades. A última edición desta enquisa levouse a cabo en xullo de 2013 entrevistando unha mostra aleatoria de 4.560 residentes na Cataluña con máis de 16 anos. As preguntas sobre vitimización referíanse aos feitos acontecidos nos últimos doce meses

2) Informes ODA 2006, 2007 e 2008

3) Enquisa a vítimas de España.

e incluían, entre outros aspectos, os resultados sobre vitimización, a percepción subxectiva da seguranza e a valoración dos servizos policiais por parte da cidadanía.

Cabe destacar outras cidades españolas, como Pamplona, Málaga ou Vitoria-Gasteiz, que tamén realizaron enquisas de vitimización aproveitando a potencialidade que ofrece a aplicación de políticas sociais implementadas e que tentan reducir non só o impacto social negativo nos colectivos máis vulnerábeis, senón tamén amolecer as consecuencias da crise na sociedade en xeral. En Málaga, por exemplo, realizáronse sondaxes sobre vitimización mediante a metodoloxía das enquisas ICSV por parte do Instituto Andaluz Interuniversitario de Criminoloxía (IAIC) durante os anos 1993 e 1994 a nivel provincial. Posteriormente, voltouse a realizar esta sondaxe coa mesma metodoloxía no ano 2005. Os resultados sobre Málaga foron publicados en 2006[4] e resultan de especial interese, xa que son comparábeis cos rexistrados nos anos 90 nesta cidade e permiten comprobar a evolución da delincuencia.

Seguindo esta mesma metodoloxía de sondaxes de vitimización, Madrid tamén participou na enquisa europea de 2005 (EU ICS) obténdose datos interesantes sobre a vitimización nesa cidade, onde se realizaron un total de 840 entrevistas.

En Vitoria-Gasteiz, durante os últimos anos, tamén se notou un crecente interese pola seguranza cidadá. En decembro de 2009 o Concello aprobou un proxecto para a realización dun Diagnóstico local de Seguranza Urbana que, através da análise cuantitativa e cualitativa da seguranza nesta cidade e adoptando pola súa vez unha focaxe de xénero, tiña como obxectivo lograr unha visión sobre estas dimensións e desenvolver unha serie de recomendacións urbanísticas en tema de seguranza. Este informe, intitulado "Diagnóstico Local de Seguranza do Municipio de Vitoria-Gasteiz", ofrece datos moi interesantes sobre a percepción e vitimización non denunciada perante as instancias policiais ou xudiciais.

Por último, outra cidade que levou a cabo recentemente unha sondaxe para medir a percepción da poboación sobre o nivel de seguranza na súa vida diaria é Pamplona. O Concello, no ano 2010, levou a cabo a "I Enquisa de Vitimización" co obxecto, entre outros, de diminuír os factores que crean sentimento de inseguranza entre os seus habitantes. Esta enquisa, adaptada á realidade da capital navarra, ofrece conclusións relevantes sobre a seguranza e fai parte das accións deseñadas no vixente Plano de Seguranza Cidadá de Pamplona.

A enquisa foi realizada por encargo da Área de Seguranza Cidadá. Realizouse de forma telefónica sobre unha mostra de 803 persoas, con idades entre 15 e 65 anos. Un 49,6%

4) Informe ODA 2006

foron homes e un 50,4% mulleres, todos residentes en Pamplona. O cuestionario consistía en 23 preguntas relacionadas entre outras cuestións coa percepción que teñen as persoas sobre as condicións de vida no seu barrio, se o inquirido ou alguén do seu entorno fora vítima dalgún delito recentemente, se os feitos foron denunciados, e a consideración relativa aos servizos públicos de seguranza do municipio, con especial atención á percepción que o inquirido ten do servizo de Policía Municipal de Pamplona. A repetición desta enquisa nos próximos anos servirá par que os responsábeis de seguranza coñezan a evolución da percepción dos habitantes de Pamplona relativamente aos diversos factores da seguranza cidadá.

PARTE II

ENQUISA SOBRE SEGURANZA CIDADÁ APLICADA AO MUNICIPIO DE VIGO

1. Metodoloxía

1.1 Método de recompilación de datos e fontes

Os datos necesarios para levar a cabo o estudo foron obtidos a partir dunha enquisa autoaplicada sobre un número representativo de cidadá(n)s do municipio de Vigo.

Para a elaboración do cuestionario, a Oficina do Valedor do Cidadán adaptou o cuestionario dos estudos "Seguridad Ciudadana y Victimización (I)" e "Seguridad Ciudadana y Vitimización (II)" elaborados polo CIS en abril de 1998 e xaneiro de 1999, respectivamente.

1.2 Ficha técnica

- *Ámbito:* Local (municipio de Vigo).
- *Universo:* Residentes no municipio de Vigo de ambos os xéneros e con máis de 18 anos.
- *Procedemento da mostraxe:* Estratificado aleatorio con afixación proporcional por distrito, xénero e grupo de idade.
- *Tamaño da mostra:* 1989 individuos
- *Puntos de mostraxe:* Na vía pública através de entrevista persoal con cuestionario.
- *Erro mostral:* Para un nivel de confianza de 95% con sucesos equiprobábeis p = q, o erro é de ±2,190% en variábeis dicotómicas.
- *Data de realización:* setembro-outubro de 2013

A análise realizada dos datos consistiu na obtención das porcentaxes de cidadáns que están en cada tramo para os distintos segmentos da poboación:

- Global
- Por idade
- Por xénero
- Por zona de residencia
- Por situación sociolaboral

2. Informe de resultados

2.1 Perfil das persoas inquiridas

Resultados expresados en %

1. Xénero

	Homes	Mulleres
Global	46,7	53,3
Idade		
18-34	49,5	50,5
35-54	48,2	51,8
55-74	46,1	53,9
≥75	34,4	65,6
Zona de residencia		
Rural	47,6	52,4
Semiurbana	47,8	52,2
Urbana	45,6	54,4
Situación laboral		
Estudante	44,0	56,0
Desempregado que procura o primeiro emprego	65,9	34,1
Desempregado que traballou antes	54,5	45,5
Traballador activo	53,8	46,2
Traballo non remunerado	1,9	98,1
Xubilado/Pensionista	63,6	36,4

2. Idade

	18-34	35-54	55-74	≥75
Global	27,7	37,0	25,5	9,8
Xénero				
Home	29,3	38,3	25,2	7,2
Muller	26,2	35,9	25,8	12,1
Zona de residencia				
Rural	29,0	37,1	24,5	9,4
Semiurbana	28,7	37,0	24,4	9,9
Urbana	26,6	37,0	26,7	9,8
Situación laboral				
Estudante	96,5	2,0	1,0	0,5
Desempregado que procura o primeiro emprego	92,7	6,1	1,2	0,0

Desempregado que traballou antes	26,9	59,3	13,8	0,0
Traballador activo	23,8	57,9	18,3	0,0
Traballo non remunerado	1,6	25,2	51,1	22,1
Xubilado/pensionista	0,0	2,0	55,8	42,2

3. Zona de Residencia

	Rural	Semiurbana	Urbana
Global	14,4	35,4	50,2
Xénero			
Home	14,7	36,3	49,0
Muller	14,1	34,7	51,2
Idade			
18-34	15,1	36,7	48,2
35-54	14,1	35,5	50,1
55-74	13,8	33,9	52,4
≥75	13,8	35,9	50,3
Situación laboral			
Estudante	10,5	35,5	54,0
Desempregado que procura o primeiro emprego	8,5	41,5	50,0
Desempregado que traballou antes	14,4	38,2	47,4
Traballador activo	17,1	34,4	48,0
Traballo non remunerado	13,9	34,4	51,7
Xubilado/pensionista	12,2	32,7	55,1

4. Situación laboral

	Estudante	Desempregado que procura o primeiro emprego	Desempregado que traballou antes	Traballador activo	Traballo non remunerado	Xubilado/ Pensionista
Global	10,1	4,1	24,1	31,0	15,9	14,8
Xénero						
Home	9,5	5,8	28,1	35,8	0,6	20,2
Muller	10,6	2,6	20,5	26,9	29,3	10,0
Idade						
18-34	35,1	13,8	23,5	26,7	0,9	0,0
35-54	0,5	0,7	38,6	48,5	10,9	0,8
55-74	0,4	0,2	13,0	22,2	31,9	32,3
≥75	0,5	0,0	0,0	0,0	35,9	63,6
Zona de residencia						

Rural	7,3	2,4	24,1	38,1	15,4	12,6
Semiurbana	10,1	4,8	28,0	30,1	15,5	13,6
Urbana	10,8	4,1	22,7	29,7	16,4	16,2

2.2 Resultados globais

1. Satisfacción co nivel de seguranza cidadá no municipio de Vigo

(Media de satisfacción)

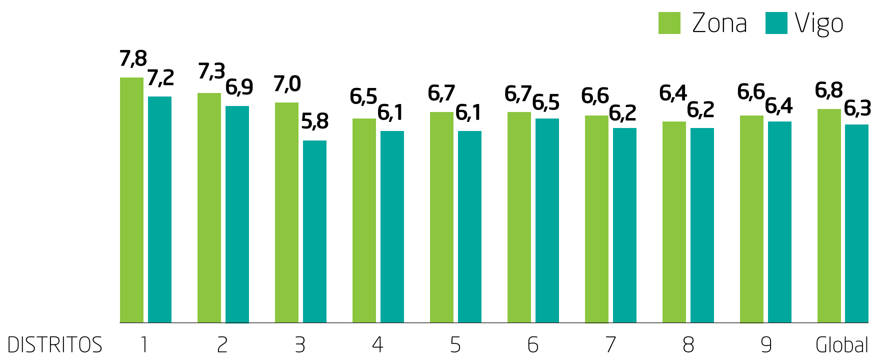

(Escala de satisfacción)

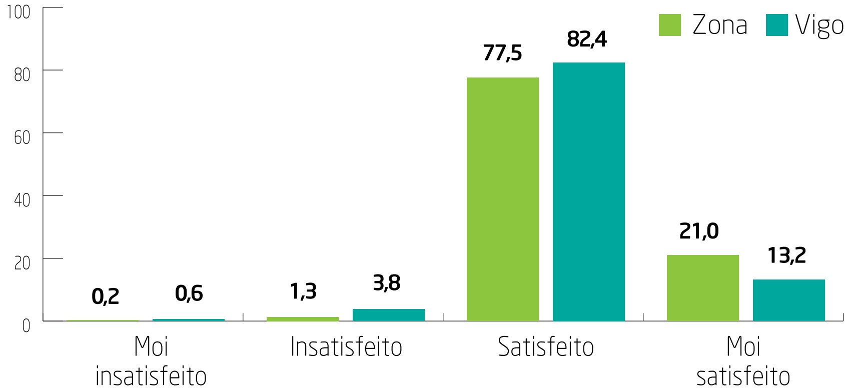

2. Sensación de seguranza. Entendendo por sensación de seguranza ver o presente e o futuro sen preocupacións e sen medos, considérase unha persoa...

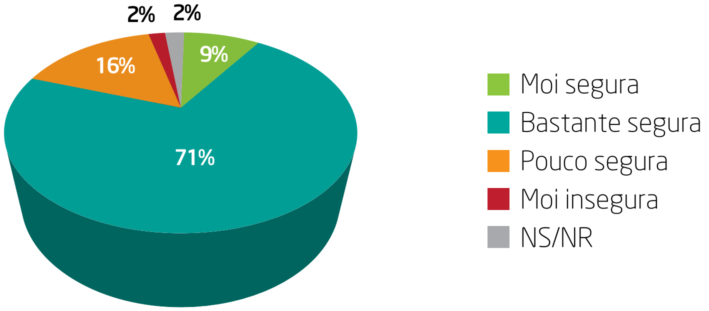

3. Evolución do funcionamento dos servizos públicos en Vigo nos últimos anos

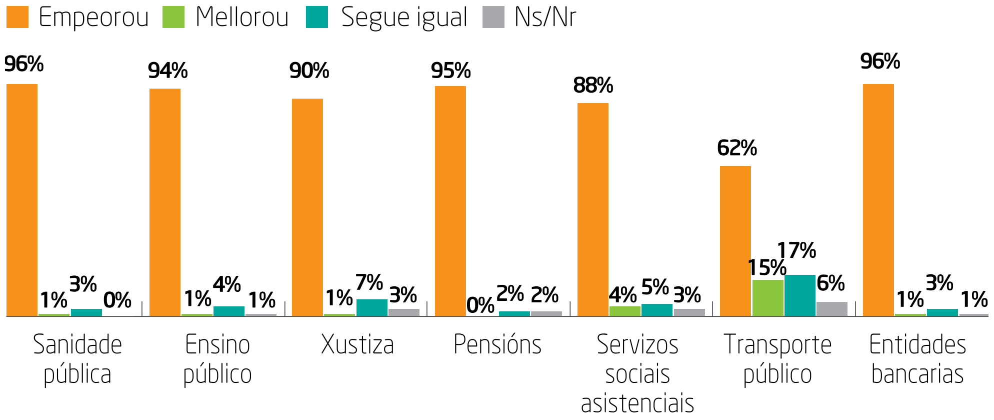

4. Situacións de inseguranza cidadá

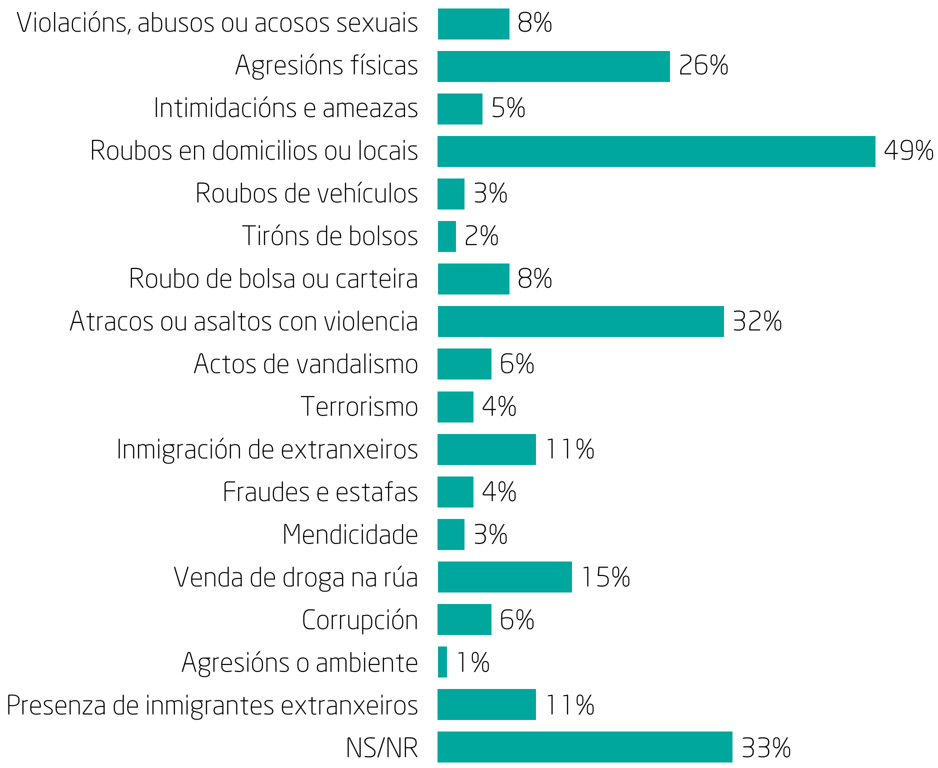

5. Tipoloxía dos delitos máis temidos

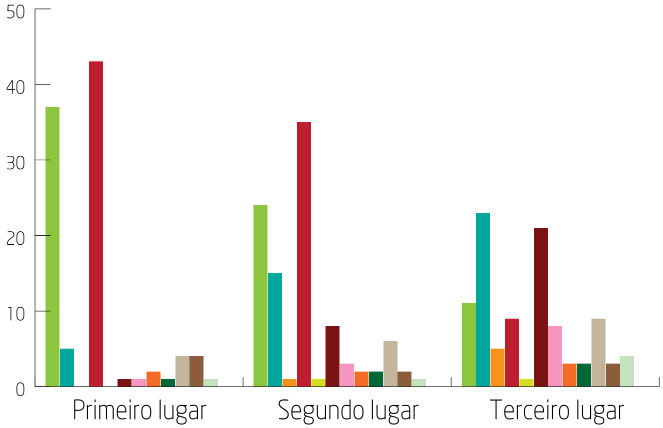

	Primeiro lugar	Segundo lugar	Terceiro lugar
Atraco	37%	24%	11%
Roubo de bolso ou carteira	5%	15%	23%
Tirón	0%	1%	5%
Roubo en vivenda ou local	43%	35%	9%
Roubo en explotación agropecuaria	0%	1%	1%
Roubo de obxectos en vehículo	1%	8%	21%
Roubo de vehículo	1%	3%	8%
Estafa ou timo	2%	2%	3%
Ameazas ou indimidacións	1%	2%	3%
Agresión persoal	4%	6%	9%
Agresión sexual	4%	2%	3%
Actos de vandalismo	1%	1%	4%
Abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade	1%	1%	2%

6. Situacións máis frecuentes na zona de residencia

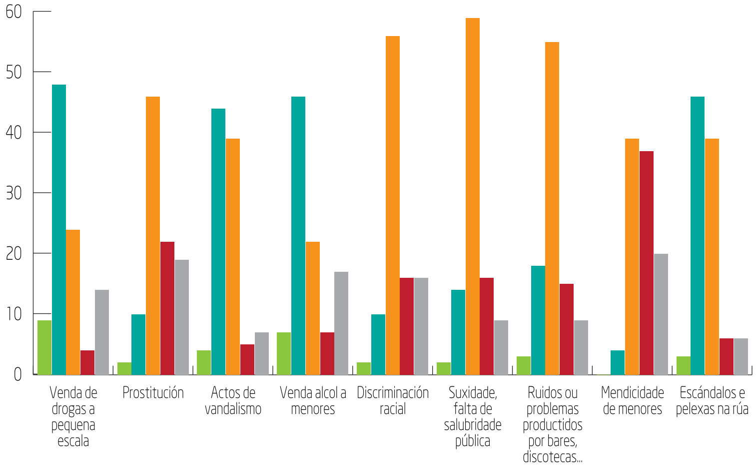

Moita frecuencia	9%	2%	4%	7%	2%	2%	3%	0%	3%
Bastante frecuencia	48%	10%	44%	46%	10%	14%	18%	4%	46%
Pouca frecuencia	24%	46%	39%	22%	56%	59%	55%	39%	39%
Nunca	4%	22%	5%	7%	16%	16%	15%	37%	6%
NS/NR	14%	19%	7%	17%	16%	9%	9%	20%	6%

7. Medidas para sentirse máis seguro

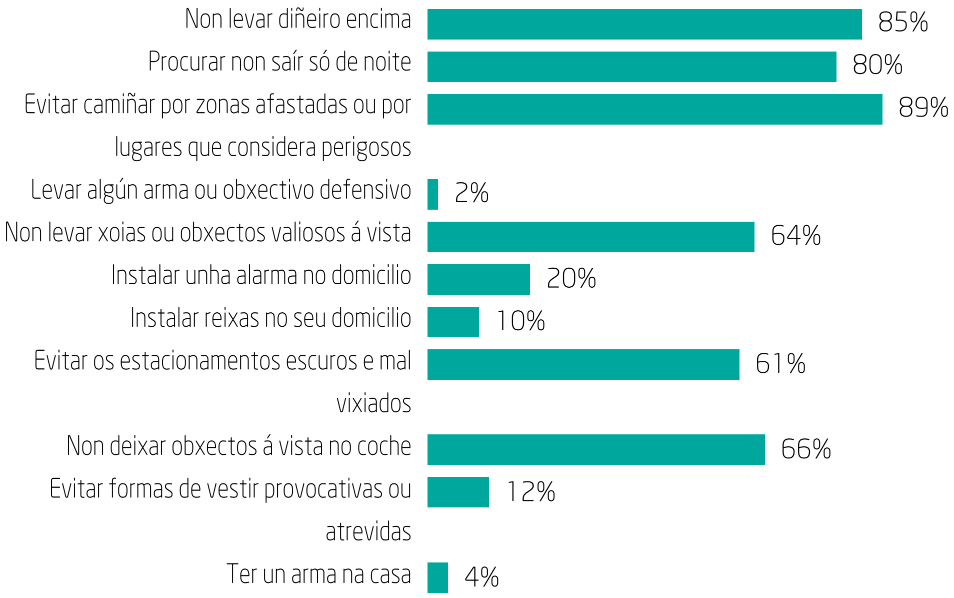

8. Principais causas da delincuencia en Vigo

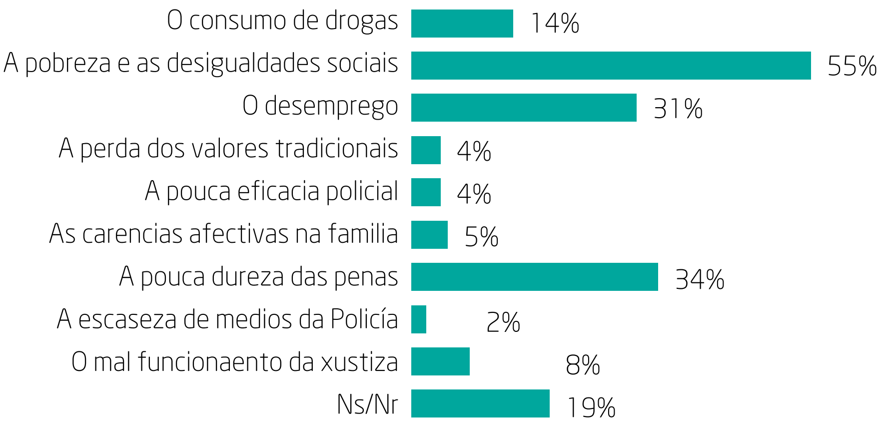

9. Tipoloxía de vitimización no entorno persoal

(% de persoas cuxo entorno persoal –familia, amigos ou veciños- foron vítimas dalgún delito)

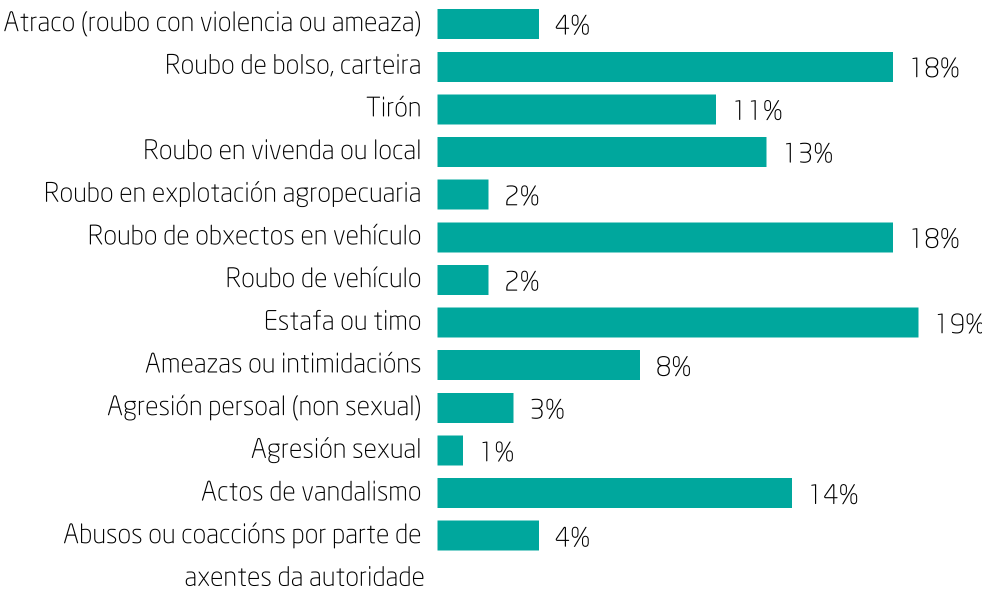

10. Propensión subxectiva a ser vítima dun delito

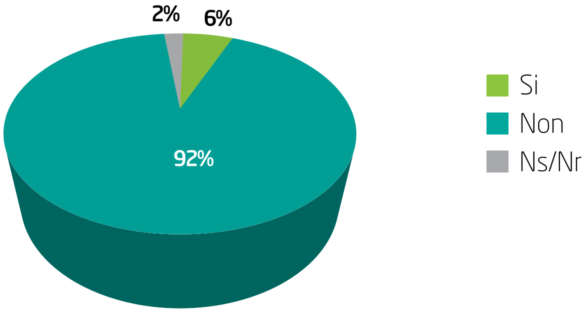

11. Taxa de vitimización persoal no último ano

(% de persoas que foron vítimas dalgún delito)

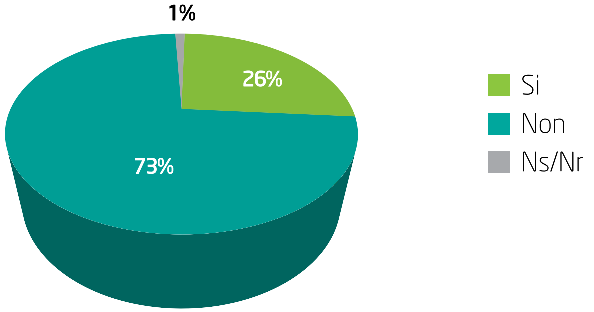

12. Tipoloxía de vitimización persoal

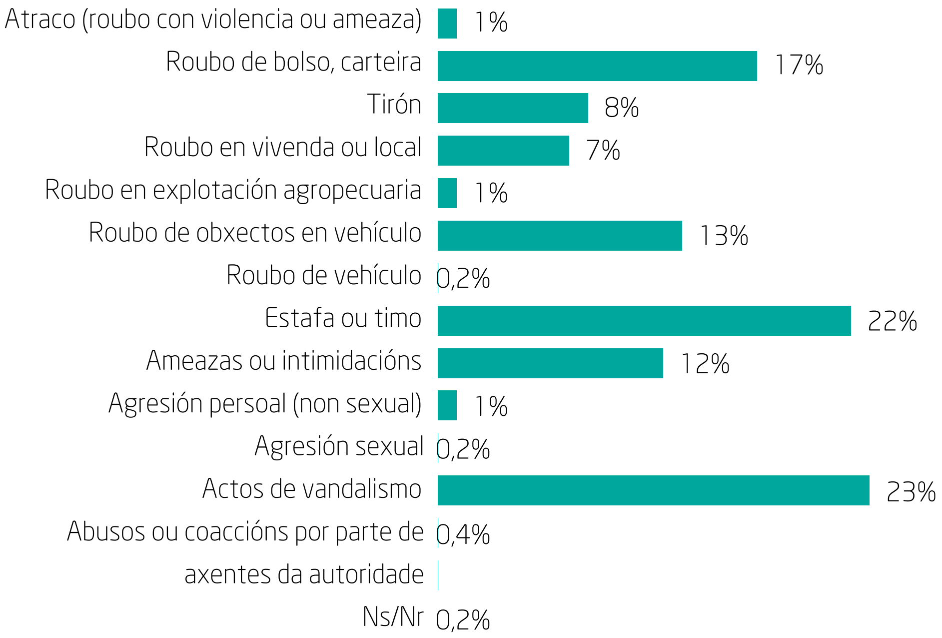

13. Taxa de denuncia

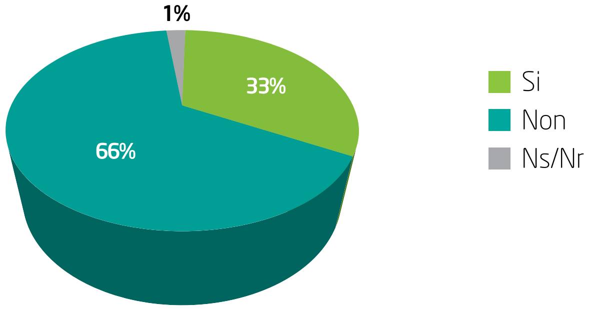

14. Motivos polos que non se denunciou

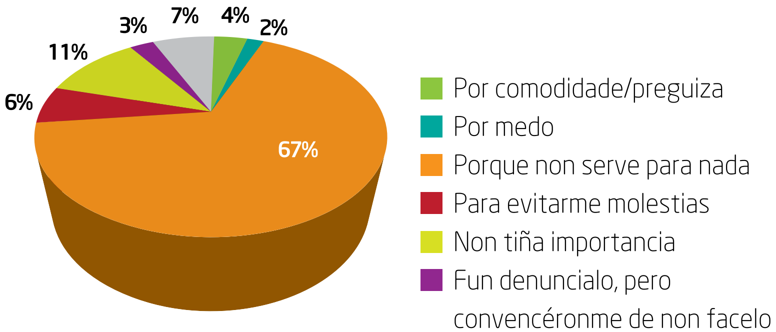

15. Instancia de denuncia

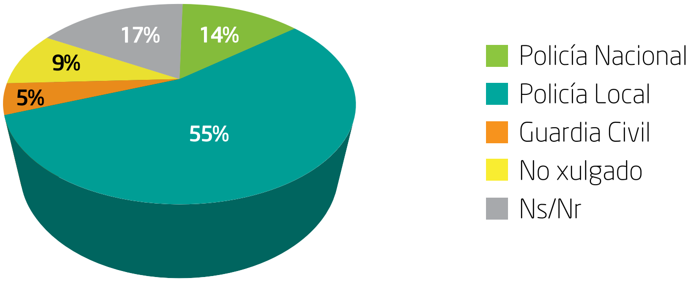

16. Motivación da escolla do organismo de denuncia

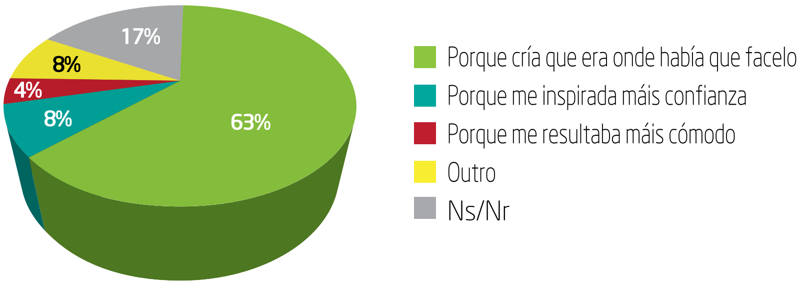

17. Seguimento da denuncia presentada

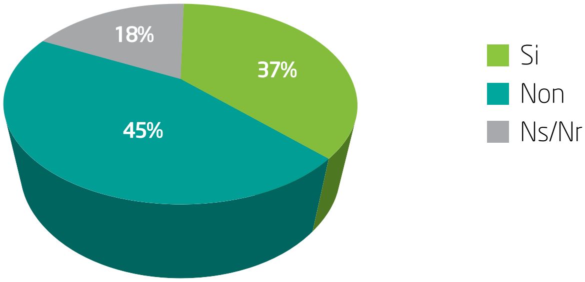

18. Vitimización en grao de tentativa

(% de persoas que sofreron nos últimos anos algunha tentativa de delito)

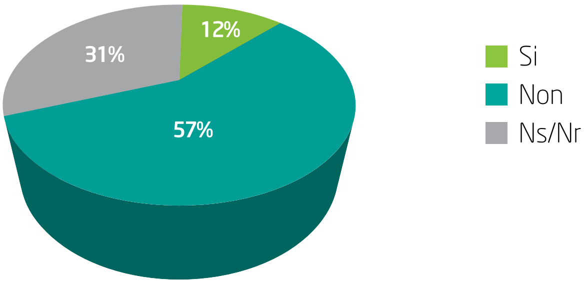

19. Modo de evitar unha tentativa de delito

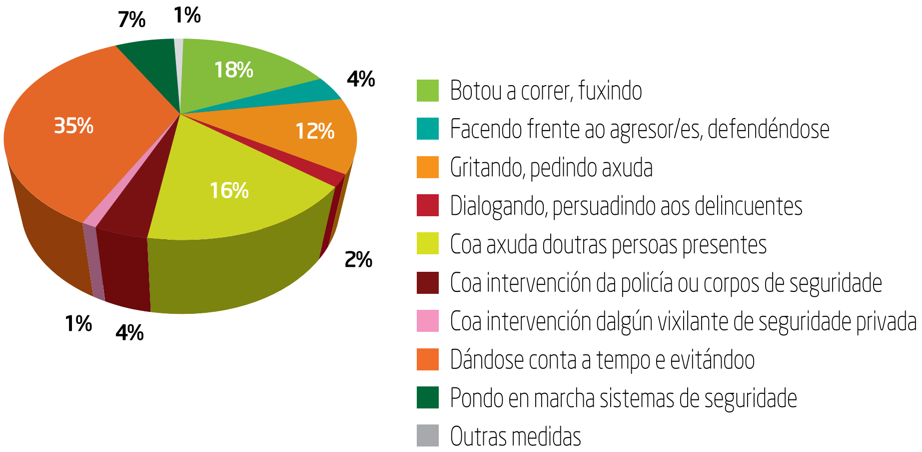

20. Problemática das drogas en Vigo

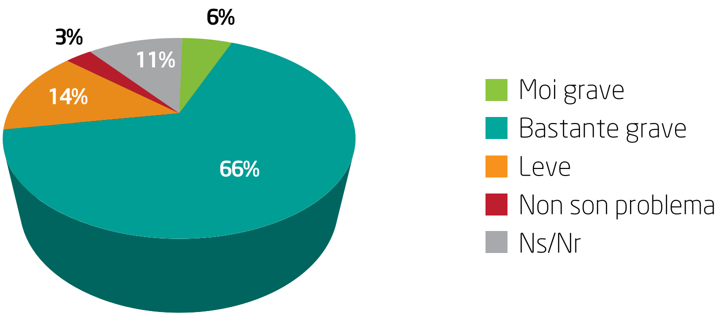

21. Delincuencia relacionada coas drogas en Vigo

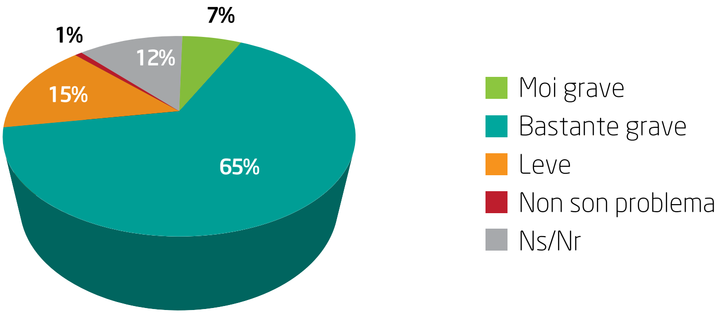

22. Uso de servizos telefónicos de emerxencia

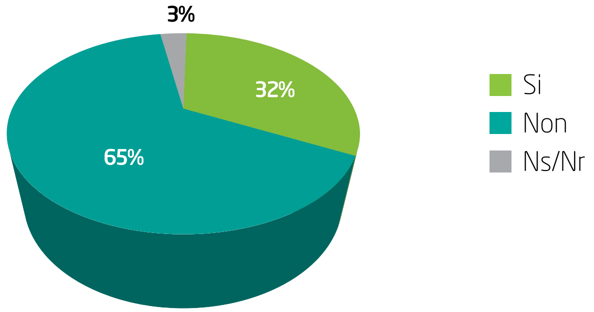

23. Motivos das chamadas de emerxencia

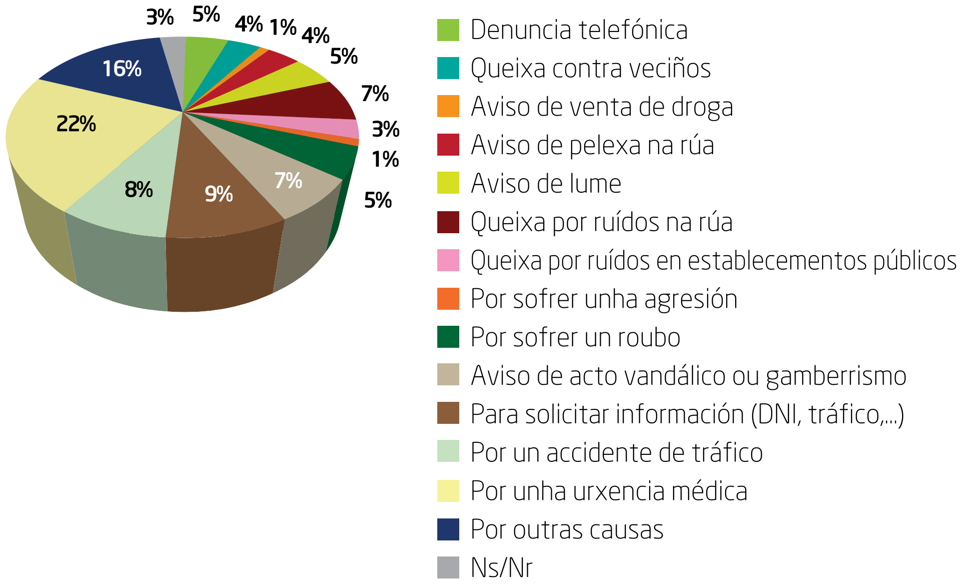

24. Satisfacción cos servizos telefónicos de emerxencia

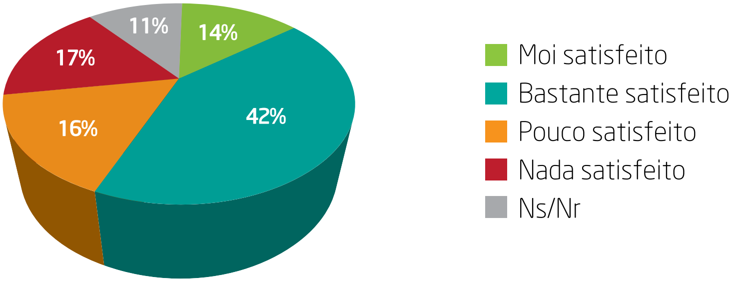

25. Eficacia das forzas de seguranza

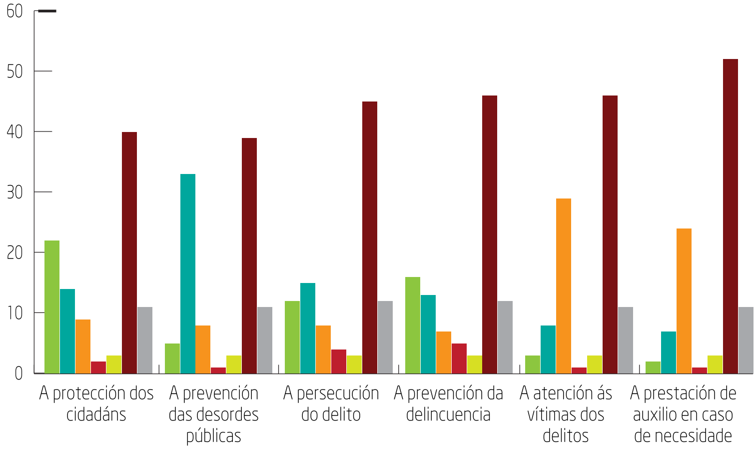

Guardia Civil	22%	5%	12%	16%	3%	2%
Policía Nacional	14%	33%	15%	13%	8%	7%
Policía Municipal	9%	8%	8%	7%	29%	24%
Policía Autonómica	2%	1%	4%	5%	1%	1%
Ningunha	3%	3%	3%	3%	3%	3%
Todas	40%	39%	45%	46%	46%	52%
Ns/Nr	11%	11%	12%	12%	11%	11%

2.3 Resultados por zonas

Cifras expresadas en %

1. Satisfacción co nivel de seguranza cidadá no municipio de Vigo

1.1 Media de satisfacción

a) Satisfacción coa seguranza cidadá existente no municipio de Vigo

	Nota media
Urbana	6,38
Semiurbana	6,34
Rural	6,29

b) Satisfacción con la seguridad ciudadana existente en la zona de residencia

	Nota media
Urbana	7,00
Semiurbana	6,60
Rural	6,50

1.2 Escala de satisfacción

a) Satisfacción cona seguranza cidadá existente no municipio de Vigo

	Rural	Semiurbana	Urbana
Moi insatisfeito	0,9	0,4	0,0
Insatisfeito	7,3	1,0	0,0
Satisfeito	69,6	92,4	97,2
Moi satisfeito	22,2	6,1	2,8

b) Satisfacción coa seguranza cidadá existente na zona de residencia

	Rural	Semiurbana	Urbana
Moi insatisfeito	0,4	0,0	0,0
Insatisfeito	2,5	0,3	0,0
Satisfeito	62,8	90,2	94,8
Moi satisfeito	34,4	9,5	5,2

2. Sensación de seguranza

	Rural	Semiurbana	Urbana
Moi segura	10,7	9,4	4,2
Bastante segura	60,7	75,5	93,0
Pouco segura	21,5	13,5	2,4
Moi insegura	2,5	1,1	0,0
Ns/Nr	4,5	0,6	0,3

3. Evolución do funcionamento dos servizos públicos no últimos cinco anos

Sanidade pública

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Empeorou	92,0	100,0	100,0
Mellorou	2,0	0,0	0,0
Segue igual	5,4	0,0	0,0
Ns/Nr	0,6	0,0	0,0

Ensino público

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Empeorou	88,4	100,0	100,0
Mellorou	2,3	0,0	0,0
Segue igual	7,0	0,0	0,0
Ns/Nr	2,3	0,0	0,0

Xustiza

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Empeorou	80,3	99,4	100,0
Mellorou	1,6	0,0	0,0
Segue igual	13,1	0,0	0,0
Ns/Nr	5,0	0,6	0,0

Pensións

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Empeorou	90,2	99,4	100,0
Mellorou	0,6	0,0	0,0

Segue igual	4,9	0,0	0,0
Ns/Nr	4,3	0,6	0,0

Servizos sociais asistenciais

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Empeorou	77,3	98,6	99,7
Mellorou	8,3	0,4	0,3
Segue igual	9,3	0,1	0,0
Ns/Nr	5,1	0,9	0,0

Transporte público

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Empeorou	64,9	59,6	57,0
Mellorou	7,1	21,3	29,4
Segue igual	23,0	10,9	10,5
Ns/Nr	4,9	8,2	3,1

Entidades bancarias

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Empeorou	91,8	99,4	99,7
Mellorou	1,0	0,1	0,0
Segue igual	4,9	0,0	0,3
Ns/Nr	2,3	0,4	0,0

4. Situacións de inseguranza cidadá

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Violacións, abusos ou asedios sexuais	13,1	1,7	2,4
Agresións físicas	24,4	21,7	42,7
Intimidacións e ameazas	9,7	1,1	0,7
Roubos en domicilios ou locais	45,6	50,4	57,7
Roubos de vehículos	5,3	1,3	0,7
Tiróns de bolsos	3,1	0,1	0,0
Roubo de bolso ou carteira	5,0	11,6	9,4
Atracos ou asaltos con violencia	37,1	27,8	25,5
Actos de vandalismo	11,7	1,4	0,0

Terrorismo	7,1	0,0	0,0
Inmigración de estranxeiros	12,8	7,4	15,0
Fraudes e estafas	6,5	1,3	0,0
Mendicidade	1,1	5,7	2,1
Venta de alcool na rúa	9,9	25,2	7,0
Corrupción	10,5	0,9	0,0
Agresións ao ambiente	1,2	0,1	0,0
Presenza de inmigrantes estranxeiros	6,4	16,7	14,3
Ns/Nr	27,2	38,3	39,2

5. Tipoloxía de delitos máis temidos

Primeiro lugar

	Rural	Semiurbana	Urbana
Atraco (roubo con violencia ou ameaza)	42,1	37,0	21,0
Roubo de bolso, carteira	4,2	6,4	2,4
Tirón	0,2	0,0	0,0
Roubo en vivenda ou local	32,5	46,4	73,1
Roubo en explotación agropecuaria	0,3	0,0	0,3
Subtración de obxectos en vehículo (radio, bolso, maletas,...)	0,8	2,0	0,7
Roubo de vehículo	1,8	0,3	0,3
Estafa ou timo	3,0	0,0	0,0
Ameazas ou intimidacións	1,7	0,0	0,0
Agresión persoal (non sexual)	2,8	6,0	1,0
Agresión sexual	6,0	2,0	1,0
Actos de vandalismo	2,8	0,0	0,0
Abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade	1,8	0,0	0,0

Segundo lugar

	Rural	Semiurbana	Urbana
Atraco (roubo con violencia ou ameaza)	15,4	25,2	50,7
Roubo de bolso, carteira	16,3	15,9	5,2
Tirón	1,1	1,0	1,4
Roubo en vivenda ou local	36,9	37,3	22,7
Roubo en explotación agropecuaria	0,8	0,0	1,0
Subtración de obxectos en vehículo (radio, bolso, maletas,...)	5,4	8,9	12,6
Roubo de vehículo	3,8	1,7	2,1

Estafa ou timo	3,8	0,0	0,0
Ameazas ou intimidacións	2,9	0,4	0,3
Agresión persoal (non sexual)	5,1	7,8	2,8
Agresión sexual	3,4	1,6	1,0
Actos de vandalismo	2,6	0,1	0,0
Abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade	2,4	0,0	0,0

Terceiro lugar

	Rural	Semiurbana	Urbana
Atraco (roubo con violencia ou ameaza)	10,2	13,2	10,8
Roubo de bolso, carteira	22,2	21,3	27,6
Tirón	4,7	5,1	6,3
Roubo en vivenda ou local	10,3	9,1	1,0
Roubo en explotación agropecuaria	0,9	0,3	0,0
Subtración de obxectos en vehículo (radio, bolso, maletas,...)	18,3	20,0	32,5
Roubo de vehículo	5,7	6,4	16,8
Estafa ou timo	5,4	1,0	0,3
Ameazas ou intimidacións	3,5	2,7	0,7
Agresión persoal (non sexual)	6,3	14,3	3,8
Agresión sexual	4,0	2,8	0,0
Actos de vandalismo	4,5	3,8	0,0
Abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade	3,8	0,0	0,0

6. Situacións máis frecuentes na zona de residencia.

Venda de drogas a pequena escala

	Rural	Semiurbana	Urbana
Moita frecuencia	6,4	14,5	5,9
Con bastante frecuencia	36,7	59,9	60,5
Con pouca frecuencia	30,3	17,6	18,9
Nunca	7,2	1,0	0,0
Ns/Nr	19,4	7,1	14,7

Prostitución

	Rural	Semiurbana	Urbana
Moita frecuencia	3,6	0,3	0,3
Con bastante frecuencia	13,8	3,5	14,7
Con pouca frecuencia	35,2	59,0	54,9
Nunca	25,8	20,1	13,6
Ns/Nr	21,6	17,0	16,4

Actos de vandalismo

	Rural	Semiurbana	Urbana
Moita frecuencia	4,7	4,3	2,1
Con bastante frecuencia	29,2	57,2	64,7
Con pouca frecuencia	47,3	34,3	24,5
Nunca	8,1	1,8	1,4
Ns/Nr	10,7	2,4	7,3

Venda de alcool a menores

	Rural	Semiurbana	Urbana
Moita frecuencia	9,1	5,8	1,7
Con bastante frecuencia	36,1	56,0	57,0
Con pouca frecuencia	23,3	21,8	19,2
Nunca	10,6	3,7	4,2
Ns/Nr	20,8	12,6	17,8

Discriminación racial

	Rural	Semiurbana	Urbana
Moita frecuencia	2,4	3,3	0,3
Con bastante frecuencia	11,2	7,0	11,2
Con pouca frecuencia	42,6	69,6	66,1
Nunca	22,9	9,4	8,7
Ns/Nr	20,8	10,8	13,6

Suxidade, falta de salubridade pública

	Rural	Semiurbana	Urbana
Moita frecuencia	3,8	0,4	0,3

Con bastante frecuencia	20,4	6,2	9,1
Con pouca frecuencia	46,4	73,2	64,7
Nunca	18,9	13,2	16,1
Ns/Nr	10,4	7,0	9,8

Ruídos ou problemas producidos por bares, discotecas,...

	Rural	Semiurbana	Urbana
Moita frecuencia	4,2	1,8	0,3
Con bastante frecuencia	28,0	7,8	10,8
Con pouca frecuencia	43,7	68,5	58,4
Nunca	14,0	14,2	19,6
Ns/Nr	10,1	7,7	10,8

Mendicidade de menores

	Rural	Semiurbana	Urbana
Moita frecuencia	0,7	0,0	0,3
Con bastante frecuencia	5,5	1,4	4,9
Con pouca frecuencia	32,6	44,8	45,5
Nunca	37,2	35,0	38,1
Ns/Nr	24,0	18,7	11,2

Escándalos e pelexas na rúa

	Rural	Semiurbana	Urbana
Moita frecuencia	3,6	3,5	0,7
Con bastante frecuencia	31,9	57,7	68,5
Con pouca frecuencia	44,1	36,6	24,5
Nunca	11,1	0,7	0,0
Ns/Nr	9,3	1,4	6,3

7. Medidas para sentirse máis seguro

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Non levar moito diñeiro en cima	79,4	90,1	91,3
Procurar non saír só de noite	68,8	92,1	90,2
Evitar camiñar por zonas afastadas ou por lugares que considera perigosos	79,7	97,9	98,3
Levar algún arma ou obxecto defensivo	3,0	2,1	0,7

No levar xoias ou obxectos valiosos á vista	59,2	72,3	57,3
Instalar un alarme no domicilio	22,3	13,6	23,8
Instalar reixas no seu domicilio	7,2	8,7	20,3
Evitar os estacionamentos escuros e mal vixiados	60,7	57,9	68,9
No deixar obxectos á vista no coche	68,9	58,3	71,3
Evitar formas de vestir provocativas ou atrevidas	15,2	10,5	5,2
Ter un arma en casa	3,2	5,1	3,5

8. Principais causas da delincuencia en Vigo

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
O consumo de drogas	20,3	10,6	1,0
A pobreza e as desigualdades sociais	47,5	60,1	67,8
O desemprego	42,1	21,1	19,9
A perda dos valores tradicionais	7,3	0,9	1,0
A pouca eficacia policial	4,5	3,4	1,0
As carencias afectivas na familia	5,3	4,5	1,7
A pouca dureza das penas	20,3	48,4	46,2
La escaseza de medios da Policía	2,7	1,1	0,0
O mal funcionamento da xustiza	11,5	5,8	2,4
Ns/Nr	15,6	19,3	26,9

9. Tipoloxía de vitimización no entorno persoal
(% de persoas cuxo entorno persoal foi vítima dalgún delito no último ano)

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Atraco (roubo con violencia ou ameaza)	5,8	2,4	0,0
Roubo de bolso, carteira	21,5	14,5	14,4
Tirón	13,6	7,5	8,0
Roubo en vivenda ou local	17,6	9,6	5,5
Roubo en explotación agropecuaria	3,5	0,2	0,0
Subtración de obxectos en vehículo (radio,	21,9	14,5	9,0
Roubo de vehículo	3,0	0,9	1,0
Estafa ou timo	24,9	11,9	10,9
Ameazas ou intimidacións	10,3	6,6	2,5
Agresión persoal (non sexual)	3,9	1,6	1,5
Agresión sexual	0,8	0,3	1,0
Actos de vandalismo	17,2	11,9	8,5
Abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade	6,5	0,3	0,0

Vitimización	89,2	81,3	70,3

10. Propensión subxectiva a ser vítima dun delito

	Rural	Semiurbana	Urbana
Si	6,2	5,4	9,4
Non	90,7	93,5	89,5
Ns/Nr	3,1	1,1	1,0

11. Taxa de vitimización persoal no último año
(% de persoas que sofreron algún delito no último ano)

	Rural	Semiurbana	Urbana
Si	24,2	31,3	20,3
Non	73,8	67,7	79,4
Ns/Nr	1,9	1,0	0,3

12. Tipoloxía de vitimización persoal

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Atraco (roubo con violencia ou ameaza)	1,7	0,0	0,0
Roubo de bolso, carteira	15,3	15,8	32,8
Tirón	11,6	5,4	3,4
Roubo en vivenda ou local	11,6	3,6	3,4
Roubo en explotación agropecuaria	1,2	0,0	0,0
Subtración de obxectos en vehículo (radio, bolso, maletas,...)	14,5	12,2	10,3
Roubo de vehículo	0,4	0,0	0,0
Estafa ou timo	26,9	18,6	12,1
Ameazas ou intimidacións	5,4	20,4	6,9
Agresión persoal (non sexual)	0,8	0,5	0,0
Agresión sexual	0,0	0,5	0,0
Actos de vandalismo	15,7	28,5	31,0
Abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade	0,8	0,0	0,0
Ns/Nr	0,4	0,0	0,0

13. Taxa de denuncia

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Si	36,8	28,5	34,5
Non	62,8	69,2	63,8
Ns/Nr	0,4	2,3	1,7

14. Motivos polos que non se denunciou

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Por comodidade/preguiza	3,9	3,9	8,1
Por medo	2,0	1,3	0,0
Porque non serve para nada	66,4	67,3	67,6
Para evitarme molestias	7,2	5,9	5,4
Non tiña importancia	11,2	11,1	5,4
Foi denuncialo, mais convencérono de non o facer	3,9	2,6	2,7
Ns/Nr	5,3	7,8	10,8

15. Instancia de denuncia

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Policía Nacional	20,2	9,5	0,0
Policía Local	42,7	61,9	90,0
Guardia Civil	9,0	0,0	0,0
Policía Autonómica	0,0	0,0	0,0
No xulgado	9,0	9,5	5,0
Ns/Nr	19,1	19,0	5,0

16. Motivación da escolla do organismo de denuncia

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Porque cría que era onde había que facelo	59,6	61,9	80,0
Porque me inspiraba máis confianza	9,0	9,5	0,0
Porque non había outro sitio onde presentar a denuncia	0,0	0,0	0,0
Porque me resultaba máis cómodo	5,6	3,2	0,0
Outro	12,4	3,2	5,0
Ns/Nr	13,5	22,2	15,0

17. Seguimento da denuncia presentada

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Si	49,4	25,4	15,0
Non	33,7	52,4	75,0
Ns/Nr	16,9	22,2	10,0

18. Vitimización en grao de tentativa

(% de persoas que sofreron nos últimos anos algunha tentativa de delito)

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Si	14,8	9,8	6,3
Non	58,4	49,8	69,6
Ns/Nr	26,8	40,4	24,1

19. Modo de evitar unha tentativa de delito

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Botou a correr fuxindo	8,1	27,5	61,1
Encarando os agresores, defendéndose	4,7	2,9	0,0
Berrando, pedindo axuda	12,8	11,6	5,6
Dialogando, persuadindo os delincuentes	3,4	0,0	0,0
Coa axuda doutras persoas presentes	9,5	29,0	22,2
Coa intervención da Policía ou corpos de seguranza	4,1	2,9	5,6
Coa intervención dalgún vixiante de seguranza privada	2,7	0,0	0,0
Dándose conta a tempo e evitándoo	44,6	21,7	5,6
Pondo en marcha sistemas de seguranza	9,5	2,9	0,0
Outras medidas	0,7	1,4	0,0

20. Problemática das drogas en Vigo

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Moi grave	8,3	4,5	1,4
Bastante grave	64,7	67,8	65,4
Leve	16,3	14,0	8,4
Non son problema	5,2	0,7	1,0
Ns/Nr	5,4	12,9	23,8

21. Delincuencia relacionada coas drogas en Vigo

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Moi grave	10,8	5,0	1,4
Bastante grave	64,2	64,8	65,7
Leve	16,5	14,8	8,0
No son problema	2,0	0,9	1,0
Ns/Nr	6,4	14,6	23,8

22. Uso dos servizos telefónicos de emerxencia

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Si	28,8	36,7	34,3
Non	67,8	61,4	63,3
Ns/Nr	3,4	1,8	2,4

23. Motivos das chamadas de emerxencia

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Denuncia telefónica	9,4	1,9	2,0
Queixa contra veciños	5,9	1,9	5,1
Aviso de venda de droga	1,4	1,2	1,0
Aviso de brigas na rúa	1,4	6,2	4,1
Aviso de fogo	3,1	5,4	11,2
Queixa por ruídos na rúa	8,0	6,9	2,0
Queixa por ruídos en establecementos públicos	4,5	3,5	1,0
Por ter sofrido unha agresión	0,3	1,5	0,0
Por ter sofrido un roubo	7,3	3,5	4,1
Aviso de acto vandálico	3,8	8,5	11,2
Para solicitar información (DNI, tráfego,...)	8,7	10,0	5,1
Por un acidente de tráfego	3,8	10,8	11,2
Por unha urxencia médica	20,9	20,5	26,5
Por outras causas	16,0	15,8	14,3
Ns/Nr	5,2	2,3	1,0

24. Satisfacción cos servizos telefónicos de emerxencia

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Moi satisfeito	11,8	15,4	15,3
Bastante satisfeito	40,1	44,4	43,9

Pouco satisfeito	18,5	12,7	16,3
Nada satisfeito	20,2	13,5	14,3
Ns/Nr	9,4	13,9	10,2

25. Eficacia das forzas de seguranza

A protección da cidadanía

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Guardia Civil	21,4	17,4	33,6
Policía Nacional	15,1	10,6	17,8
Policía Municipal	12,5	5,5	3,1
Policía Autonómica	0,7	4,1	1,4
Ningunha	4,6	1,1	0,7
Todas	32,6	50,4	39,2
Ns/Nr	13,0	10,8	4,2

A prevención das desordes públicas

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Guardia Civil	6,0	2,6	7,7
Policía Nacional	29,9	33,0	45,1
Policía Municipal	14,0	2,3	1,4
Policía Autonómica	1,0	0,9	1,0
Ningunha	4,3	1,0	1,0
Todas	32,1	49,4	39,5
Ns/Nr	12,7	10,9	4,2

A prevención da delincuencia

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Guardia Civil	6,8	20,1	13,3
Policía Nacional	20,5	2,0	28,0
Policía Municipal	10,6	5,5	7,0
Policía Autonómica	2,8	5,8	6,3
Ningunha	5,1	1,6	1,0
Todas	40,4	53,6	39,9
Ns/Nr	13,7	11,3	4,5

A persecución do delito

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Guardia Civil	13,7	19,4	14,0
Policía Nacional	17,6	1,4	23,4
Policía Municipal	6,5	5,4	10,1
Policía Autonómica	2,7	7,1	7,0
Ningunha	4,0	1,3	1,0
Todas	41,1	54,2	39,9
Ns/Nr	14,3	11,2	4,5

A atención ás vítimas dos delitos

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Guardia Civil	4,8	1,1	0,3
Policía Nacional	14,4	0,7	2,1
Policía Municipal	21,1	30,4	52,8
Policía Autonómica	0,3	1,3	0,0
Ningunha	4,8	1,0	0,7
Todas	40,9	54,6	39,9
Ns/Nr	13,6	10,9	4,2

A prestación de auxilio en caso de necesidade

	Zona urbana	Zona semiurbana	Zona rural
Guardia Civil	3,8	0,7	0,0
Policía Nacional	13,3	0,1	2,1
Policía Municipal	20,5	23,0	40,9
Policía Autonómica	0,6	1,0	0,0
Ningunha	4,8	1,0	0,7
Todas	43,7	63,3	50,3
Ns/Nr	13,2	10,9	5,9

PARTE III

TENDENCIAS OBSERVADAS DA ENCUESTA Á CIDADANÍA VIGUESA

1. PERFIL DAS PERSOAS ENTREVISTADAS

Xénero

Segundo o Censo Municipal, é superior a proporción de mulleres (53,3%) que de homes (46,7%), circunstancia común a todas as zonas e distritos do municipio, sen mostrar relacións de significancia estatística.

Por grupos de idade, as mulleres son maioritarias en todos os tramos analisados. Mentres que a maior proporción de mulleres se acha nas persoas con máis de 75 anos (65,6% de mulleres contra 34,4% de homes), a menor proporción de persoas de xénero feminino prodúcese no grupo de menor idade (50,5%).

Sen existir diferenzas significativas, por zonas, na rural residen máis mulleres que homes (54,4% contra 45,6%). Ao contrario, a maior proporción de homes concéntrase na semiurbana (47,8%).

Idade

A maioría da poboación inquirida (64,7%) encádrase nos tramos de idade comprendidos entre os 18 e 54 anos (27,7% entre os 18-34 e 37,0% entre 35-54 anos). O tramo de idade con máis de 75 anos representa o 9,8% da poboación viguesa entrevistada.

Por zonas, non existen relacións de significancia estatística.

Situación sociolaboral

Un 31% das persoas inquiridas considérase traballador/a activo que realiza traballos remunerados. O resto da poboación distribúese entre persoas desempregadas (28,2%), que realizan traballos non remunerados (15,9%), xubilados/pensionistas (14,8%) e estudantes (10,1%).

Por xénero, os homes predominan entre os pensionistas (63,6%), desempregados na procura do primeiro emprego (65,9%), desempregados que traballaron antes (54,5%)

e traballadores activos (53,8%). En troca, as mulleres son maioría entre as persoas que realizan traballos non remunerados (98,1%) e estudantes (56,0%).

A maioría de desempregados (85,5%) áchase no desemprego logo de traballar previamente. O 92,7% dos desempregados que procuran o primeiro emprego son de idade inferior aos 34 anos, alcanzando o 6,1% as persoas comprendidas entre 35-54 anos que nunca traballaron antes. Entre os desempregados que traballaron antes predominan as persoas comprendidas entre 35-54 anos (59,3%) e as menores de 34 anos (26,9%).

A situación sociolaboral prominente das persoas máis novas é a de desempregado (37,3%), seguida pola de estudante (35,1%) e traballador activo (26,7%). Case a maioría das persoas comprendidas entre 35-54 anos son traballadores activos (48,5%), un 39,3% son desempregados e un 10,9% persoas que realizan traballos non remunerados. A situación de xubilado/pensionista é a predominante nos comprendidos entre 55-74 anos (32,3%) e nos que teñen máis de 75 (63,6%).

Por zonas, a proporción de traballadores activos oscila entre o 38,1% da zona rural ao 29,7% da urbana. A porcentaxe de parados sitúase entre o 26,1% da rural, 26,8% da urbana e o 30,8% da semiurbana. As zonas urbana e semiurbana (10,8% e 10,1%, respectivamente) presentan unha poboación de estudantes superior á dos que habitan a zona rural (7,3%). A maior proporción de xubilados/pensionistas (16,2%) e de persoas que realizan traballos non remunerados (16,4%) áchase na zona urbana.

2. ANÁLISE DOS RESULTADOS DA ENQUISA

1. Satisfación co nivel de seguranza cidadá no municipio de Vigo

1.1 Media de satisfacción

A cidadanía inquirida referiu o seu nivel de satisfacción coa seguranza cidadá nunha escala de valoración cuantitativa de 0 a 10 (excluído o 5) no que a nota 0 significa insatisfación total e 10 satisfación total.

a) Satisfacción coa seguranza cidadá existente no municipio de Vigo

A satisfacción da cidadanía inquirida co nivel de seguranza cidadá existente no municipio de Vigo é do 6,34.

Por zonas, a cidadanía residente na zona urbana (6,38) mostrouse máis satisfeita con este parámetro do que a residente na zona rural (6,34) e semiurbana (6,29).

Por xéneros, a satisfacción manifestada polos homes (6,41) supera á das mulleres (6,28).

Por grupo de idade, o grao de satisfacción diminúe coa idade, que varía desde o 6,50 nos máis novos, ao 6,32 entre os comprendidos entre 35-54 anos, 6,23 na franxa de 55-74 e 6,24 nos que teñen máis de 75.

b) Satisfacción coa seguranza cidadá existente na zona de residencia

No caso da zona de residencia, o nivel de satisfacción coa seguranza cidadá é máis elevado, alcanzando un valor medio de 6,79.

Por zonas de residencia, a satisfacción da zona urbana (7,00) é superior á da semiurbana (6,60) e rural (6,50).

Por xéneros, a satisfacción coa zona de residencia expresada polos homes (6,88) é superior á mostrada polas mulleres (6,71).

Por grupo de idade a satisfacción diminúe coa idade, que varía, de novo, entre os grupos de idade desde o 6,99 nos máis novos, 6,82 nos comprendidos entre 35-54, 6,59 na franxa de 55-74 e, finalmente, 6,63 nos que teñen máis de 75 anos.

1.2 Escala de satisfación

Para determinar a satisfación cidadá de forma cualitativa, as respostas cuantitativas foron recodificadas segundo as recomendacións determinadas pola UE. Así sendo, as notas 0, 1 e 2 foron asimiladas como "moi insatisfeito", 3 e 4 como "insatisfeito", 6 e 7 como "satisfeito" e 8, 9 e 10 como "moi satisfeito". En base a estes criterios obtivéronse os seguintes resultados.

a) Satisfación coa seguranza cidadá existente no municipio de Vigo

A inmensa maioría das persoas inquiridas (95,6%) está satisfeita (expresada como suma de "moi satisfeita" e "satisfeita") coa seguranza cidadá existente.

	Moi insatisfeito	Insatisfeito	Satisfeito	Moi satisfeito
Rural	0,0	0,0	97,2	2,8
Semiurbana	0,4	1,0	92,4	6,1
Urbana	0,9	7,3	69,6	22,2
GLOBAL	0,6	3,8	82,4	13,2

A satisfación na zona evolúe desde o 100% dos inquiridos na rural, 98,5% na semiurbana e desce ao 91,8% na urbana.

A seguinte tabela mostra a escala de satisfación por xéneros, grupo de idade e situación sociolaboral:

	Moi insatisfeito	Insatisfeito	Satisfeito	Moi satisfeito
Xénero:				
Home	0,6	3,2	84,0	12,2
Muller	0,6	4,4	80,9	14,1
Idade:				
18-34	0,4	3,3	80,7	15,6
34-54	0,4	4,0	83,3	12,3
55-74	0,9	4,1	83,9	11,1
≥75	1,1	4,0	79,9	16,0
Situación laboral:				
Estudante	0,5	5,4	61,3	32,8
Desempregado que procura o primeiro emprego	0,0	0,0	89,2	10,8
Desempregado con traballo anterior	0,9	4,6	85,0	9,6
Traballador activo	0,0	1,9	82,1	16,0
Traballo non remunerado	1,1	6,4	83,6	92,5
Xubilado/pensionista	1,1	4,1	79,2	94,8

Non se producen diferenzas significativas entre homes e mulleres, mostrándose máis satisfeitos os primeiros (96,2%) que as segundas (95,0%), sendo practicamente idéntica a satisfacción con relación á zona de residencia (98,5% no caso dos homes e 98,6% no das mulleres).

Por idades, o 96,3% dos menores de 34 anos están satisfeitos coa seguridade xeral existente no municipio, sendo os comprendidos entre 55-74 e con máis de 75 os menos satisfeitos (95,0% e 95,9%).

b) Satisfacción coa seguranza cidadá existente na zona de residencia

O 98,5% da cidadanía viguesa inquirida está satisfeita coa seguranza cidadá existente na súa zona de residencia.

	Moi insatisfeito	Insatisfeito	Satisfeito	Moi satisfeito
Rural	0,0	0,0	94,8	5,2
Semiurbana	0,0	0,3	90,2	9,5
Urbana	0,4	2,5	62,8	34,4
Global	0,2	1,3	77,5	21,0

Por zonas, a totalidade (100,0%) de las persoas residentes na rural móstranse máis satisfeitos coa súa zona de residencia, seguida polas da semiurbana (99,7%) e urbana (97,2%).

A seguir móstrase a escala de satisfacción por xénero, grupo de idade e situación sociolaboral:

	Moi insatisfeito	Insatisfeito	Satisfeito	Moi satisfeito
Xénero:				
Home	0,0	1,5	76,4	22,1
Muller	0,4	1,1	78,5	20,1
Idade:				
18-34	0,0	0,9	73,6	25,5
34-54	0,1	1,4	77,5	21,0
55-74	0,6	2,1	80,6	16,7
≥75	0,0	0,0	80,4	19,6
Situación laboral:				
Estudante	0,0	2,0	71,6	26,4
Desempregado que procura o primeiro emprego	0,0	0,0	75,3	24,7
Desempregado con traballo anterior	0,4	1,3	80,5	17,8
Traballador activo	0,0	0,8	74,8	24,4
Traballo non remunerado	0,3	1,7	83,4	14,6
Xubilado/pensionista	0,3	1,8	76,5	21,4
GLOBAL	0,2	1,3	77,5	21,0

Por xéneros, é moito similar o nivel de satisfacción de homes (98,5%) e mulleres (98,6%). Por idades, a totalidade dos que teñen máis de75 anos están satisfeitos coa súa zona de residencia mentres que os comprendidos entre 55-74 anos son os menos satisfeitos (97,3%).

1.3 Evolución da satisfación coa seguranza cidadá no municipio de Vigo 2003-2013:

a) Media de satisfacción

	Media
2013	6,34
2011	6,56

b) Escala de satisfacción

	Moi insatisfeito	Insatisfeito	Satisfeito	Moi satisfeito	Ns/Nr
2003	21,0	28,0	40,3	8,4	2,3
2007	12,7	25,0	48,1	12,5	1,7
2009	15,2	19,6	52,2	12,4	0,7
2011	1,9	10,6	62,1	24,7	0,7
2013	0,6	3,8	82,4	13,2	0,0

Tal como se pode observar na tabela anterior, o índice de satisfación da cidadanía viguesa entrevistada co nivel de seguranza cidadá existente no municipio aumenta en cada unha das enquisas realizadas desde hai dez anos. En xeral, pasouse dun índice de satisfación do 48,7% en 2003 ao 95,6% do presente estudo. Ora ben, se, como coñecemos, este incremento do nivel de satisfacción estaba até agora asociado ao dos dous componentes que o integran (moi satisfeito e satisfeito), na última enquisa obsérvase que, aínda que aumenta o nivel global de satisfación, diminúe a componente "moi satisfeito" con relación á enquisa de 2011, que se reduce á metade, dun 24,7% descende ao 13,2%.

1.4 Evolución da satisfacción coa seguranza cidadá na zona de residencia 2011-13:

a) Media de satisfacción

	Media
2013	6,79
2011	6,86

b) Escala de satisfacción

Desta variábel, a Oficina do Valedor do Cidadán só posúe datos de dúas series: 2011 e 2013. Como se pode observar na seguinte tabela, o nivel de satisfación (suma de satisfeito e moi satisfeito) aumenta. Ao pasar do 89,1% ao 98,5%, aínda que se reduce a proporción de persoas inquiridas que manifestan estar "moi satisfeitas" coa seguranza cidadá existente na súa zona de residencia (que pasa do 34,6% ao 21,0%).

	Moi insatisfeito	Insatisfeito	Satisfeito	Moi satisfeito	Ns/Nr
2011	2,0	8,7	54,5	34,6	0,2
2013	0,2	1,3	77,5	21,0	0,0

Como no estudo precedente, o nivel de satisfación coa seguranza cidadá existente no lugar de residencia (98,5%) supera ao total do municipio de Vigo (95,6%).

2. Sensación de seguranza

Atendendo á definición de seguranza proposta no cuestionario, que se resume en entender o futuro sen preocupacións ou medos, o 79,9% da cidadanía viguesa inquirida manifestou sentirse bastante (70,6%) ou moi segura (9,3%) contra un 15,9% que manifestou sentirse pouco ou moi insegura (9,3%).

Por zonas, existen diferenzas significativas sobre este parámetro analisado, mostrándose máis seguras as persoas residentes na zona rural (97,2%) que as da urbana (71,04%) e semiurbana (84,9%).

	Moi segura	Bastante segura	Pouco segura	Moi insegura	Ns/Nr
Xénero:					
Homes	10,0	71,8	14,3	1,5	2,4
Mulleres	8,7	69,6	17,3	1,8	2,6
Idade:					
18-34	10,5	75,3	10,9	1,8	1,5
35-54	8,7	73,2	14,1	0,8	3,1
55-74	8,7	63,8	23,0	1,4	3,1
≥75	9,7	65,1	18,5	5,1	1,5
Situación laboral:					
Desempregado que nunca traballou	6,1	78,0	14,6	1,2	0,0
Desempregado que traballou antes	6,9	72,9	16,3	1,3	2,7
Estudante	11,5	70,5	12,5	2,5	3,0
Traballador activo	11,3	72,8	12,3	0,8	2,8
Traballo non remunerado	6,9	67,2	21,1	2,8	1,9
Xubilado/Pensionista	2,4	63,9	20,1	2,4	2,7

Sen presentar diferenzas significativas ($p>0,05$)[5], as mulleres presentan unha percepción de inseguranza (19,1%) superior á dos homes (15,8%). Por grupos de idade é significativa a maior sensación de inseguranza existente entre as persoas con máis idade (24,4%, nos comprendidos entre 55-74 anos e do 23,6% nos que teñen máis de 75) que nos tramos máis novos (12,7% nos que teñen menos de 34 e 14,9% nos comprendidos entre 35-54). Atendendo á súa situación sociolaboral, os colectivos máis vulnerábeis en materia de seguranza son as persoas que realizan traballos non remunerados (23,9%) e os xubilados/pensionistas (22,5%) contra os traballadores en activo (13,1%) e estudantes (15,0%).

3. A seguranza cidadá no contexto funcionamento dos servizos públicos

Nun contexto de regresión ou empeoramento do funcionamento dos servizos públicos nos últimos cinco anos, a seguinte tabela mostra a distribución de porcentaxes:

	Mellorou	Empeorou	Segue igual	Ns/Nr
Sanidade pública	1,0	96,0	2,7	0,3
Ensino público	1,2	94,2	3,5	1,2
Xustiza	0,8	89,9	6,6	2,7
Pensións	0,3	94,9	2,5	2,4
Servicios sociais de asistencia	4,4	88,0	4,7	2,9
Transporte público	15,3	61,9	16,9	5,8
Entidades bancarias	0,6	95,6	2,5	1,3

Nunha análise por zonas, na rural existe unanimidade entre a cidadanía entrevistada sobre o empeoramento do servizo que ofrece a sanidade pública, o ensino público, a xustiza e as pensións, percepción que se reduce levemente ao 99,7% no caso dos servizos sociais e entidades bancarias.

Na zona semiurbana a totalidade das persoas inquiridas achan que empeoraron tanto a sanidade como o ensino públicos. No caso da xustiza, pensións e entidades bancarias esa valoración negativa alcanza o 99,4%.

As opinións sobre a evolución experimentada no transporte público, reflicten unha valoración matizada no que se refire á medida na que este servizo empeorou, expresándoo así o 57% das persoas residentes na zona rural, 59,6% que residen na semiurbana e 64,9% na urbana.

Análise por xénero, idade e situación laboral:

5) Coeficiente de correlación de Pearson (p)

Como se pode comprobar nas seguintes tabelas, existe unha percepción negativa xeneralizada sobre a evolución dos servizos públicos, tanto clasificados por xéneros, como por grupo de idade e situación sociolaboral.

Neste caso, a análise das variábeis por grupos de idade limitouse á poboación maior de 25 anos, excluíndo da mesmo a faixa comprendida entre 18-24 anos, pois esta pregunta debía medir a percepción da evolución da sanidade e o ensino públicas nos últimos cinco anos.

Sanidade pública

	Mellorou	Empeorou	Segue igual
Xénero:			
Homes	95,0	1,1	3,3
Mulleres	96,8	0,9	2,2
Idade:			
25-34	93,6	0,7	4,5
35-54	97,3	0,8	1,9
55-74	97,2	0,8	2,0
≥75	94,4	3,1	2,6
Situación laboral:			
Desempregado que nunca traballou	92,7	0,0	6,1
Desempregado que traballou antes	96,7	0,8	2,5
Estudante	91,0	1,5	5,5
Traballador activo	97,2	0,6	1,9
Traballo non remunerado	98,7	0,0	1,3
Xubilado/Pensionista	93,5	3,1	3,4

A tendencia xeral non é tan negativa nos grupos máis novos e de máis idade e, en consecuencia, nos xubilados/pensionistas, como nos desempregados na procura do primeiro emprego e estudantes.

Ensino público

	Mellorou	Empeorou	Segue igual
Xénero:			
Homes	93,9	1,2	3,9
Mulleres	94,4	1,1	3,2
Idade:			
25-34	94,5	1,1	3,5
35-54	96,3	0,4	2,7

55-74	92,7	1,8	3,5
≥75	88,7	2,6	6,7
Situación laboral:			
Desempregado que nunca traballou	91,5	1,2	7,3
Desempregado que traballou antes	96,5	0,6	2,5
Estudante	93,5	1,0	4,0
Traballador activo	93,5	1,0	2,4
Traballo non remunerado	95,3	0,9	2,8
Xubilado/Pensionista	88,1	2,7	6,8

Na valoración deste servizo, a percepción do colectivo de persoas con máis idade non é tan negativa como no resto das faixas de idade analisadas. Especial atención merece a valoración negativa do grupo de idade máis nova.

Xustiza

	Mellorou	Empeorou	Segue igual
Xénero:			
Homes	90,4	0,6	6,9
Mulleres	89,4	0,9	6,3
Idade:			
25-34	85,5	0,4	8,9
35-54	92,1	0,7	5,3
55-74	93,3	0,8	3,9
≥75	85,1	2,6	11,8
Situación laboral:			
Desempregado que nunca traballou	89,0	0,0	9,8
Desempregado que traballou antes	91,0	0,8	5,6
Estudante	81,5	0,5	10,0
Traballador activo	90,9	0,3	5,8
Traballo non remunerado	94,6	0,6	3,2
Xubilado/Pensionista	86,7	2,4	10,2

A valoración das persoas novas e de máis idade non é tan negativa como a do resto de grupos de idade. Resulta, confirmando o referido anteriormente, que tanto estudantes como xubilados/pensionistas mostran as menores proporcións de valoración negativa.

Pensións

	Mellorou	Empeorou	Segue igual
Xénero:			
Homes	94,3	0,3	3,0
Mulleres	95,4	0,3	2,0
Idade:			
25-34	91,5	0,5	3,3
35-54	96,3	0,3	1,9
55-74	95,5	0,2	2,4
≥75	97,4	0,0	2,6
Situación laboral:			
Desempregado que nunca traballou	90,2	0,0	7,3
Desempregado que traballou antes	94,8	0,8	2,3
Estudante	88,5	0,0	3,5
Traballador activo	95,6	0,2	1,5
Traballo non remunerado	97,2	0,0	2,2
Xubilado/Pensionista	96,6	0,3	3,1

No caso das pensións, aumenta a percepción negativa da evolución deste servizo público conforme aumenta a idade, que oscila entre un 91,5% dos máis novos ao 97,4% das persoas con máis de 75 anos. Así mesmo, xubilados/pensionistas, como persoas que realizan traballos non remunerados, presentan as valoracións máis negativas.

Servizos sociais asistenciais

	Mellorou	Empeorou	Segue igual
Xénero:			
Homes	88,9	3,8	4,8
Mulleres	87,3	4,9	4,6
Idade:			
25-34	86,2	3,1	5,5
35-54	90,2	2,9	4,8
55-74	89,2	4,9	3,7
≥75	82,1	12,3	5,1
Situación laboral:			
Desempregado que nunca traballou	89,0	2,4	7,3
Desempregado que traballou antes	90,6	2,7	4,6
Estudante	81,0	3,5	5,0

Traballador activo	88,5	2,9	5,0
Traballo non remunerado	92,1	4,1	3,2
Xubilado/Pensionista	83,0	11,6	5,1

Respectante aos servizos sociais asistenciais, novamente, xovens e persoas con máis idade ofrecen unha valoración menos negativa. As persoas con máis de 75 anos, porén, un 12,3%, referiu que este servizo público tivo unha evolución positiva. En consecuencia, as percepcións máis "indulxentes" coa evolución deste servizo foron as de xubilados/pensionistas, estudantes e traballadores activos.

Entidades bancarias

	Mellorou	Empeorou	Segue igual
Xénero:			
Homes	95,5	1,0	2,4
Mulleres	95,8	0,2	2,6
Idade:			
25-34	92,0	0,5	4,7
35-54	96,3	0,4	2,4
55-74	97,0	0,8	1,2
≥75	99,5	0,5	0,0
Situación laboral:			
Desempregado que nunca traballou	93,9	0,0	4,9
Desempregado que traballou antes	95,6	1,0	2,7
Estudante	89,5	0,0	5,5
Traballador activo	96,3	0,3	2,3
Traballo non remunerado	97,5	0,0	1,6
Xubilado/Pensionista	96,6	1,4	1,0

A evolución experimentada na prestación dos servizos bancarias é máis negativa conforme aumenta a idade, pasando do 92,0% dos máis novos ao 99,5% dos que teñen máis de 75 anos. Os xubilados/pensionistas e traballadores activos manifestaron unha maior porcentaxe de valoración negativa.

Transporte público

	Mellorou	Empeorou	Segue igual
Xénero:			
Homes	62,9	14,3	15,7
Mulleres	61,0	16,2	18,0

Idade:			
25-34	63,6	11,3	19,3
35-54	65,9	13,6	16,0
55-74	61,6	15,9	15,6
≥75	42,6	31,8	17,4
Situación laboral:			
Desempregado que nunca traballou	69,5	9,8	17,1
Desempregado que traballou antes	66,2	13,2	14,8
Estudante	60,0	12,0	23,5
Traballador activo	64,2	13,3	16,9
Traballo non remunerado	59,3	19,6	13,6
Xubilado/Pensionista	52,0	22,4	19,7

A valoración sobre a evolución do transporte público presenta un panorama moi diferente á tendencia xeneralizada dos servizos públicos analisados nesta epígrafe da enquisa realizada. Así sendo, case metade (49,2%) das persoas con máis de 75 anos consideran que este servizo mellorou ou segue igual. A valoración máis negativa é a realizada polas persoas cuxas idades están comprendidas entre 35-54 anos (65,9%) e tamén polas máis novas. En consecuencia, os desempregados que procuran o seu primeiro emprego, desempregados e traballadores activos son os grupos sociolaborais que expresan a peor valoración.

4. Situacións de inseguranza cidadá

As situacións nas que máis frecuentemente pensan os cidadáns ao ouvir falar de inseguranza cidadá están relacionadas con roubos en domicilios ou locais (49,0%), seguida por atracos ou asaltos con violencia (32,1%) e agresións físicas (26,1%). A maior distancia, sitúanse a venda de droga na rúa (14,9%), a inmigración de estranxeiros e a presenza de inmigrantes estranxeiros (11,2% ambas).

Situación	%
Roubos en domicilios ou locais	49,0
Atracos ou asaltos con violencia	32,1
Agresións físicas	26,1
Venda de droga na rúa	14,9
Inmigración de estranxeiros	11,2
Presenza de inmigrantes estranxeiros	11,2
Roubo de bolso ou carteira	8,0
Violacións, abusos ou asedios sexuais	7,5

Actos de vandalismo	6,4
Corrupción	5,6
Intimidacións ou ameazas	5,4
Fraudes e estafas	3,7
Terrorismo	3,6
Roubos de vehículos	3,2
Mendicidade	2,9
Tiróns de bolsos	1,6
Agresións ao ambiente	0,7

Por zonas, existe unanimidade ao identificar o roubo en domicilios e locais como o primeiro problema relacionado coa inseguranza cidadá, oscilando entre 57,7% da zona rural, 50,4% da semiurbana e 45,6% da urbana. En segundo lugar, os residentes das zonas urbana e semiurbana concordan en situar os atracos ou asaltos con violencia (37,1% e 27,8%, respectivamente), contra os da rural (25,5%), o que mostra unha maior sensibilidade ante as agresións físicas (42,7%), duplicando, neste aspecto, aos moradores da zona semiurbana (21,7%) e urbana (24,4%). A identificación da inseguranza coa venda de alcool na rúa alcanza un 25,2% na zona semiurbana contra o 7,0% da rural e 9,9% da urbana. A inseguranza asociada coa inmigración e os estranxeiros presenta maior proporción na área rural (15,0%) e urbana (12,8%) que na semiurbana (7,4%), tendencia que se inverte no caso da presenza de inmigrantes estranxeiros, sendo máis sensíbel, neste caso, as zonas semiurbana (16,7%) e rural (14,3%) que a urbana (6,4%). A identificación da inseguranza cidadá co roubo de bolso ou carteira é maior na semiurbana (11,6%) e rural (9,4%) que na urbana (5,0%).

É de destacar a sensibilidade da poboación a determinados delitos en función da zona de residencia. Así, os habitantes da zona urbana mostráronse máis sensíbeis ás agresións de tipo sexual (13,1%) face o 2% das outras zonas, corrupción (10,5%), terrorismo (7,1%), fraudes e estafas (6,3%) ou tiróns de bolsos (3,1%). De forma similar, os da semiurbana manifestáronse máis sensíbeis perante a mendicidade (5,7%).

Análise por xéneros e grupos de idade

	Xénero		Grupo de idade			
	Home	Muller	18-34	35-54	55-74	≥75
Violacións, abusos ou asedios sexuais	6,8	8,2	12,7	6,7	6,1	0,0
Agresións físicas	25,9	26,3	36,5	24,6	20,1	17,9
Intimidacións e ameazas	6,3	4,6	9,5	5,3	3,1	0,0
Roubos en domicilios ou locais	45,9	51,7	50,4	48,1	46,7	54,9
Roubos en vehículos	3,0	3,4	4,4	3,7	1,2	3,6

Tiróns de bolsos	1,3	1,9	1,1	1,9	2,0	1,0
Roubo de bolso ou carteira	6,6	9,2	6,2	8,7	6,9	13,3
Atracos ou asaltos con violencia	30,3	33,7	36,9	30,0	29,1	34,4
Actos de vandalismo	6,0	6,7	5,5	8,6	5,5	3,1
Terrorismo	3,2	3,9	3,6	1,4	3,7	11,3
Inmigración de estranxeiros	10,9	11,5	10,5	10,6	12,6	11,8
Fraudes e estafas	3,7	3,8	3,3	3,3	3,6	6,2
Mendicidade	2,8	2,9	2,2	3,0	3,7	2,1
Venda de droga na rúa	14,4	15,4	11,6	16,6	14,8	18,5
Corrupción	6,1	5,1	6,0	4,6	5,9	7,2
Agresións ao ambiente	0,6	0,7	0,9	0,7	0,6	0,0
Presenza de inmigrantes estranxeiros	10,8	11,6	9,3	8,7	16,7	11,8

Por xéneros non existen diferenzas estatisticamente significativas nas respostas dadas por homes e mulleres. No entanto, cabe destacar a maior proporción de mulleres que identifican a inseguranza cidadá con roubos en domicilios ou locais (51,7% contra o 45,9% de homes), ou, co roubo de bolso ou carteira (9,2% contra o 6,6%).

Por grupos de idade as persoas entrevistadas identifican diferentes situacións asociadas ao concepto de inseguranza cidadá. Así, como se pode ver na tabela anterior, as persoas máis novas presentan unha maior sensibilidade perante as agresións físicas (36,5%), agresións de tipo sexual (12,7%) e intimidacións e ameazas (9,5%). As persoas de máis idade mostraron unha maior sensibilidade en relación á venda de droga na rúa (18,5%), o roubo de bolso ou carteira (13,3%) e terrorismo (11,3%). No caso dos atracos ou asaltos con violencia, é similar a sensibilización perante esta problemática na proporción de persoas novas (36,9%) e con máis idade (34,4%) contra a aproximadamente os 30% do resto de grupos de idade. No resto dos delitos analisados non existen diferenzas significativas nas respostas rexistradas.

5. Tipoloxía dos delitos máis temidos

Os delitos que máis preocupan ou que máis temen ser vítimas as persoas inquiridas son o roubo en vivenda ou local (43,2%) e o atraco (roubo con violencia ou ameaza) co 37,3%. Nunha segunda instancia, mantense a mesma prioridade co 35,0% e 24,0%, respectivamente, ao que se acrecenta o roubo de bolso ou carteira (14,6%) e a subtración de obxectos en vehículo (7,7%). En terceiro lugar sitúase o roubo de bolso ou carteira (22,7%), o roubo de obxectos en vehículo (21,0%) e o atraco ou roubo con violencia/ameaza (11,4%).

Delito máis temido	Primeiro lugar	Segundo lugar	Terceiro lugar
Roubo en vivenda ou local	43,2	35,0	8,5
Atraco (roubo con violencia ou ameaza)	37,3	24,0	11,4
Roubo de bolso ou carteira	4,7	14,6	22,7
Agresión sexual	3,9	2,4	3,0
Agresión persoal (non sexual)	3,7	5,7	8,8
Estafa ou timo	1,5	1,9	3,1
Actos de vandalismo	1,4	1,4	3,6
Roubo de obxectos en vehículo	1,2	7,7	21,0
Abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade	0,9	1,2	1,9
Ameazas ou intimidacións	0,9	1,7	2,8
Roubo en explotación agropecuaria	0,2	0,6	0,6
Tirón	0,1	1,1	5,1

Na hora de identificar e priorizar a situación delituosa que xera máis preocupación ou temor entre a cidadanía existen diferenzas significativas segundo as zonas analisadas. En particular, a escala de prioridades dos habitantes da zona urbana difire respecto da zona rural ou semiurbana.

Na hora de sinalar a preocupación máis temida, mentres que os residentes da zona rural e semiurbana sinalaron, por orde prioritaria, o roubo de vivenda ou local (73,1% e 46,4%, respectivamente), o atraco/roubo con violencia ou ameaza (21,0% e 37,0%, respectivamente) e o roubo de bolso ou carteira (2,4% e 6,4%, respectivamente), os da urbana situaron en primeiro lugar o atraco/roubo (42,1%) seguida polo roubo en vivenda ou local (32,5%) e a agresión sexual (6,0%).

Con respecto á segunda opción, a única coincidencia prodúcese ao situar en primeiro lugar o roubo en vivenda ou local manifestado polos residentes na zona urbana (36,9%) e semiurbana (37,3%). O resto de prioridades é diverxente. Por un lado, a maioría (50,7%) das persoas residentes na zona rural situaron en primeiro lugar o atraco/roubo con violencia ou ameaza. Polo outro, mentres que os da urbana sitúan o roubo de bolso e carteira en segundo lugar (16,3%), os da semiurbana e rural sitúano en terceiro lugar co 15,9% e 5,2%, respectivamente.

A análise da terceira opción revela un criterio de prioridades similar entre a cidadanía das zonas urbana e semiurbana ao identificar o roubo de bolsa ou carteira (22,2% e 21,3%, respectivamente) e a subtración de obxectos en vehículo (18,3% e 20,0%, respectivamente) en primeiro e segundo lugar de preferencia. Ao contrario, este último delito ocupa o primeiro lugar entre os residentes da rural (32,5%), seguido polo roubo de bolsa ou carteira (27,6%).

Análise por xéneros

Delito máis temido	Home			Muller		
	1	2	3	1	2	3
Atraco (roubo con violencia ou ameaza)	39,4	22,7	10,0	35,3	25,1	12,5
Roubo de bolso ou carteira	4,5	10,8	18,1	4,9	17,9	26,7
Tirón	0,0	0,5	0,5	0,2	1,6	9,0
Roubo en vivenda ou local	41,7	37,1	8,5	44,6	33,2	8,6
Roubo en explotación agropecuaria	0,3	0,5	0,5	0,1	0,6	0,6
Subtración de obxectos en vehículo (radio, bolso, maletas,...)	1,7	11,3	27,8	0,8	4,5	15,0
Roubo de vehículo	1,6	4,0	11,7	0,6	1,8	3,9
Estafa ou timo	1,9	1,8	2,5	1,1	2,0	3,7
Ameazas ou intimidacións	1,1	2,5	3,3	0,7	0,9	2,4
Agresión persoal (non sexual)	4,3	5,6	9,1	3,1	5,8	8,6
Agresión sexual	0,5	0,4	0,4	6,8	4,1	5,3
Actos de vandalismo	1,9	1,3	5,4	0,9	1,4	2,1
Abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade	0,9	1,4	2,0	0,9	1,0	1,8

Aínda que con proporcións distintas, homes e mulleres concordan en situar como primeira opción de delito/situación máis temida o roubo en vivenda ou local e o atraco/roubo con violencia ou ameaza. Así sendo, mentres que a proporción de mulleres (44,6%) supera á de homes (41,7%) no primeiro delito, a de homes (39,4%) supera á de mulleres (35,3%) no segundo. Unha análise da segunda opción revela igual xerarquía de homes e mulleres que na primeira opción: roubo en vivenda ou local (37,1% de homes e 44,6% de mulleres) e atraco/roubo con violencia (22,7% de homes e 25,1% de mulleres). Ao contrario, na terceira opción a xerarquía está invertida, temendo os homes en maior medida que as mulleres a subtración de obxectos en vehículo (27,8% contra 15,0%) e as mulleres máis o roubo de bolso ou carteira (26,7% contra 18,1%).

Análise por grupos de idade:

Tal como se mostra nas seguintes tabelas, existen diferenzas significativas nas respostas dadas polos diferentes grupos de idade en que foi segmentada a poboación obxecto do estudo.

DELITO Máis TEMIDO EN PRIMEIRA OPCIÓN	POR GRUPOS DE IDADE			
	18-34	35-54	55-74	≥75
Atraco (roubo con violencia ou ameaza)	43,6	35,2	33,7	36,4
Roubo de bolso ou carteira	6,4	3,8	4,5	4,1
Tirón	0,0	0,1	0,2	0,0
Roubo en vivenda ou local	28,9	47,0	51,4	48,2
Roubo en explotación agropecuaria	0,0	0,0	0,8	0,0
Subtración de obxectos en vehículo (radio, bolso, maletas,...)	2,9	1,0	0,2	0,0
Roubo de vehículo	1,8	1,4	0,2	0,0
Estafa ou timo	0,9	0,4	1,6	7,2
Ameazas ou intimidacións	0,5	1,2	0,6	1,0
Agresión persoal (non sexual)	5,6	2,7	3,1	3,1
Agresión sexual	7,1	4,6	0,8	0,0
Actos de vandalismo	0,7	1,8	2,2	0,0
Abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade	1,5	0,8	0,8	0,0

Unha análise do delito máis temido en primeira opción mostra unha xerarquía distinta entre as persoas máis novas e o resto de grupos. Así sendo, mentres que os menores de 34 sitúan en primeiro lugar o atraco/roubo con violencia (43,6%) seguido do roubo en vivenda ou local (28,9%) como delitos máis temidos, os restantes grupos de idade inverten esta escala de prioridades e temen máis o roubo en vivenda ou local.

DELITO MÁIS TEMIDO EN SEGUNDA OPCIÓN	POR GRUPOS DE IDADE			
	18-34	35-54	55-74	≥75
Atraco (roubo con violencia ou ameaza)	15,6	26,4	27,2	30,3
Roubo de bolso ou carteira	13,1	10,3	22,0	15,4
Tirón	0,9	0,7	0,8	4,1
Roubo en vivenda ou local	39,3	33,6	31,7	36,4
Roubo en explotación agropecuaria	0,0	1,0	0,4	0,5
Subtración de obxectos en vehículo (radio, bolso, maletas,...)	9,3	11,5	3,3	0,0
Roubo de vehículo	2,7	3,5	2,2	2,1
Estafa ou timo	1,5	2,0	1,4	4,1
Ameazas ou intimidacións	1,3	1,6	2,6	0,5
Agresión persoal (non sexual)	6,9	4,8	5,7	6,2
Agresión sexual	5,1	2,2	0,8	0,0
Actos de vandalismo	1,8	1,4	1,4	0,0
Abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade	2,4	1,1	0,6	0,0

En relación á segunda opción, o roubo en vivenda ou local e o atraco/roubo con violencia e ameaza encabezan as prioridades de todos os grupos de idade analisados. A diferenza áchase na hora de fixar a terceira prioridade, decantándose as persoas comprendidas entre 18-54 anos pola subtración de obxectos en vehículo face os maiores de 55, que optaron por situar nese lugar o roubo de bolso ou carteira.

DELITO MÁIS TEMIDO EN TERCEIRA OPCIÓN	POR GRUPOS DE IDADE			
	18-34	35-54	55-74	≥75
Atraco (roubo con violencia ou ameaza)	12,2	9,8	11,8	13,8
Roubo de bolso ou carteira	13,3	25,0	24,4	35,9
Tirón	2,0	1,5	10,2	13,8
Roubo en vivenda ou local	9,3	7,9	9,3	7,2
Roubo en explotación agropecuaria	0,4	0,5	0,4	1,5
Subtración de obxectos en vehículo (radio, bolso, maletas,...)	26,2	27,4	13,8	0,5
Roubo de vehículo	9,6	9,8	4,7	0,5
Estafa ou timo	0,7	2,0	4,5	10,3
Ameazas ou intimidacións	4,4	1,4	3,1	3,1
Agresión persoal (non sexual)	10,9	7,6	9,1	6,7
Agresión sexual	5,5	2,7	1,8	0,5
Actos de vandalismo	2,5	2,4	5,5	6,2
Abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade	3,1	1,9	1,4	0,0

Finalmente, unha análise máis pormenorizada da terceira opción escollida polas persoas inquiridas mostra comportamentos diferenciados. En primeiro lugar, o grupo comprendido entre 18-54 anos, cuxa escala está encabezada pola subtración de obxectos en vehículo seguido polo roubo de bolso ou carteira e o atraco/roubo con violencia ou ameaza. En segundo lugar, os maiores de 55 anos concordan en priorizar, como no caso anterior, o temor ao roubo de bolso ou carteira. A diferenza surxe na seguinte prioridade, fixándose a dos que teñen máis de 75 anos no atraco/roubo con violencia ou ameaza fronte á subtración de obxectos en vehículos dos comprendidos entre 55-74. Igualmente, mentres que estes sitúan en terceiro lugar o atraco/roubo con violencia ou ameaza, os máis idosos optan polo tirón de bolso. A explicación deste feito pode estar na maior proporción de mulleres existente neste tramo de idade.

6. Situacións máis frecuentes na zona de residencia

As persoas entrevistadas foron inquiridas pola frecuencia con que se producen determinadas situacións conflitivas e delitos na súa zona de residencia.

Tal como mostra a seguinte tabela, as situacións que afectan á maioría das persoas inquiridas (suma de “con moita” e “bastante frecuencia”) son a venda de drogas a pequena escala (57,5%) e a venda de alcool a menores (53,1%). Ocupando unha posición notábel áchanse os escándalos e brigas na rúa (49,5%) e os actos de vandalismo (48,4%). Nestes catro casos a frecuencia “moita” non supera en ningún caso o 10% das persoas entrevistadas, situándose no 9,2%, 6,9%, 3,2% e 4,2% das situacións referidas, respectivamente.

A maior distancia sitúanse os problemas provocados polos locais de pública concorrencia (bares, discotecas...), cun 21,2%, seguido por suxidade ou falta de salubridade pública

(15,9%), prostitución (12,3%) e discriminación racial (12,1%). En último lugar sitúase a mendicidade de menores (4,4%). En ningún destes casos o nivel de "moita frecuencia" supera o 3%.

Situación	Moita frecuencia	Bastante frecuencia	Pouca frecuencia	Nunca	Ns/Nr	Moita + bastante	Pouca + Nunca
Venda de drogas a pequena escala	9,2	48,3	24,1	4,0	14,4	57,5	28,1
Prostitución	2,0	10,3	46,5	22,0	19,3	12,3	68,5
Actos de vandalismo	4,2	44,2	39,4	4,9	7,3	48,4	44,3
Venda de alcool a menores	6,9	46,2	22,2	7,2	17,5	53,1	29,4
Discriminación racial	2,4	9,7	55,6	16,1	16,2	12,1	71,7
Suxidade, falta de salubridade pública	2,1	13,8	58,5	16,5	9,1	15,9	75
Ruídos ou problemas producidos por bares, discotecas,...	2,8	18,4	54,6	14,9	9,4	21,2	69,5
Mendicidade de menores	0,4	4,0	38,8	36,6	20,3	4,4	75,4
Escándalos e brigas na rúa	3,2	46,3	38,6	5,8	6,1	49,5	44,4

Por zonas existen diferenzas significativas ($p<0,05$) tal como se mostra na seguinte tabela, cuxos valores representan (en %) a suma de "con moita frecuencia" e "con bastante frecuencia".

Situación	Urbana	Semiurbana	Rural	Global
Venda de drogas a pequena escala	43,1	74,4	66,4	57,5
Prostitución	17,4	3,8	15	12,3
Actos de vandalismo	33,9	61,5	66,8	48,4
Venda de alcool a menores	45,2	61,8	58,7	53,1
Discriminación racial	13,6	10,3	11,5	12,1
Suxidade, falta de salubridade pública	24,2	6,6	9,4	15,9
Ruídos ou problemas producidos por bares, discotecas,...	32,2	9,6	11,1	21,2
Mendicidade de menores	6,2	1,4	5,2	4,4
Escándalos e brigas na rúa	35,5	61,2	69,2	49,5

De acordo con esta distribución de resultados, son estatisticamente significativas as maiores proporcións de afectación que, fronte á zona urbana, presentan a semiurbana e urbana relativamente á venda de drogas a pequena escala (74,4% e 66,4%, respectivamente), actos de vandalismo (61,5% e 66,8%, respectivamente), venda de alcool a menores (61,8% e 58,7%, respectivamente) e escándalos e brigas na rúa (61,2% e 69,2%, respectivamente). Ao contrario, a zona urbana manifestou unha maior preocupación

pola prostitución (17,4%), suxidade e falta de salubridade pública (24,2%), problemas cos locais de pública concorrencia nocturnos (32,2%) ou mendicidade de menores (6,2%).

Por tratarse dun parámetro que depende fundamentalmente do lugar de residencia, non se presentan diferenzas significativas nas respostas recollidas xénero. En troca, si se producen por grupos de idade, mostrando os diferentes segmentos analisados un coñecemento distinto do medio no que viven.

Situación	18-34	35-54	55-74	≥75	GLOBAL
Venda de drogas a pequena escala	69,3	53,4	55,7	44,7	57,5
Prostitución	16,9	10,6	12,4	5,1	12,3
Actos de vandalismo	51,6	40,2	54,3	54,4	48,4
Venda de alcool a menores	67,8	48,3	49,2	37,9	53,1
Discriminación racial	18,5	9,8	11,5	4,6	12,1
Suxidade, falta de salubridade pública	19,8	12,3	19,3	9,7	15,9
Ruídos ou problemas producidos por bares, discotecas,...	22,5	17,7	25,0	20,5	21,2
Mendicidade de menores	6,0	3,7	4,3	2,6	4,4
Escándalos e brigas na rúa	49,2	43,4	57,9	50,7	49,5

Así sendo, en igualdade de condicións, as persoas máis novas teñen unha percepción/coñecemento sobre a existencia de situacións delituosas na súa zona de residencia superior ao do resto da poboación no relativo a: venda de drogas a pequena escala, prostitución, venda de alcool a menores, discriminación racial e mendicidade de menores.

Ao contrario, as persoas de máis idade son máis sensíbeis á existencia de actos de vandalismo na súa zona de residencia así como de escándalos e brigas na rúa. Estes mesmos segmentos de poboación de máis idade manifestaron menor percepción/coñecemento coas problemáticas relativas a venda de drogas a pequena escala, prostitución, venda de alcool a menores, discriminación racial, suxidade/falta de salubridade e mendicidade de menores. Igualmente, presentan os maiores niveis de Ns/nr, froito do seu menor coñecemento de determinadas realidades sociais.

Mozos e persoas comprendidas entre os 55-74 anos teñen unha percepción semellante no relativo á suxidade ou falta de salubridade pública ou aos problemas derivados dos locais de pública concorrencia nocturna.

A seguir as seguintes tabelas recollen unha análise pormenorizada de cada un dos parámetros analisados por grupos de idade.

Venda de drogas a pequena escala

	Moita frecuencia	Bastante frecuencia	Pouca frecuencia	Nunca
18-34	15,5	53,8	18,9	3,6
35-54	5,7	47,7	28,5	4,6
55-74	8,7	47,0	24,2	3,9
Máis de 75	6,2	38,5	22,1	2,6

Prostitución

	Moita frecuencia	Bastante frecuencia	Pouca frecuencia	Nunca
18-34	4,0	12,9	55,5	18,0
35-54	1,2	9,4	44,3	26,4
55-74	1,6	10,8	41,3	21,1
Máis de 75	0,0	5,1	42,6	19,5

Actos de vandalismo

	Moita frecuencia	Bastante frecuencia	Pouca frecuencia	Nunca
18-34	5,6	46,0	40,7	3,8
35-54	3,1	37,1	45,5	4,9
55-74	4,7	49,6	34,8	3,7
Máis de 75	2,6	51,8	24,6	11,3

Venda de alcool a menores

	Moita frecuencia	Bastante	Pouca frecuencia	Nunca
18-34	14,7	53,1	18,4	6,0
35-54	2,9	45,4	25,1	7,5
55-74	6,5	43,3	21,9	7,9
Máis de 75	1,0	36,9	23,1	8,2

Discriminación racial

	Moita frecuencia	Bastante	Pouca frecuencia	Nunca
18-34	3,6	14,9	58,0	14,5
35-54	1,9	7,9	56,0	16,7
55-74	2,4	9,1	51,8	14,0
Máis de 75	1,0	3,6	56,9	23,6

Suxidade, falta de salubridade pública

	Moita frecuencia	Bastante frecuencia	Pouca frecuencia	Nunca
18-34	2,7	17,1	60,7	15,1

35-54	1,8	10,5	57,7	18,5
55-74	2,6	16,7	54,7	14,0
Máis de 75	0,5	9,2	65,1	19,5

Ruídos ou problemas producidos por bares, discotecas,...

	Moita frecuencia	Bastante frecuencia	Pouca frecuencia	Nunca
18-34	3,8	18,7	58,9	12,7
35-54	2,3	15,4	52,2	18,9
55-74	3,1	21,9	51,8	12,0
Máis de 75	1,0	19,5	59,0	13,3

Mendicidade de menores

	Moita frecuencia	Bastante frecuencia	Pouca frecuencia	Nunca
18-34	1,1	4,9	44,5	34,4
35-54	0,0	3,7	36,4	37,0
55-74	0,2	4,1	35,0	35,6
Máis de 75	0,5	2,1	41,0	43,6

Escándalos e brigas na rúa

	Moita frecuencia	Bastante frecuencia	Pouca frecuencia	Nunca
18-34	3,0	46,2	43,1	3,8
35-54	2,0	41,4	40,1	6,8
55-74	5,7	52,2	31,7	5,7
Máis de 75	1,0	49,7	38,5	8,2

As seguintes tabelas mostran a tipoloxía de delitos por grupos de idade, incluíndo na columna “frecuencia” a suma de “con moita frecuencia” e “bastante frecuencia”.

18-34 anos

	Frecuencia	Ns/Nr
Venda de drogas a pequena escala	69,3	8,2
Prostitución	16,9	9,6
Actos de vandalismo	51,6	3,9
Venda de alcool a menores	67,8	7,8
Discriminación racial	18,5	9,0
Suxidade, falta de salubridade pública	19,8	4,4

Ruídos ou problemas producidos por bares, discotecas,...	22,5	5,9
Mendicidade de menores	6,0	15,1
Escándalos e brigas na rúa	49,2	3,9

35-54 anos

	Frecuencia	Ns/Nr
Venda de drogas a pequena escala	53,4	13,5
Prostitución	10,6	16,7
Actos de vandalismo	40,2	9,4
Venda de alcool a menores	48,3	19,1
Discriminación racial	9,8	17,5
Suxidade, falta de salubridade pública	12,3	11,5
Ruídos ou problemas producidos por bares, discotecas,...	17,7	11,2
Mendicidade de menores	3,7	22,9
Escándalos e brigas na rúa	43,4	9,7

55-74 anos

	Frecuencia	Ns/Nr
Venda de drogas a pequena escala	55,7	16,2
Prostitución	12,4	25,2
Actos de vandalismo	54,3	7,2
Venda de alcool a menores	49,2	20,4
Discriminación racial	11,5	22,7
Suxidade, falta de salubridade pública	19,3	12,0
Ruídos ou problemas producidos por bares, discotecas,...	25,0	11,2
Mendicidade de menores	4,3	25,0
Escándalos e brigas na rúa	57,9	2,6

Máis de 75 anos

	Frecuencia	Ns/Nr
Venda de drogas a pequena escala	44,7	30,6
Prostitución	5,1	32,8
Actos de vandalismo	54,4	9,7
Venda de alcool a menores	37,9	30,8
Discriminación racial	4,6	14,9
Suxidade, falta de salubridade pública	9,7	5,7
Ruídos ou problemas producidos por bares, discotecas,...	20,5	7,2

Mendicidade de menores	2,6	12,8
Escándalos e brigas na rúa	50,7	2,6

7. Medidas para sentirse máis seguro

As principais medidas de autoprotección máis tomadas pola cidadanía entrevistada foron evitar camiñar por zonas afastadas ou por lugares que se consideran perigosos (88,8%), non levar moito diñeiro encima (84,9%), evitar saír só de noite (80,1%) e non levar xoias ou obxectos valiosos á vista (63,6%). A seguir áchanse aspectos relacionados co vehículo, tais como non deixar obxectos á vista no coche (65,5%) ou evitar os estacionamentos escuros e mal vixiados (60,9%). A maior distancia considérase a instalación de dispositivos de seguranza no domicilio, tais como alarmes (19,5%) ou reixas nas xanelas ou posíbeis ocos de acceso (9,6%). Evitar formas de vestir provocativas ou atrevidas foi referida polo 12,1% das persoas entrevistadas. Proverse de elementos defensivos, como ter un arma en casa ou levar algún tipo de arma ou obxecto defensivo, foi considerada, en menor medida, polo 3,9% e 2,3% respectivamente.

Os resultados da enquisa aplicada demostran tamén que as persoas toman diferentes medidas para sentirse máis seguras en función da zona de residencia. Así pois, a zona semiurbana, xuntamente coa rural, caracterízase por recorrer en maior proporción a evitar camiñar por zonas afastadas ou lugares considerados perigosos (97,9% e 98,3%, respectivamente, face o 79,7% da urbana), non levar moito diñeiro encima (90,1% e 91,3% respectivamente face o 79,4% da urbana) ou por procurar non saír só/a de noite (92,1 % e 90,2%, respectivamente, face o 68,8% da urbana). A zona urbana, xunto coa rural, presenta un elevado índice de inquiridos que evitan os estacionamentos escuros e mal vixiados (60,7% e 68,9%, respectivamente, contra o 57,9% da semiurbana) ou que instalaron un alarme no seu domicilio (22,3% e 23,8%, respectivamente, contra o 13,6% da semiurbana). Illadamente, mentres que a semiurbana destaca pola elevada proporción de persoas que manifestaron non levar xoias ou obxectos valiosos á vista (72,3%) ou ter un arma en casa (5,1%), a urbana sobresae pola tamén elevada proporción de persoas entrevistadas que responderon evitar formas de vestir provocativas (15,2%).

Análise por xéneros:

	Home	Muller
Non levar moito diñeiro en cima	77,5	91,3
Procurar non saír só de noite	73,8	85,7
Evitar camiñar por zonas afastadas ou por lugares considerados perigosos	85,1	92,0
Levar algún arma ou obxecto defensivo	2,9	1,8

Non levar xoias ou obxectos valiosos á vista	54,5	71,5
Instalar un alarme no domicilio	19,2	19,7
Instalar reixas no seu domicilio	10,2	9,0
Evitar os estacionamentos escuros e mal vixiados	68,6	54,1
Non deixar obxectos á vista no coche	74,0	58,1
Evitar formas de vestir provocativas ou atrevidas	2,3	20,7
Ter un arma en casa	5,0	3,0

Tal como se pode comprobar por estes datos, e dun xeito significativo, as mulleres mostran unha maior propensión que os homes a tomar medidas de autoprotección relacionadas con evitar formas de vestir provocativas ou atrevidas, non levar xoias ou obxectos valiosos á vista, non levar moito diñeiro en cima, procurar non saír soas de noite e evitar camiñar por zonas afastadas ou por lugares considerados perigosos. Ao contrario, é significativa a maior proporción de homes que toman medidas relacionadas co automóbil, tais como evitar os estacionamentos escuros e mal vixiados ou non deixar obxectos á vista no coche. Finalmente, non é significativamente diferente a proporción de homes e mulleres que instalan un alarma ou reixas no seu domicilio, teñen un arma en casa ou levan consigo algún arma ou obxecto defensivo.

Análise por grupos de idade:

	18-34	**35-54**	**55-74**	**≥75**
Non levar moito diñeiro en cima	83,1	82,1	90,0	87,2
Procurar non saír só de noite	74,0	80,8	85,8	80,0
Evitar camiñar por zonas afastadas ou por lugares considerados perigosos	88,4	89,4	90,2	84,1
Levar algún arma ou obxecto defensivo	3,6	2,3	1,4	1,0
Non levar xoias ou obxectos valiosos á vista	59,5	64,0	64,8	70,8
Instalar un alarme no domicilio	19,3	24,0	15,7	12,3
Instalar reixas no seu domicilio	6,7	8,0	10,4	21,5
Evitar os estacionamentos escuros e mal vixiados	69,3	78,9	45,9	8,2
Non deixar obxectos á vista no coche	75,6	82,9	50,0	1,8
Evitar formas de vestir provocativas ou atrevidas	17,3	14,8	6,1	3,1
Ter un arma en casa	3,3	3,7	4,3	5,6

Un estudo detallado das medidas tomadas polas persoas entrevistadas para sentirse máis seguras mostra as seguintes tendencias:

- Medidas cuxo uso se incrementa coa idade: non levar xoias ou obxectos valiosos á vista (que pasa do 59,5% entre os máis novos ao 70,8% entre os máis idosos), instalar reixas no domicilio (que pasa do 6,7% ao 21,5%) e ter un arma en casa (do 3,3% ao 5,6%).

- Medidas cuxa aplicación diminúe coa idade: levar algún arma ou obxecto defensivo (do 3,6% ao 1,0%) e evitar formas de vestir provocativas ou atrevidas (do 17,3% ao 3,1%).

- Medidas que experimentan un incremento de uso coa idade pero que descenden a partir dos 75 anos: procurar non saír só de noite e evitar camiñar por zonas afastadas ou por lugares que se consideran perigosos.

- Medidas que experimentan un incremento de uso coa idade pero que descenden a partir dos 55 anos: instalar un alarma no domicilio, evitar os estacionamentos escuros e mal vixiados, non deixar obxectos á vista no coche.

8. Principais causas da delincuencia en Vigo

Preguntados polas principais causas da delincuencia na actualidade en Vigo, a maioría das persoas inquiridas aludiron a aspectos de tipo estrutural, tais como as derivadas da situación económica e co funcionamento da xustiza.

Así sendo, a pobreza e as desigualdades sociais foron causas aducidas pola maioría das persoas entrevistadas (54,9%), seguido pola pouca dureza das penas (34,0%) e a elevada taxa de desemprego (31,5%).

A seguir sitúase a delincuencia asociada ao consumo de drogas (14,1%), o mal funcionamento da xustiza (8,2%), as carencias afectivas no seo familiar (4,5%), a perda de valores tradicionais (4,1%), a pouca eficacia policial (3,6%) e a escaseza de medios da policía (1,8%).

As causas da delincuencia existente no municipio de Vigo son percibidas de xeito significativamente distinto en función da zona de residencia da persoa entrevistada. Por unha lado, as persoas que residen na zona urbana son as que con maior proporción achacan a conflitividade existente no municipio a aspectos como o desemprego (42,1% face o 20-21% das outras zonas), consumo de drogas (20,3% face o 10,6% e 1,0% das zonas semiurbana e rural, respectivamente), o mal funcionamento da xustiza (11,5%), a perda dos valores tradicionais (7,3%), as carencias afectivas no seo familiar (5,3%), a pouca eficacia policial (4,5%) ou a escaseza de medios da Policía (2,7%). Por outro lado, as zonas semiurbana e rural presentan unha maior porcentaxe de persoas entrevistadas que achan que é debida á pobreza e as desigualdades sociais (60,1% e 67,8%, respectivamente, contra o 47,5% da urbana) ou á pouca dureza das penas impostas pola xustiza (48,4% e 46,2%, respectivamente, contra o 20,3% da urbana).

Análise por xéneros:

	Homes	Mulleres
O consumo de drogas	15,1	13,3
A pobreza e as desigualdades sociais	52,2	57,3
O desemprego	30,0	32,8
A perda dos valores tradicionais	3,6	4,6
A pouca eficacia policial	4,7	2,6
As carencias afectivas na familia	4,4	4,6
A pouca dureza das penas	34,7	33,4
A escaseza de medios da Policía	1,7	1,8
O mal funcionamento da xustiza	8,3	8,1

Como se pode observar na tabela anterior, non existen diferenzas significativas nas respostas dadas por homes e mulleres, sendo maior a proporción de mulleres que consideran que a delincuencia é debida á pobreza e ás desigualdades sociais (57,3% contra o 52,2% dos homes) ou a maior proporción de homes que o achacan á pouca eficacia policial (4,7% contra o 2,6% das mulleres).

Análise por grupos de idade:

	18-34	35-54	55-74	≥75
O consumo de drogas	12,5	14,3	13,2	19,5
A pobreza e as desigualdades sociais	54,7	57,6	50,4	56,9
O desemprego	34,2	28,1	32,5	33,8
A perda dos valores tradicionais	4,0	3,5	5,5	3,1
A pouca eficacia policial	4,7	3,4	4,1	0,0
As carencias afectivas na familia	1,8	5,6	5,3	6,2
A pouca dureza das penas	34,7	34,0	32,7	35,4
A escaseza de medios da Policía	1,8	1,8	2,4	0,0
O mal funcionamento da xustiza	8,0	8,2	10,2	3,6

O grupo con máis idade é o que considera en maior grao que a delincuencia en Vigo está motivada polo consumo de drogas (19,5%), a pouca dureza das penas (35,4%) ou as carencias afectivas no seo familiar (6,2%). Ao contrario, os máis novos a achacan en maior proporción ao desemprego (34,2%) ou á pouca eficacia policial (4,7%). O grupo de idade comprendido entre os 55-64 anos representa a maior porcentaxe que aduce o mal funcionamento da xustiza (10,2%), a perda dos valores tradicionais (5,5%) e a escaseza de medios policiais (2,4%).

Unha análise máis detallada en función da situación sociolaboral das persoas inquiridas mostra a existencia de diferenzas significativas entre os colectivos estudados nalgunha das variábeis propostas. Así sendo, a identificación do consumo de drogas oscila, por un lado, entre uns máximos do 20,7% de xubilados/pensionistas e 18,5% dos estudantes e, por outro, o mínimo do 3,7% de desempregados que procuran o seu primeiro emprego, 9,5% das persoas que realizan traballos non remunerados, 12,5% de desempregados que traballaron antes e 14,6% de traballadores activos. Con relación ao desemprego, as proporcións de identificación oscilan entre os máximos do 38,5% de estudantes e 37,8% de desempregados que procuran o primeiro emprego, seguido por persoas que realizan traballos non remunerados (34,4%), xubilados (32,3%), traballadores activos (30,0%). Paradoxalmente os desempregados que perderon o seu emprego presentan a menor porcentaxe de identificación (26,9%) cun parámetro tan relacionado coa súa situación persoal. No resto de parámetros non se detectaron diferenzas significativas nas respostas recibidas.

9. Tipoloxía de vitimización no entorno persoal

A proporción de persoas inquiridas en cuxo entorno persoal (familiares, amizades e veciñanza) ningúen foi vítima dalgún delito no último ano é do 16,3%. Na esmagadora maioría de casos (83,7%) alguén do entorno persoal sofreu algún delito. A seguinte tabela mostra a distribución porcentual en función do delito sofrido:

TIPOLOXÍA DOS DELITOS	%
Estafa ou timo	18,8
Roubo de bolso ou carteira	18,2
Subtración de obxectos en vehículo (radio, bolso, maletas,...)	17,8
Actos de vandalismo	14,3
Roubo en vivenda ou local	13,4
Tirón	10,8
Ameazas ou intimidacións	8,1
Atraco (roubo con violencia ou ameaza)	4,0
Abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade	3,6
Agresión persoal (non sexual)	2,8
Roubo de vehículo	2,0
Roubo en explotación agropecuaria	1,9
Agresión sexual	0,7

Existen diferenzas significativas en función da zona de residencia da persoa inquirida. Unha análise máis detallada mostra que a estafa ou timo, principal tipoloxía delituosa aducida, é o delito máis frecuente na zona urbana (24,9%), segunda na rural (10,9%) e

terceira na semiurbana (11,9%). O roubo de bolso presenta porcentaxes do 21,5% na zona urbana, 14,5% na semiurbana e 14,4% na rural (o de maior frecuencia nesta zona). A subtración de obxectos do vehículo oscila entre o 21,9% da zona urbana ao 6,9% da rural, sendo o máis referido na semiurbana (14,5%). A taxa de vitimización na contorna persoal oscila entre o 89,2% da urbana, 81,3% da semiurbana e o 70,3% da rural.

10. Propensión subxectiva a ser vítima dun delito

Un 6,4% dos/as vigueses/as entrevistados manifestou que se consideran a si propias propicias a ser vítimas dun delito face un 91,5% que pensan están na mesma situación de risco que calquera outra persoa.

Por zonas, existen diferenzas estatisticamente significativas, sendo as persoas residentes na zona rural as que máis se consideran posíbeis vítimas (9,4%) fronte á semiurbana (5,4%) e urbana (6,2%).

Esta percepción é significativamente superior nas mulleres (9,0%) contra os homes e aumenta coa idade, que oscila desde o 3,1% no grupo de idade máis nova, 2,6% nos comprendidos entre 35-54, 5,1% nos de 55-74 ata o 33,3% nos que teñen máis de 75 anos.

Tal como cabería de esperar, as persoas que se consideran ser especialmente propicias a ser vítimas dun delito mostran unha sensación de inseguranza (27,5%) superior ás que non se achan nesa situación (16,7%). Así, o sentimento de seguranza destes é dun 82,0% contra o 69,3% dos primeiros.

11. Taxa de vitimización persoal no último ano

Algo máis dunha cuarta parte da cidadanía inquirida (26,2%) respondeu ser vítima en primeira persoa dalgún delito no último ano.

Unha análise desta variábel por zonas mostra que a vitimización persoal da zona semiurbana (31,3%) supera á producida na rural (20,3%) e urbana (24,2%).

Por xénero, sen existir diferenzas estatisticamente significativas, é levemente superior a proporción de mulleres vítimas dun delito (26,7%) que a de homes (25,6%). Por idades, en troca, si existen diferenzas significativas nas respostas obtidas, pasando do 23,2% nos comprendidos entre 35-54 anos ou do 25,1% nos menores de 34 anos ao 34,4% nos que teñen máis de 75 anos e o 28,5% nos comprendidos entre 55-74.

Unha análise da relación de dependencia estatística existente entre a sensación de seguranza (epígrafe 2) e a taxa de vitimización persoal permite concluír que as persoas que foron vítimas dun delito o último ano séntense hoxe o dobre de inseguras (até un 27,1%) que aquelas que non o sofreron (13,7%). En consecuencia, a sensación de seguranza é maior (84,0%) entre os que non sofreron un delito que nos que si (69,5%).

12. Tipoloxía de vitimización persoal

Pola tipoloxía do delito sofrido, destacan os actos de vandalismo (22,8%) e estafa ou timo (21,7%) seguido polo roubo de bolso ou carteira (17,5%), a subtración de obxectos en vehículo (13,1%) e as ameazas ou intimidacións (11,9%). Destacan tamén as persoas que foron obxecto dun tirón de bolso (8,1%) e dun roubo en vivenda ou local (7,3%).

A maior distancia áchanse o atraco/roubo con violencia (0,8%), roubo en explotación agropecuaria (0,6%), agresión persoal non sexual (0,6%), abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade (0,4%), roubo de vehículo (0,2%) e agresión sexual (0,2%).

Por zonas, existen diferenzas estatisticamente significativas ($p<0,05$). En primeiro lugar, aínda que nunha proporción relativamente baixa, existe unha serie de delitos cuxa incidencia só ten lugar no ámbito urbano (atraco/roubo con violencia ou ameaza, roubo en explotación agropecuaria, roubo de vehículo e abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade) mentres que outros, como a agresión de tipo sexual, só se produciron no semiurbano. Portanto, non se rexistrou na zona rural ningún caso en seis dos trece tipos delituosos analisados (atraco/roubo con violencia ou ameaza, roubo en explotación agropecuaria, roubo de vehículo, agresión persoal non sexual, agresión sexual e abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade).

Unha análise máis detallada permite concluír a existencia de determinadas tipoloxías cunha maior incidencia na zona urbana como é a estafa ou timo (26,9%), a subtración de obxectos do vehículo (14,5%), o roubo en vivenda ou local ou o tirón de bolso (11,6% ambas). Finalmente, mentres que a semiurbana presenta unha maior incidencia de ameazas ou intimidacións (20,4%), a rural caracterízase pola súa elevada proporción de roubos de bolso ou carteira (32,8%, duplicando a incidencia nas outras zonas) e actos de vandalismo (31,0%).

Análise por xéneros:

	Home	Muller
Atraco (roubo con violencia ou ameaza)	1,2	0,4
Roubo de bolso ou carteira	16,0	18,7
Tirón de bolso	0,8	14,1
Roubo en vivenda ou local	5,0	9,2
Roubo en explotación agropecuaria	0,4	0,7
Roubo de obxectos en vehículo (radio, CDs, bolso, maletas,...)	19,3	7,8
Roubo de vehículo	0,4	0,0
Estafa ou timo	21,8	21,6
Ameazas ou intimidacións	11,3	12,4
Agresión persoal (non sexual)	0,8	0,4
Agresión sexual	0,0	0,4
Actos de vandalismo	26,9	19,4
Abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade	0,4	0,4

Como se mostra na táboa anterior, a tipoloxía de delito sofrido non está relacionado co xénero da vítima, salvo no caso de tirón de bolso, no que a taxa que afecta ás mulleres (14,1%) supera á dos homes (0,8%), e no roubo de obxectos en vehículo, cun 19,3% nos de homes contra o 7,8% de mulleres.

Análise por grupo de idade:

	18-34	35-54	55-74	≥75
Atraco (roubo con violencia ou ameaza)	2,9	0,0	0,0	0,0
Roubo de bolso ou carteira	28,3	11,7	15,9	13,4
Tirón de bolso	2,2	5,8	12,4	16,4
Roubo en vivenda ou local	8,0	7,0	9,7	1,5
Roubo en explotación agropecuaria	0,0	0,6	0,7	1,5
Roubo de obxectos en vehículo (radio, CDs, bolso, maletas,...)	17,4	18,1	9,0	0,0
Roubo de vehículo	0,7	0,0	0,0	0,0
Estafa ou timo	8,0	18,7	28,3	42,3
Ameazas ou intimidacións	26,8	5,8	6,9	7,5
Agresión persoal (non sexual)	0,7	0,6	0,7	0,0
Agresión sexual	0,7	0,0	0,0	0,0
Actos de vandalismo	13,0	33,9	21,4	17,9
Abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade	0,7	0,6	0,0	0,0

O facto de ser vítimas de actos de vandalismo, tipo de delito con maior incidencia nas persoas inquiridas, presenta unha relación de dependencia estatística ($p<0,05$), con maiores proporcións na poboación comprendida entre 35-54 anos (33,9%) face os máis novos (13,0%), os máis idosos (17,9%) ou os de idade comprendida entre 55-74 anos (21,4%).

Cabe destacar que apenas as persoas máis novas foron vítimas dun atraco (roubo con violencia ou ameaza), roubo de vehículo e agresión sexual. Existen diferenzas estatisticamente significativas, cunha maior incidencia nos mozos, tanto no caso de roubo de bolso ou carteira (28,3% contra o 12-16% do resto da poboación) como nas ameazas ou intimidacións (26,8% contra o 6-8% do resto da poboación).

Ao contrario, as persoas de máis idade foron vítimas en maior proporción tanto de tirón de bolso (16,4% contra o 2,2% das máis novas) ou dunha estafa ou timo, delito cuxo grao de incidencia se incrementa coa idade, pasando do 8,0% entre os máis novos ao 42,3% das persoas con máis idade. Algunhas tipoloxías de delito (atraco/roubo con violencia ou ameaza, subtración de obxectos en vehículo, roubo de vehículo, agresión persoal, agresión sexual e abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade) non presentan afectación nas persoas de máis idade, coletivo que presenta tamén a porcentaxe máis baixa de roubo en vivenda ou local (1,5% face o 7-10% do resto de franxas de idade avaliadas).

13. Taxa de denuncia

Unha terceira parte (33,0%) das persoas que foron vítimas dalgún delito denunciou os feitos perante algunha instancia policial ou xudicial.

As persoas residentes na zona urbana posúen unha taxa de denuncia (36,8%) superior á rexistrada na semiurbana (28,5%) e rural (34,5%).

Aínda que non existen diferenzas estatisticamente significativas por xénero ou grupo de idade, cabe indicar que os homes presentan un índice de denuncia (35,3%) superior ao das mulleres (31,1%). Por grupos de idade, os índices de denuncia dos feitos sofridos oscilan entre o 31,2% dos máis novos, 32,7% dos comprendidos entre 35-54 anos, 32,8% dos que teñen máis de 75 e 35,2% dos que teñen entre 55-74 anos.

Tipoloxía do delito denunciado

Unha análise da seguinte tabela permite concluír que aqueles delitos relacionados con roubos (en vivenda ou local, de bolso ou carteira, explotación agropecuaria ou de obxectos en vehículo) son os que presentan unha maior taxa de denuncia.

	% de denuncia
Atraco (roubo con violencia ou ameaza)	25,0
Roubo de bolso ou carteira	50,5
Tirón de bolso	2,4
Roubo en vivenda ou local	92,1
Roubo en explotación agropecuaria	100,0
Roubo de obxectos en vehículo (radio, CDs, bolso, maletas,...)	52,9
Roubo de vehículo	0,0
Estafa ou timo	26,5
Ameazas ou intimidacións	25,8
Agresión persoal (non sexual)	0,0
Agresión sexual	0,0
Actos de vandalismo	14,3
Abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade	0,0

14. Motivos polos que non se denunciou

Máis de dous terzos (67,0%) das persoas que decidiron non denunciar o delito do que foron vítimas alegaron que as denuncias non serven para nada. O resto non o fixo ben porque o delito que sofreron non tiña importancia (10,5%), para evitarse molestias (6,4%) ou por comodidade e preguiza (4,4%). Un 1,5% respondeu que, por medo, decidiron non denuncialo. Finalmente, un 3,2% alegou ter ido a denuncialo mais que foron convencidos de non facelo.

Por zonas, o motivo de que "non serve para nada" é o máis utilizado polas persoas inquiridas, oscilando do 66,4% da urbana ao 67,6% da rural. O segundo motivo aludido (non tiña importancia o delito sofrido) foi aducido polo 11% das persoas entrevistadas na zona urbana e semiurbana contra o 5,4% da rural. Nesta última zona, a porcentaxe de persoas que non denunciaron por comodidade ou preguiza (8,1%) duplica á das outras zonas.

Análise por xéneros:

	Home	Muller
Por comodidade/preguiza	3,9	4,7
Por medo	0,7	2,1
Porque non serve para nada	77,6	58,4
Para evitarme molestias	3,9	8,4
Non tiña importancia	5,9	14,2
Fun denunciar, mais persuadíronme de non facelo	2,0	4,0

Existen diferenzas significativas nos motivos aducidos por homes e mulleres para non denunciar. Cabe destacar a maior proporción de homes que afirman que denunciar os feitos sofridos non serve para nada (77,6% contra 58,4% de mulleres). En troca, as mulleres responden en maior proporción que os feitos carecían de importancia (14,2% contra 5,9% de homes) ou que querían evitarse molestias (8,4% contra 3,9% de homes).

Análise por grupos de idade:

	18-34	35-54	55-74	≥**75**
Por comodidade/preguiza	2,2	3,5	5,4	9,1
Por medo	2,2	2,6	0,0	0,0
Porque non serve para nada	77,2	65,8	67,4	47,7
Para evitarme molestias	5,4	4,4	8,7	9,1
Non tiña importancia	4,3	12,3	13,0	13,6
Fun denunciar, mais persuadíronme de non facelo	2,2	3,5	1,1	9,1

Unha análise detallada entre a tipoloxía de delito sofrido e os motivos polos que este non foi denunciado permite discernir que a resposta espontánea "non serve para nada" é a preponderante en todas as circunstancias analisadas, oscilando entre a totalidade dos que sofreron o roubo de vehículo ou abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade, seguidos por subtración de obxectos do vehículo (87,5%), tirón de bolso (76,8%), ameazas ou intimidacións (76,4%), roubo de bolso ou carteira (72,7%), atraco/roubo con violencia ou ameaza, agresión persoal non sexual ou actos de vandalismo (66,7% nos tres casos), estafa ou timo (51,3%) e roubo en vivenda ou local (50,0%).

A motivación de que o delito sofrido "non tiña importancia" alcanzou porcentaxes significativas no caso de estafa ou timo (16,3%), actos de vandalismo (15,2%), ameaza ou intimidación (7,0%), subtración de obxectos en vehículo (6,2%) e tirón de bolso (4,8%). O feito de renunciar a presentar denuncia tras telo tentado mostra unha proporción do 7,0% no caso de sofrer ameazas ou intimidacións, 6,8% no de roubo de bolso ou carteira, 3,8% no de estafa ou timo, 3,1% no de subtración de obxectos en vehículo e 2,4% no de tirón de bolso. Finalmente, o medo xogou un papel determinante na non presentación de denuncia no 66,7% dos casos de agresión persoal non sexual declarados, o 4,6% de ameaza ou intimidación e o 2,4% de tirón de bolso.

15. Instancia perante a que foron denunciados os feitos

Máis de metade (55,2%) das persoas que denunciaron os feitos de que foron vítima fixérono perante a Policía Local, seguido pola Policía Nacional (14,0%). Un 8,7% denunciaron directamente os feitos ante un Xulgado e o 4,7% ante a Garda Civil. Un 17,4% das persoas que denunciaron os feitos non responderon esta pregunta.

Por zonas, a Policía Local foi a instancia á que se dirixiu a inmensa maioría de residentes na rural (90,0%), a maioría na semiurbana (61,9%) e unha boa parte na urbana (42,7%). As instancias xudiciais recibiron denuncias dos habitantes das tres zonas avaliadas, oscilando entre o 9% da urbana e semiurbana e o 5% da rural. As persoas inquiridas na urbana foron as únicas que recorreron a unha instancia como a Garda Civil (9,0%)

Analisando as respostas deste parámetro por xéneros e grupos de idade (ver táboas seguintes) non se detectan relacións de dependencia estatística. Con todo, por idades, cabe destacar que foi a poboación máis nova a que en maior proporción recorreu á Policía Local para denunciar os feitos sofridos (79,1% contra o 37,3% dos comprendidos entre 55-74 anos). Pola contra, tamén foi a que menos recorreu ao auxilio da xustiza (2,3% contra o 10-14% do resto de colectivos analisados). As persoas con máis idade presentan un índice de denuncia ante a Garda Civil e xulgados superior ao resto de colectivos analisados.

Análise por xéneros:

Organismo	Home	Muller
Policía Nacional	13,1	14,8
Policía Local	57,1	53,4
Guardia Civil	6,0	3,4
No xulgado	9,5	8,0

Análise por grupos de idade:

Organismo:	18-34	35-54	55-74	≥75
Policía Nacional	7,0	19,6	17,6	4,5
Policía Local	79,1	55,4	37,3	50,0
Guardia Civil	0,0	5,4	5,9	9,1
No xulgado	2,3	10,7	9,8	13,6

16. Motivación da escolla do organismo de denuncia

O principal motivo aducido polas persoas que decidiron denunciar o feito do que foron vítimas é que o organismo ao que acudiron era o adecuado para presentar a queixa (62,8%), seguido de que era o que lle inspiraba máis confianza (8,1%) ou por comodidade (4,1%). Ninguén referiu a opción de resposta "porque non había outro sitio onde presentar a denuncia". Un 16,9% das persoas que denunciaron os feitos non responderon esta pregunta.

Entre as persoas que responderon "outras" (8,1% dos casos) destaca o recurso á arbitraxe ou por consello do seu avogado (21,4% en ambos casos), consello dun familiar (14,3%) ou da compañía aseguradora.

A seguir móstranse as motivacións da presentación da denuncia en función do tipo de organismo:

	Policía Nacional	Policía Local	Guardia Civil	Xulgado
Porque cría que era a instancia onde había que denunciar o feito	79,2	84,2	37,5	26,7
Porque lle inspiraba máis confianza	0,0	2,1	50,0	53,3
Porque lle resultaba máis cómodo	0,0	5,3	12,5	0,0

Por zonas, cabe destacar que o principal motivo aludido foi a idoneidade da instancia ante a que se presentou a denuncia, oscilando do 80% da rural ao 59-61% da urbana e semiurbana. O argumento de que inspiraba máis confianza foi referido por aproximadamente o 9% dos residentes na zona urbana e semiurbana, así como o factor da comodidade, referido polo 5,6% e 3,2%, respectivamente, desas zonas.

17. Seguimento da denuncia presentada

No 36,6% de casos, a persoa denunciante recebeu con posterioridade á súa denuncia informacións sobre o curso das investigacións, fronte ao 45,3% que non a recebeu. Un 18,0% das persoas que denunciaron non respondeu esta pregunta.

O nivel de seguimento alcanza o 100% das denuncias presentadas perante a Garda Civil, o 86,7% ante os xulgados, 33,3% ante a Policía Nacional e o 23,2% ante a Policía Local.

Existen diferenzas significativas no grao de seguimento da denuncia en función da zona de residencia, oscilando entre case metade (49,4%) das denuncias presentadas na zona urbana, á cuarta parte (25,4%) na semiurbana e 15,0% na rural. Neste sentido, cabe sinalar

que este parámetro non depende tanto da zona de residencia, senón do organismo ante o cal foi presentada a denuncia.

18. Vitimización en grao de tentativa

Independentemente de ter sido vítima dun delito nos últimos anos, un 11,8% da cidadanía inquirida sofreu nos últimos anos algunha tentativa de delito sen que se chegase a consumar.

Este parámetro varía entre o 14,8% das persoas residentes na zona urbana ao 6,3% da rural e 9,8% da semiurbana.

Aínda que non existen diferenzas estatisticamente significativas por xénero e grupo de idade, cabe destacar a maior proporción de mulleres (13,2%) que sofreron algunha tentativa de delito (contra o 10,2% de homes), así como a maior incidencia desta circunstancia nas persoas máis novas (15,5%) contra o 8,7% das persoas comprendidas entre 35-54 anos, 11,3% con máis de 75 e 12,6% dos comprendidos entre 55-74.

Comprobouse que a sensación de seguranza referida na epígrafe 2 é significativamente maior entre aquelas persoas entrevistadas que non foron vítimas dunha tentativa de delito (82,2%) contra os que experimentaron esta circunstancia (67,3%). Neste último caso a sensación de inseguranza (29,0%) duplica à dos primeiros (15,3%).

19. Modo de evitar unha tentativa de delito

O principal modo de evitar que o delito se chegase a consumar foi dándose conta a tempo e evitándoo (34,9%), seguido da fuxida (17,9%), coa axuda doutras persoas presentes (16,2%) e pedindo axuda (11,9%). A maior distancia adúcense outros modos como pór en marcha sistemas de seguranza (6,8%), a intervención da policía ou corpos de seguranza, defendéndose ou encarando os agresores (3,8% ambas) e persuadindo os delincuentes establecendo con eles un diálogo (2,1%).

Existen diferenzas significativas en función da zona de residencia. Así, a urbana destaca pola maior porcentaxe de persoas que o evitaron ao darse conta a tempo (44,6% fronte ao 21,7% da semiurbana e 5,6% da rural), pedindo axuda a gritos (12,8% fronte ao 5,6% da rural e 11,6% da semiurbana), poñendo en marcha sistemas de seguridade (9,5% fronte ao 2,9% da semiurbana) ou facendo fronte aos agresores (4,7%). Neste sentido, cabo sinalar que os habitantes desta zona son os únicos que evitaron o delito dialogando cos delincuentes (3,4%) ou grazas á intervención dun axente de seguranza privada (2,7%). Os habitantes da zona rural destacan pola maior proporción de persoas que optaron por fuxir

correndo para evitar o delito (61,1% contra o 8,1% da zona urbana) ou que contaron coa intervención de axentes policiais (5,6%). Paradoxalmente á menor densidade poboacional, a colaboración de persoas presentes axudou en maior proporción aos habitantes da zona semiurbana (29,0%) ou rural (22,2%) que aos da urbana (9,5%).

Análise por xéneros:

	Home	Muller
Botou a correr fuxindo	12,6	21,4
Encarando os agresores, defendéndose	7,4	1,4
Berrando, pedindo axuda	6,3	15,7
Dialogando, persuadindo os delincuentes	1,1	2,9
Coa axuda doutras persoas presentes	10,5	20,0
Coa intervención da Policía ou corpos de seguranza	3,2	4,3
Coa intervención dalgún vixiante de seguranza privada	1,1	2,1
Dándose conta a tempo e evitándoo	48,4	25,7
Pondo en marcha sistemas de seguranza	8,4	5,7
Outras medidas	1,6	0,7

Existen diferenzas significativas nas respostas dadas por homes e mulleres para conseguir evitar ser vítima dun delito. Así sendo, é maior a proporción de homes que conseguiu evitalo dándose conta a tempo (48,4% contra 25,7% de mulleres), pondo en marcha sistemas de seguranza (8,4% contra 5,7%) ou encarando os agresores (7,4% contra 1,4%). Ao contrario, a porcentaxe de mulleres é superior no caso de fuxir botando a correr (21,4% contra 12,6% de homes), coa axuda doutras persoas presentes (20,0% contra 10,5% de homes) ou pedindo axuda a gritos (15,7% contra 6,3%).

Análise por grupo de idade:

	18-34	35-54	55-74	≥75
Botou a correr fuxindo	38,8	14,1	0,0	0,0
Encarando os agresores, defendéndose	5,9	4,7	1,6	0,0
Berrando, pedindo axuda	1,2	15,6	18,8	22,7
Dialogando, persuadindo os delincuentes	1,2	6,3	0,0	0,0
Coa axuda doutras persoas presentes	14,1	6,3	26,6	22,7
Coa intervención da Policía ou corpos de seguranza	2,4	3,1	7,8	0,0
Coa intervención dalgún vixiante de seguranza privada	1,2	1,6	3,1	0,0
Dándose conta a tempo e evitándoo	34,1	43,8	25,0	40,9
Pondo en marcha sistemas de seguranza	0,0	3,1	17,2	13,6
Outras medidas	1,2	1,6	0,0	0,0

Darse conta a tempo e evitar o delito foi a principal medida referida polas persoas entre 35-54 anos (43,8%) e polo colectivo de máis idade (40,9%); fuxir botando ás presas foi a dos máis novos (38,8%) e coa axuda doutras persoas presentes (26,6%) a dos comprendidos entre 55-74 anos. A opción de pedir axuda gritando é unha alternativa cuxo uso se incrementa coa idade, pasando do 1,2% nos máis novos ao 22,7% dos máis idosos. Constátase tamén que existen outras medidas que nunca foron utilizadas polas persoas inquiridas de máis idade, entre elas, fuxir correndo ou persuadir os delincuentes dialogando, a partir dos 55 anos, así como, nos que teñen máis de 75, defenderse encarando os agresores.

20. Problemática das drogas

Para a maioría das persoas entrevistadas as drogas representan en Vigo un problema bastante grave (65,9%) e, en menor medida, moi grave (6,0%). Para o 3% non constitúe un problema e até 14,4% pensa que se trata dunha problemática leve. Un 10,7% non respondeu esta pregunta.

Con variacións pouco significativas, a problemática das drogas é máis sentida polas persoas inquiridas na zona urbana (73,0%) e semiurbana (72,3%) que na rural (66,8%).

Aínda que non existen diferenzas substanciais por xénero e grupos de idade, cabe sinalar, segundo os datos que figuran nas seguintes tabelas, que as mulleres manifestan unha maior preocupación por esta cuestión (74,6%) que os homes (68,8%). Por idades, esta preocupación aumenta coa idade, pasando do 66,0% dos máis novos ao 87,6% das persoas con máis de 75 anos.

Análise por xéneros:

	Moi grave	Bastante grave	Leve	Non son problema
Home	5,5	63,3	15,9	3,1
Muller	6,4	68,2	13,0	2,9

Análise por grupo de idade:

	Moi grave	Bastante grave	Leve	Non son problema
18-34	2,4	63,6	20,4	6,2
35-54	5,2	64,4	17,5	2,0
55-74	6,9	69,1	7,5	2,2
≥75	16,9	69,7	3,6	0,0

21. Delincuencia relacionada coas drogas en Vigo

A maioría das persoas achan que a delincuencia ligada ás drogas representa en Vigo un problema bastante grave (64,7%) ou moi grave (7,4%). Para un 1,5% esta delincuencia non é un problema, sendo leve para o 14,7%. Un 11,8% non respondeu esta pregunta.

Por zonas, existe maior preocupación pola delincuencia relacionada coa drogadicción entre as persoas residentes na zona urbana (75,0%) que na rural (67,1%) e semiurbana (69,8%).

Segundo a análise deste parámetro por xéneros e idade, de forma semellante ao realizado no ítem anterior, as mulleres e as persoas con máis idade mostran unha maior sensibilidade ante esta problemática.

Análise por xéneros:

	Moi grave	Bastante grave	Leve	Non son problema
Home	7,1	62,5	16,1	1,6
Muller	7,6	66,5	13,5	1,3

Análise por grupo de idade:

	Moi grave	Bastante grave	Leve	Non son problema
18-34	4,0	61,1	22,2	3,3
35-54	6,4	62,9	17,7	1,1
55-74	8,3	69,1	7,3	0,6
≥75	18,5	69,7	1,5	0,0

22. Uso dos telefones de emerxencias

Case un terzo das persoas inquiridas (32,4%) chamou aos principais servizos telefónicos de urxencia (091, 092 ou 112). Un 2,4% non respondeu esta pregunta.

Unha análise deste parámetro en función da zona de residencia permite concluír que os moradores na zona semiurbana (36,7%) e rural (34,3%) recorreron a estes dispositivos en maior proporción que os da urbana (28,8%).

Por xéneros non existen diferenzas estatisticamente significativas: a porcentaxe de homes (32,5%) que utilizou estes sistemas de comunicación de urxencias é moi similar á de mulleres (32,2%). En troca, por grupos de idade si que existen variacións importantes, sendo o colectivo de menos e o de máis idade quen menos recorreu a eles (27,1% e 31,3%, respectivamente), contra o 38,4% dos comprendidos entre 55-74 anos e o 32,5% dos comprendidos entre 35-54.

23. Motivos das chamadas de emerxencia

A razón principal pola que se realizou unha chamada de urxencia no último ano foi por unha urxencia médica (21,6%). A seguir áchanse outras razóns como solicitar informacións relativas ao DNI, tráfego,.. (8,7%), por un acidente de tráfico (7,8%), queixa por ruídos na rúa (6,7%), para presentar unha queixa telefónica ou por aviso de incendio (5,3% ambas). En menor grao, para presentar unha queixa contra os veciños (4,2%), un aviso de briga na rúa (3,7%), queixa por ruídos en establecementos públicos (3,4%), por un aviso de venda de droga (1,2%) ou por sofrer unha agresión (0,8%). Un 15,7% aduciu outras causas como motivo desa chamada de urxencia.

Aínda que as persoas residentes nas tres zonas en que se dividiu o municipio a efectos deste estudo concordan en situar, en primeiro lugar, unha urxencia médica (nunha porcentaxe que vai do 26,5% na área rural a aproximadamente o 21% na urbana e semiurbana), existe unha motivación diferente en función da zona de residencia. Así, a proporción de persoas que chamaron a estes servizos para solicitar informacións na zona semiurbana (10,0%) ou urbana (8,7%) duplica á rexistrada na zona rural (5,1%).

Outro aspecto no que a porcentaxe de chamadas na zona rural (11,2%) ou semiurbana (10,8%) triplica á urbana (3,8%) é cando a causa da chamada trata dun accidente de tráfico. Similares porcentaxes e diferenzas entre zonas corresponden aos avisos por acto vandálico na zona rural (11,2%), semiurbana (8,5%) e urbana (3,8%).

Pola súa idiosincrasia particular, as persoas residentes na zona urbana presentan unhas motivacións peculiares face as residentes noutras zonas con respecto á denuncia telefónica (9,4%), a queixa por ruídos na rúa (8,0%), por sofrer un roubo (7,3%) ou queixa contra veciños (5,9%). Neste último caso tamén é considerábel a porcentaxe que se observa na zona rural (5,1%).

Análise por xéneros:

	Home	Muller
Denuncia telefónica	6,3	4,4
Queixa contra veciños	4,6	3,8
Aviso de venda de droga	0,7	1,8
Aviso de briga na rúa	5,0	2,6
Aviso de fogo	5,3	5,3
Queixa por ruídos na rúa	8,6	5,0
Queixa por ruídos en establecementos públicos	4,6	2,6
Por ter sofrido unha agresión	0,7	0,9

Por ter sofrido un roubo	5,3	5,3
Aviso de acto vandálico	7,6	6,1
Para solicitar informacións (DNI, tráfego,...)	10,3	7,3
Por un acidente de tráfego	7,9	7,6
Por unha urxencia médica	18,2	24,6
Por outras causas	10,9	19,9

Tal como mostra a tabela anterior, existen diferenzas significativas nas respostas dadas por homes e mulleres. Así, as mulleres recorreron a estes servizos de urxencias motivadas por unha urxencia médica en maior proporción (24,6%) do que os homes (18,2%). En xeral, estes últimos presentaron un maior nivel de uso destes servizos por causas como solicitar informacións (10,3%), por queixa de ruídos na rúa (8,6%), denuncia telefónica (6,3%) ou aviso de briga na rúa (5,0%).

Análise por grupo de idade:

	18-34	35-54	55-74	≥75
Denuncia telefónica	4,0	5,0	7,2	3,3
Queixa contra veciños	1,3	4,2	7,2	1,6
Aviso de venda de droga	0,0	0,8	2,6	1,6
Aviso de briga na rúa	13,4	0,8	0,5	1,6
Aviso de fogo	11,4	4,2	3,1	1,6
Queixa por ruídos na rúa	0,0	4,2	13,3	11,5
Queixa por ruídos en establecementos públicos	1,3	5,0	4,1	1,6
Por ter sofrido unha agresión	0,0	0,8	1,5	0,0
Por ter sofrido un roubo	5,4	6,3	5,1	1,6
Aviso de acto vandálico	3,4	7,1	8,2	9,8
Para solicitar informacións (DNI, tráfego,...)	14,1	9,2	6,7	0,0
Por un acidente de tráfego	10,1	12,6	2,6	0,0
Por unha urxencia médica	16,8	20,5	21,5	37,7
Por outras causas	16,8	16,3	12,3	21,3

Tal como mostra a tabela anterior, a análise por grupos de idade presenta diferenzas importantes. Face a outros grupos de idade, as persoas con máis de 75 anos recorreron a estes servizos por causa dunha urxencia médica (37,7% face o 16,8% dos máis novos) ou para avisar dun acto de vandalismo (9,8% face o 3,4% dos máis novos). Ao contrario, os máis novos fixeron uso destes servizos de urxencia en maior proporción do que o resto para solicitar informacións (14,1%), realizar un aviso de briga na rúa (13,4%) ou aviso por incendio (11,4%).

En maior ou menor grao, as motivacións da poboación situada entre os 35-74 anos comprenden a maior parte das opcións propostas, salvo no caso das persoas idosas e as máis novas, sen calquera incidencia nalgunha das motivacións propostas na enquisa. Así sendo, non aparecen como motivacións das persoas con máis idade chamar a estes números de urxencia por sofrer unha agresión, para solicitar informacións ou por causa dun acidente de tráfico. No caso dos máis novos, tamén non existen motivacións urxentes nos casos de aviso de venda de droga, queixa por ruídos na rúa ou, como no caso dos máis vellos, por sofrer unha agresión.

24. Satisfación cos servizos telefónicos de emerxencia

En xeral, a maioría (54,2%) das persoas que recorreron a estes servizos telefónicos de urxencia séntense satisfeitos coa forma en que foron atendidos (42,4% bastante satisfeitos, 13,8% moi satisfeitos). Polo contrario, non se sentiron nada satisfeitos o 16,6% e pouco satisfeitos o 15,8% das persoas entrevistadas que os utilizaron. Un 11,3% non respondeu esta pregunta.

Por zonas, mostráronse máis satisfeitas as persoas residentes na zonas semiurbana e rural (59,8% e 59,2%, respectivamente) que na urbana (51,9%).

Como se pode comprobar na seguinte tabela non existen diferenzas significativas no grao de satisfacción expresado por xéneros.

	Home	Muller
Moi satisfeito	12,6	14,9
Bastante satisfeito/a	42,7	42,1
Pouco satisfeito/a	16,6	15,2
Nada satisfeito/a	17,5	15,8
Ns/Nr	10,6	12,0

Polo contrario, por grupos de idade, tal como mostra a seguinte tabela, existen diferenzas significativas no nivel de satisfación.

	18-34	35-54	55-74	≥75
Moi satisfeito	9,4	10,9	14,4	34,4
Bastante satisfeito/a	48,3	49,4	31,8	34,4
Pouco satisfeito/a	14,1	13,0	22,6	9,8
Nada satisfeito/a	10,1	18,8	21,5	8,2
Ns/Nr	18,1	7,9	9,7	13,1

Unha análise das respostas reflectidas nesta tabela permite concluír que existe un nivel de satisfacción xeneralizado en todos os grupos de idade, salvo o comprendido entre os 55-74

anos, cuxa satisfación do 46,2% contrasta coa do 64,8%, 63,0% e 57,7% das persoas con máis de 75, as comprendidas entre 35-54 e as que teñen menos de 35, respectivamente.

25. Eficacia das forzas de seguranza

En xeral, a cidadanía entrevistada, nunha porcentaxe que vai do 40% ao 52%, decantouse pola opción espontánea de que todos os corpos e forzas de seguranza son igualmente eficaces na resolución dos ítems analisados.

A Policía Municipal é o corpo máis eficaz para a atención ás vítimas dos delitos (29%) como para a prestación de auxilio en caso de necesidade (24%). A Policía Nacional é o corpo máis valorado na prevención das desordes públicas (33%) e na prevención da delincuencia (15%). A Garda Civil éo no caso da protección da cidadanía (22%) e na persecución do delito (16%).

A seguir móstrase unha análise máis pormenorizada destes parámetros en función da zona de residencia, xéneros e grupos de idade das persoas inquiridas.

Análise por zonas:

A protección da cidadanía

A Garda Civil é o corpo co que se identificou, en maior proporción, a cidadanía residente nas tres zonas analisadas, destacando a maior porcentaxe na rural (33,6%). En segundo lugar, áchase a Policía Nacional cunhas porcentaxes que van do 17,8% da rural ao 10,6% da semiurbana. A Policía Local, que se sitúa en terceiro lugar de preferencia, presenta unha maior valoración na urbana (12,5%).

A prevención das desordes públicas

A Policía Nacional é o corpo de seguranza máis valorado para esta función, con porcentaxes que van do 45,1% da zona rural ao 29,9% da urbana. Mentres que a Policía Local ocupa o segundo lugar de preferencia nos residentes na zona urbana (14%), a Garda Civil ocupa esta posición entre os residentes na rural (7,7%) e semiurbana (2,6%).

A prevención da delincuencia

A Policía Nacional é a primeira opción escollida polos residentes na zona urbana (20,5%) e rural (28,0%), mentres que a Garda Civil o é no caso da semiurbana (20,1%). A segunda opción de preferencia na zona urbana é a Policía Local (10,3%) que, pola súa vez, representa a terceira opción na rural e semiurbana.

A persecución do delito

Co 23,4% e o 17,6%, a Policía Nacional é a primeira opción das persoas residentes na zona rural e urbana, respectivamente, contra o 1,4% da semiurbana, onde a Garda Civil ocupa o primeiro lugar co 19,4%. Este último corpo de seguranza é a segunda opción nas zonas urbana e rural. A Policía Autonómica ocupa o segundo lugar na preferencia dos residentes na zona semiurbana (7,1%).

A atención ás vítimas dos delitos

Neste parámetro, a Policía Local é o corpo preferente da cidadanía inquirida en todas as zonas analisadas, variando desde o 52,8% da rural ao 30,4% da semiurbana e 21,1% da urbana. Cabo destacar a porcentaxe do 14,4% adxudicado á Policía Nacional polos residentes na zona urbana.

A prestación de auxilio en caso de necesidade

Novamente a Policía Local é a preferencia principal da cidadanía entrevistada en todas as zonas analisadas, nun abano que vai do 40,9% da zona rural ao 23,0% da semiurbana e 20,5% da urbana. Cabe destacar a porcentaxe do 13,3% adxudicada á Policía Nacional polos residentes na zona urbana.

Análise por xéneros:

(Leitura: GC= Guarda Civil; PN= Policía Nacional; PL= Policía Local; PA= Policía Autonómica)

	Xénero	GC	PN	PL	PA	Ningunha	Todas	Ns/Nr
A protección da cidadanía	Home	23,7	12,6	7,9	2,0	2,7	40,2	10,9
	Muller	20,1	15,1	9,4	2,0	2,9	39,5	11,0
A prevención das desordes públicas	Home	4,5	34,4	6,9	1,1	2,8	39,3	11,0
	Muller	5,5	32,1	9,0	0,8	2,5	39,2	10,7
A prevención da delincuencia	Home	12,2	15,6	7,2	5,0	3,0	45,8	11,2
	Muller	12,7	14,5	9,2	3,9	3,5	44,3	11,9
A persecución do delito	Home	16,5	12,8	5,6	5,1	2,5	46,1	11,4
	Muller	15,2	12,6	7,5	4,7	2,7	45,1	12,2
A atención ás vítimas dos delitos	Home	2,6	7,9	28,9	0,8	2,7	46,0	11,2
	Muller	3,1	7,7	29,0	0,5	3,0	45,2	11,4
A prestación de auxilio en caso de necesidade	Home	2,3	7,2	22,6	0,8	2,9	52,6	11,6
	Muller	2,1	6,9	25,8	0,6	2,8	50,7	11,1

Análise por grupos de idade:

	Idade	GC	PN	PL	PA	Ningunha	Todas	Ns/Nr
A protección da cidadanía	18-34	24,2	13,1	9,1	2,7	4,7	38,2	8,0
	35-54	21,1	15,5	8,7	2,0	2,3	38,0	12,4
	55-74	18,7	13,2	8,7	2,0	2,6	42,3	12,6
	≥75	25,6	12,3	7,7	0,0	0,0	44,6	9,7
A prevención das desordes públicas	18-34	5,1	35,3	9,1	0,9	4,0	37,8	7,8
	35-54	3,9	35,2	7,9	1,4	2,4	37,0	12,2
	55-74	4,5	31,3	6,1	0,4	2,6	42,3	12,8
	≥75	10,3	24,6	10,8	1,0	0,0	44,1	9,2
A prevención da delincuencia	18-34	10,5	15,5	10,0	4,0	4,5	47,5	8,0
	35-54	12,2	16,0	7,5	5,7	3,4	41,3	13,9
	55-74	13,2	15,0	6,3	3,1	3,0	46,7	12,8
	≥75	16,9	10,3	11,8	3,6	0,0	47,7	9,7
A persecución do delito	18-34	14,7	13,1	7,6	5,6	4,0	46,9	8,0
	35-54	16,4	13,2	6,9	4,9	2,3	42,3	14,0
	55-74	15,2	12,0	4,7	4,1	2,6	48,0	13,4
	≥75	17,9	11,8	7,7	4,6	0,0	47,7	10,3
A atención ás vítimas dos delitos	18-34	3,5	10,7	25,6	1,5	4,2	46,7	7,8
	35-54	2,4	7,3	31,3	0,1	3,0	42,8	13,0
	55-74	2,6	5,9	28,1	0,6	2,4	47,2	13,2
	≥75	3,6	6,2	31,8	0,0	0,0	48,7	9,7
A prestación de auxilio en caso de necesidade	18-34	2,9	6,7	26,4	1,5	4,2	50,7	7,6
	35-54	1,4	7,9	23,9	0,5	2,6	49,9	13,9
	55-74	2,0	6,5	22,2	0,0	2,8	53,7	12,8
	≥75	3,6	6,2	25,6	0,5	0,5	54,9	8,7

PARTE IV

COMPARATIVA DE VIGO CON OUTRAS CIDADES EUROPEAS

1. Introdución

Este apartado albexa ofrecer unha perspectiva comparada sobre a situación da seguranza entre diferentes cidades europeas e españolas que realizaron sondaxes de vitimización entre os seus habitantes durante os últimos anos e a cidade de Vigo.

Para realizar unha análise comparativa desta natureza hai que levar en conta a dificuldade que acarreta ao utilizarse distintas metodoloxías e non dispor de todas as variábeis de forma harmonizada nas sondaxes realizadas en España e no conxunto europeo. As maiores dificuldades áchanse, por un lado, na diferente delimitación temporal das enquisas en relación ao período en que aconteceu o acto causante da vitimización. Por outro lado, tamén existen diferenzas na elección da mostra empregada, a idade das persoas entrevistadas, a técnica utilizada na enquisa ou a definición dos actos delituosos. Por estes motivos resulta difícil realizar un estudo rigoroso sobre o tema. Con todo, en liñas xerais pódese nunha serie de temas comúns que afectan á seguranza da cidadanía e que son tratados na maioría das sondaxes de vitimización.

Para realizar esta análise vanse a utilizar datos procedentes de enquisas recoñecidas internacionalmente como é a Enquisa Europea EU ICS, que analisa a vitimización en diferentes cidades europeas, xunto con enquisas de carácter estatal realizadas en España coa mesma metodoloxía ICVS e outras realizadas por distintos organismos e corporacións locais. A metodoloxía da enquisa International Crime Victims Survey (ICVS), que é a que se emprega na enquisa EU ICS, é considerada por algúns expertos en criminoloxía como unha das mellores ferramentas desenvolvidas até agora para observar e analisar o volume da criminalidade, as percepcións sobre o crime e as actitudes cara ao sistema de xustiza penal dunha perspectiva internacional comparada.

Por outra parte, tamén se considerarán para a análise enquisas europeas como o Eurobarómetro e outros estudos de carácter máis xeneralista. Estes factores, portanto, xustifican o feito de que os resultados deban ser tratados con especial cautela e servir como unha orientación xeral e non como un estudo científico profundo.

Para a valoración da situación en España utilizaranse os resultados tirados das experiencias das persoas que participaron no estudo Enquisa a Vítimas en España publicado en 2009 e que toma como base as enquisas internacionais de vitimización realizadas co cuestionario ICVS que tiveron lugar en 1989 e 2005. Outro estudo importante que utiliza a mesma metodoloxía e explora a situación das capitais andaluzas é o titulado “A Delincuencia nas capitais andaluzas” publicado en 2008, ambos realizados polo Observatorio da Delincuencia de Andalucía. Os datos de Málaga corresponden á enquisa realizada en 2006, os de Córdoba, Huelva e Sevilla a 2007 e Almería, Jaén, Granada e Cádiz a 2008.

2. Sentimento xeral de seguranza da poboación

En primeiro lugar, unha das cuestións máis indicativas sobre a situación da seguranza dun país é o nivel de importancia que outorgan os seus habitantes a este aspecto das súas vidas. En xeral, costúmase prestar moita atención a esta variábel, xa que reflicte o sentimento xeral da poboación. Na Europa, varios estudos de opinión fixéronse eco desta cuestión e, en concreto, o estudo de opinión Enquisa estándar 79 do Eurobarómetro, realizado en maio de 2013 en 34 países ou territorios europeos, revelaba que o desemprego é actualmente a maior preocupación dos europeos e que o problema do crime áchase entre os cinco principais problemas que encaran o conxunto de países europeos.

Cales considera que son os dous problemas máis importantes que encara a UE?

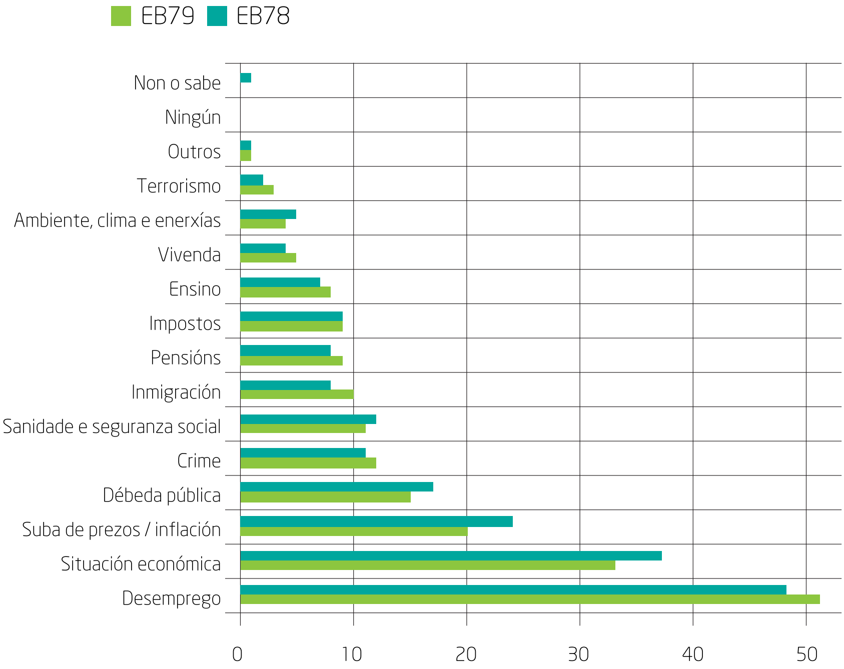

Eurobarómetro 79: setembro 2013

Eurobarómetro 78: agosto 2012

Fonte: Standard Eurobarometer 79 Spring 2013. Public Opinion in the European Union. First results.

Os resultados para España desta sondaxe tamén sitúan o crime entre os cinco primeiros problemas, aínda que cunha porcentaxe menor á media europea.

Cales considera que son os dous problemas máis importantes que encara España?

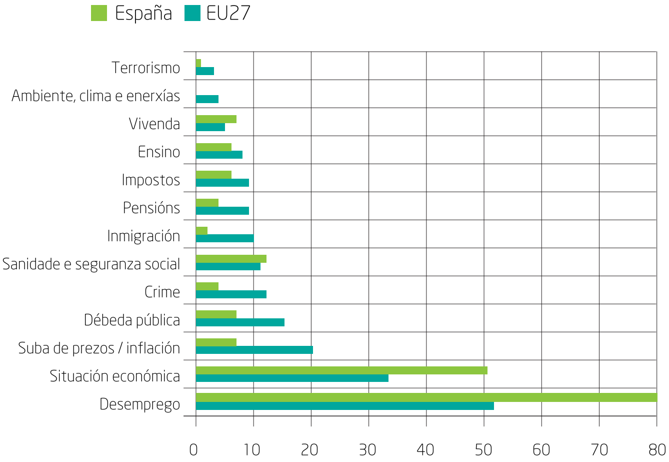

Fonte: Standard Eurobarometer 79 Spring 2013. Public Opinion in the European Union. First results

A partir desta perspectiva, os datos sobre esta cuestión publicados no Estudo nº 2.997, recentemente elaborado polo Barómetro do Centro de Investigacións Sociolóxicas CIS e correspondente ao mes de setembro de 2013, sitúan o crime entre os problemas principais que existen en España (2,6%). Con todo, obsérvase como foi diminuíndo ao longo do tempo, desde decembro de 2011 co 5,6%, a porcentaxe de persoas que considera a inseguranza cidadá como unha das principais preocupacións dos españois.

Tres problemas principais que existen actualmente en España (multiresposta %)

	O DESEMPREGO	AS DROGAS	A INSEGURANZA CIDADÁ
2013 outubro	77,4	0,2	2,6
2013 setembro	77,3	0,4	2,8
2013 xullo	80,9	0,3	2,8
2013 xuño	80,5	0,3	3,0
2013 maio	82,4	0,2	2,6
2013 abril	80,7	-	2,5
2013 marzo	81,6	0,1	2,8
2013 febreiro	79,9	0,3	2,3
2013 xaneiro	81,1	0,2	2,9
2012 decembro	77,1	0,5	2,8
2012 novembro	80,8	0,3	2,5
2012 outubro	77,9	0,4	3,1
2012 setembro	79,3	0,4	3,1

2012 xullo	78,6	0,2	4,0
2012 xuño	77,8	0,4	3,9
2012 maio	81,7	0,5	4,5
2012 abril	81,7	0,4	5,4
2012 marzo	84,0	0,5	6,3
2012 febreiro	84,0	0,6	6,6
2012 xaneiro	83,3	0,6	5,7
2011 decembro	82,0	0,6	5,6

Fonte: Estudo nº 2.997. Barómetro do Centro de Investigaciones Sociológicas CIS

Por outra banda, o estudo Quality of life in cities, publicado en outubro de 2013 e que fai parte da Auditoría Urbana Europea posta en marcha pola Dirección Xeral de Política Rexional da Comisión Europea, analisa a calidade de vida en 75 cidades europeas prestando atención á percepción da seguranza por parte da cidadanía. Nesta serie de estudos Urban Audit dedicáronse esforzos a avaliar o grao de satisfacción da cidadanía coa seguranza na súa cidade e, en particular, no seu barrio/zona de residencia en distintos períodos, en 2004, en 2006 e en 2009. Hai que referir que estes estudos son posíbeis grazas á actuación conxunta, coordenada por Eurostat, dos 27 institutos nacionais de estatística dos países membros da Unión Europea.

Neste estudo tamén se preguntaba polos tres aspectos máis importantes para a cidade dunha lista de dez: seguranza, contaminación do ar, ruído, transporte público, sanidade, servizos sociais, educación e formación, desemprego, vivenda e infraestrutura de estradas. Os resultados mostran que apesar de a seguridade non ser un dos temas de maior importancia na maioría das cidades inquiridas, con todo, si que foi mencionado en 27 cidades. Mesmo foi considerado o aspecto máis importante de todos en seis cidades: Atenas e Marsella (59% en ambas), Róterdam (53%), Antuerpia e Liexa (49% en ambas) e Bruxelas (48%).

Relativamente ao ámbito da satisfacción coa seguranza cidadá, os datos deste informe de 2012 indican que, en polo menos metade das cidades participantes (40 dun total de 83), tres cuartas partes dos inquiridos como mínimo séntense seguros na súa cidade, e en 13 cidades esta cifra alcanzou valores iguais ou superiores a 90%. Este é o caso de Munique (96%), Aalborg (95%), Oviedo, Oulu e Zurique que rexistran as tres unha porcentaxe de 94%. En comparación cos datos correspondentes ao ano 2009, cando se levou a cabo este mesmo estudo, Oviedo (84 %), Aalborg (78 %), Oulu (77 %), e Munique (76 %) seguen estando entre as cinco cidades onde as persoas se senten máis seguras.

Síntome seguro na miña cidade

	Totalmente en desacordo	Totalmente de acordo
Munique	4	96
Aalborg	4	95
Zurique	6	94
Oviedo	5	94
Oulu	6	94
Groninga	7	93
Copeñaga	8	92
Estocolmo	9	91
Reiquiavique	8	91
Luxemburgo	9	91
Liubliana	10	90
Helsinquia	10	90
Cluj-Napoca	10	90

Fonte: Quality of life in cities. Perception Survey in 79 European cities.

As gráficas que proporcionan os valores rexistrados en todas as cidades permiten observar principalmente dous grupos ben diferenciados. Por un lado, pódense identificar as cidades mencionadas que rexistraron valores elevados, isto é, as cidades cuxa porcentaxe de poboación, superior a 90%, afirmou sentirse totalmente de acordo coa afirmación "síntome seguro na miña cidade". Pola contra, as cidades onde unha maioría non estaba de acordo con esta afirmación e expresaron sentirse máis inseguros foron Atenas (81%), a rexión circundante de Atenas (78%), Marsella (76%), Liexa (59%), Nápoles (58%) e Sofía (55%).

Síntome seguro na miña cidade

	Totalmente en desacordo	Totalmente de acordo
Sofía	55	43
Nápoles	58	41
Liexa	59	40
Marsella	67	32
Atenas (arredores)	78	22
Atenas	81	19

Fonte: Quality of life in cities. Perception Survey in 79 European cities.

Os resultados globais rexistrados por todas as cidades pódense analisar na seguinte gráfica.

Síntome seguro na miña cidade

	Moi de acordo	De acordo	Desacordo	Total desacordo	Ns/Nr
Munique	59	37	4	0	0
Aalborg	69	26	4	0	1
Zurique	57	37	5	1	0
Oviedo	59	35	3	2	1
Oulu	54	40	6	0	0
Groninga	49	44	6	1	0
Copeñaga	49	43	6	2	0
Estocolmo	46	45	8	1	0
Reiquiavique	45	46	7	1	1
Luxemburgo	46	45	6	3	0
Liubliana	57	33	6	4	0
Helsinquia	49	41	8	2	0
Cluj-Napoca	47	43	7	3	0
Viena	51	37	9	3	0
Graz	45	42	10	2	0
Bialystok	34	53	9	3	0
Piatra Neamt	40	46	7	6	1
Hamburgo	30	56	12	1	1
Rostock	33	51	12	2	2
Oslo	35	49	11	5	0
Newcastle	38	46	9	6	1
Ancara	43	41	9	7	0
Amsterdam	32	52	11	4	1
Gdansk	30	53	14	2	1
Cardife	35	48	10	6	1
Belfast	33	50	9	7	1
Zagreb	38	43	13	6	0
Cracovia	19	62	15	3	1
Antalya	46	35	11	7	1
Varsovia	24	55	16	4	1
Leipzig	24	55	17	3	1
Dortmund	26	53	16	4	1
Braga	12	67	18	2	1
Verona	19	59	16	5	1
Málaga	36	42	15	6	1

	Moi de acordo	De acordo	Desacordo	Total desacordo	Ns/Nr
Glasgow	29	49	12	9	1
Bordeus	22	54	18	5	1
Valeta	47	28	14	10	1
Malmö	30	45	16	8	1
Essen	24	51	18	4	3
París	19	55	18	8	0
Manchester (arredores)	25	49	17	8	1
Estrasburgo	20	53	19	8	0
Manchester	26	47	16	10	1
Barcelona	27	46	18	8	1
Róterdam	22	50	19	8	1
Rennes	19	52	20	8	1
Londres	19	52	15	12	2
Tallin	22	47	23	5	3
Lisboa (arredores)	10	59	24	6	1
Boloña	21	48	21	9	1
Madrid	23	45	20	11	1
Burgas	24	44	19	11	2
Praga	12	55	25	8	0
Irakleio	27	39	18	16	0
Nicosia	27	38	16	18	1
Riga	14	50	28	8	0
Palermo	14	50	19	16	1
Diyarbakir	40	24	13	22	1
Berlín	14	50	29	6	1
Antuerpia	22	42	19	16	1
Vilna	19	44	29	7	1
Xénova	21	42	20	17	0
Dublín	20	42	19	18	1
Turín	13	48	26	12	1
Kosice	17	44	31	7	1
Bratislava	11	50	30	7	2
Lisboa	7	53	31	7	2
Lille	13	46	26	14	1
París (arredores)	11	47	28	13	1
Budapeste	16	41	23	20	0
Roma	9	46	29	14	2

	Moi de acordo	De acordo	Desacordo	Total desacordo	Ns/Nr
Miskolc	14	39	29	18	0
Bruxelas	12	41	26	20	1
Bucareste	10	42	24	23	1
Ostrava	7	43	32	17	1
Sofía	7	36	29	26	2
Nápoles	9	32	30	28	1
Lieja	9	31	27	32	1
Marsella	7	25	29	38	1
Atenas (arredores)	5	17	26	52	0
Atenas	3	16	22	59	0

Fonte: Quality of life in cities. Perception Survey in 79 European cities.

É interesante o facto de o tamaño da cidade parecer ser determinante no relativo ao sentimento de seguranza, xa que unicamente catro cidades cunha poboación superior ao millón de habitantes se achan entre os vinte primeiros postos.

As porcentaxes de persoas que nalgunha proporción están de acordo coa afirmación "síntome seguro na miña cidade" difiren de forma significativa nas capitais europeas. Como mostra a seguinte tabela estes valores oscilan entre o 92% alcanzado en Copeñaga ate o 19% que rexistra Atenas.

Síntome seguro na miña cidade. Grao de consenso (totalmente de acordo) nas capitais europeas.

	Totalmente de acordo
Copeñaga	92
Helsinquia	91
Luxemburgo	91
Estocolmo	91
Liubliana	90
Viena	87
Amsterdam	84
Zagreb	80
Varsovia	79
Valeta	75
París	74
Londres	71

Tallin	69
Madrid	68
Praga	67
Nicosia	65
Berlín	64
Riga	64
Vilna	63
Dublín	62
Bratislava	61
Lisboa	60
Budapest	57
Roma	55
Bruxelas	53
Bucareste	52
Sofía	42
Atenas	19

Fonte: Quality of life in cities. Perception Survey in 79 European cities.

Segundo estes resultados, pódese comprobar que os inquiridos en París son máis propensos a exprimir que se senten seguros na cidade en comparación cos inquiridos que habitan nos arredores de París (74% contra 58%). Ao contrario, as persoas entrevistadas que viven na cidade de Lisboa en xeral séntense menos seguras do que as persoas que habitan nos arredores da capital portuguesa (60% contra 69%).

De acordo cos resultados da enquisa na zona de Vigo, o índice de persoas que se sente satisfeito ou moi satisfeito coa seguranza existente dá como resultado unha porcentaxe do 95,6%, o cal indica que existe unha alta proporción de persoas que se senten seguras. Polo contrario, os inquiridos que declararon sentirse insatisfeitos foron un 3,8% e moi insatisfeitos un 0,6%, o que significa que, de forma global, unicamente o 4,4% de persoas non se sente totalmente seguro.

Outro aspecto analisado nesta enquisa é o grado de seguranza que experimentan as persoas no barrio/zona en que viven. Na UE todas as cidades menos nunha, a maioría dos inquiridos afirmou sentirse seguro no seu barrio e, en vinte cidades polo menos, o 90% afirmou estar de acordo con este sentimento.

Síntome seguro na miña zona de residencia

	Totalmente en desacordo	Totalmente de acordo
Munique	3	97
Aalborg	3	97
Zurique	4	96
Estocolmo	4	96
Reiquiavique	4	95
Oulu	5	95
Helsinquia	5	95
Copeñaga	4	95
Liubliana	6	94
Oslo	6	94
Bialystok	8	92
Groninga	8	92
Oviedo	9	92
Graz	9	91
Luxemburgo	9	91
Zagreb	9	91
Rostock	8	91
Hamburgo	9	91
Malmö	9	90
Rennes	10	90

Fonte: Quality of life in cities. Perception Survey in 79 European cities.

Atenas sería a excepción, xa que só o 37% da poboación entrevistada desa cidade afirmou sentirse segura no seu barrio. Só en doce das cidades inquiridas o nivel de acordo con esta afirmación rexistra porcentaxes menores do 70%.

Síntome seguro na miña zona de residencia

	Totalmente en desacordo	Totalmente de acordo
Xénova	30	70
Vilna	30	69
Bucarest	31	69
Ostrava	32	68
Roma	32	67
Marsella	33	67
Irakleio	33	67
Miskolc	34	66
Nápoles	34	65
Sofía	39	60
Atenas (arredores)	42	58
Atenas	63	37

Fonte: Quality of life in cities. Perception Survey in 79 European cities.

Con estes datos, Grecia é de novo o país cun maior nivel de inseguranza percibida. Atenas cun 63% é, sen dúbida, a cidade onde hai un maior número de persoas que non se senten seguras no seu barrio. A seguir áchase con niveis elevados de inseguranza no barrio os arredores de Atenas (42%) e a cidade de Sofía (39%).

O seguinte cadro mostra os valores alcanzados para cada unha das cidades europeas con respecto a esta variábel.

Síntome seguro na miña zona de residencia

	Moi de acordo	De acordo	Desacordo	Total desacordo	Ns/Nr
Munique	64	33	3	0	0
Aalborg	82	15	2	1	0
Zurique	68	28	3	1	0
Estocolmo	70	26	3	1	0
Reiquiavique	62	33	4	0	1
Oulu	66	29	5	0	0
Copeñaga	66	29	3	1	1
Helsinquia	68	27	4	1	0
Oslo	67	27	4	2	0
Liubliana	69	25	3	3	0

	Moi de acordo	De acordo	Desacordo	Total desacordo	Ns/Nr
Oviedo	60	32	5	3	0
Groninga	54	38	7	1	0
Bialystok	47	45	6	2	0
Zagreb	58	33	6	3	0
Rostock	50	41	7	1	1
Luxemburgo	58	33	6	3	0
Hamburgo	48	43	8	1	0
Graz	61	30	7	2	0
Rennes	41	49	7	3	0
Malmö	61	29	7	2	1
Viena	55	34	7	4	0
Cluj-Napoca	51	38	8	3	0
Essen	44	44	10	2	0
Bordeus	44	44	6	6	0
Belfast	52	36	6	6	0
Amsterdam	46	42	7	5	0
Varsovia	37	50	10	3	0
Leipzig	36	51	10	2	1
Gdansk	39	48	10	3	0
Dortmund	44	43	10	2	1
Berlín	42	45	10	2	1
Estrasburgo	39	47	9	5	0
Piatra Neamt	47	39	6	7	1
Newcastle	49	37	8	6	0
Manchester (arredores)	44	42	8	5	1
Cardife	50	36	8	5	1
Cracovia	29	56	11	4	0
Braga	19	66	12	2	0
Barcelona	42	42	11	4	1
París	31	52	12	5	0
Glasgow	52	31	9	7	1
Málaga	49	33	10	7	1
Antalya	56	26	10	8	0
Verona	25	56	12	6	1
Róterdam	40	41	12	6	1
Dublín	48	33	11	8	0

	Moi de acordo	De acordo	Desacordo	Total desacordo	Ns/Nr
Tallin	31	49	14	5	1
París (arredores)	32	48	13	7	0
Madrid	39	41	12	7	1
Ancara	46	34	8	11	1
Praga	24	55	17	4	0
Lila	31	47	14	8	0
Boloña	27	51	14	7	1
Antuerpia	46	32	14	8	0
Valeta	51	26	11	11	1
Manchester	36	41	12	10	1
Londres	37	40	14	8	1
Bratislava	30	47	18	5	0
Lisboa (arredores)	16	60	19	4	1
Lisboa	16	60	17	6	1
Kosice	30	46	17	7	0
Turín	22	53	16	9	0
Nicosia	40	33	13	14	0
Diyarbakir	53	20	10	16	1
Budapeste	30	43	16	11	0
Bruxelas	31	42	16	11	0
Palermo	21	51	17	11	0
Burgas	31	40	16	12	1
Riga	24	46	23	6	1
Lieja	31	39	14	15	1
Xénova	28	42	16	14	0
Vilna	24	45	22	8	1
Bucareste	22	47	17	14	0
Ostrava	28	40	22	10	0
Roma	18	49	21	11	1
Marsella	24	43	15	18	0
Irakleio	32	35	15	18	0
Miskolc	27	39	18	16	0
Nápoles	20	45	17	17	1
Sofía	18	42	20	19	1
Atenas (arredores)	20	38	16	26	0
Atenas	11	26	20	43	0

Fonte: Quality of life in cities. Perception Survey in 79 European cities.

Obsérvase que, con relación á seguranza no barrio, entre as vinte primeiras cidades onde os seus habitantes afirmaron sentirse seguros, once delas contan cunha poboación de entre 50.000 e 250.000 habitantes, mentres que só cinco cidades deste tamaño se achan por baixo dos vinte primeiros postos. De novo parece demostrada a existencia dunha conexión entre o tamaño da cidade e o sentimento de inseguranza, malia que a análise das capitais europeas rexistra valores moi diferentes.

Síntome seguro na miña zona de residencia. Grao de consenso (totalmente de acordo) nas capitais europeas.

	Totalmente de acordo
Estocolmo	96
Copeñaga	95
Helsinquia	94
Liubliana	94
Zagreb	91
Luxemburgo	91
Viena	89
Berlín	88
Amsterdam	88
Varsovia	87
París	83
Tallin	80
Madrid	80
Dublín	80
Praga	79
Valeta	77
Bratislava	77
Londres	77
Lisboa	76
Nicosia	73
Bruxelas	72
Budapeste	72
Riga	70
Bucareste	70
Vilna	69
Roma	67
Sofía	60
Atenas	38

Fonte: Quality of life in cities. Perception Survey in 79 European cities.

Na maioría das cidades, comparado o sentimento de seguranza entre a propia cidade e o barrio, a percepción de sentirse seguro no barrio parece ser maior. En trinta e catro cidades, a diferenza entre estes dous parámetros é de, polo menos, 10 puntos porcentuais e en 8 cidades a diferenza supera os 20 puntos. Como mostra a seguinte gráfica, isto acontece particularmente nas seguintes oito cidades.

	Síntome seguro na miña cidade	Síntome seguro na miña zona de residencia	Diferenza síntome seguro na miña zona de residencia/síntome seguro na miña cidade
Atenas (arredores)	22	58	36
Marsella	32	67	35
Liexa	40	70	30
Nápoles	41	65	24
Berlín	64	87	23
París (arredores)	58	80	22
Bruxelas	53	73	20

Fonte: Quality of life in cities. Perception Survey in 79 European cities.

En consecuencia, parece existir tamén unha correlación entre estas dúas variábeis que fai pensar que canto máis seguras se sentiren as persoas na cidade, máis seguras se senten no barrio en que habitan. Do mesmo xeito, as persoas mostran unha maior satisfacción por vivir nunha cidade canto máis seguras se sentiren nela.

A partir da última enquisa realizada na cidade de Pamplona no ano 2010, tírase como conclusión que os seus habitantes consideran que é unha cidade moi segura. O 57,1% dos entrevistados afirmou que a seguranza no seu barrio non mudou significativamente desde hai uns anos e o 18,6% pensa que a seguranza na súa zona mellorou. En Barcelona, nunha escala de 0 a 10, os entrevistados na Enquisa de Seguranza Pública da Cataluña 2012 cualificaron cun 5,6 a seguranza da súa cidade no último ano.

Un bo ambiente de convivencia na zona de residencia é un aspecto esencial para a cohesión social e isto resulta moi positivo no que se refire ao sentimento de seguranza percibido polos habitantes. Esta parece ser a situación que experimenta practicamente a maioría de persoas inquiridas en Vigo, xa que a porcentaxe de persoas que se sente satisfeito ou moi satisfeito coa seguranza na zona onde residen alcanza un valor elevado do 98,5% face o 1,5% de entrevistados que declarou sentirse insatisfeito. Así mesmo, igual que acontece na maioría das cidades europeas, os habitantes de Vigo perciben un maior sentimento de seguranza no barrio no que viven que na cidade en xeral.

3. Taxa de vitimización

Outro aspecto que se estuda necesariamente nas enquisas é a taxa de vitimización. Entendendo a taxa de vitimización como a porcentaxe de persoas que declaran ser vítimas dun feito delituoso sobre o total da poboación inquirida, débese admitir que, en liñas xerais, produciuse un descenso da criminalidade no conxunto da Unión Europea. Segundo o estudo Criminal Victimisation in International Perspective. Key findings from the 2004-2005 ICVS and EU ICS, que realiza unha análise dos datos obtidos a partir de enquisas ISVS en distintas cidades da EU e do mundo comparados con resultados anteriores, España áchase entre os países cunha das taxas de vitimización máis baixas. Esta é unha tendencia xeral, xa que a maior parte dos países dos que se dispón de datos consecutivos mostran unha clara tendencia á baixa nos niveis de vitimización desde 1995 ou desde 2000. Apesar disto, case o 16% da poboación dos trinta países que participaron na enquisa foi vítima dalgún delito en 2004.

Co obxectivo de comprobar de forma aproximada o nivel de delincuencia das cidades españolas no contexto europeo pódese acudir aos datos da Enquisa European Survey of Crime and Safety (EU ICS), que utiliza a mesma metodoloxía ICVS e na cal tamén participou Madrid na edición de 2004, onde se analisa a taxa de vitimización dalgunhas cidades europeas, entre outros aspectos. Nesta enquisa a taxa media de vitimización das cidades participantes[6] foi de 21,7%, isto indica a porcentaxe media de persoas maiores de 16 anos que foron vítimas dun delito específico ou máis nun período delimitado. Os delitos aos que se refire esta enquisa son dez delitos convencionais, clasificados en: delitos relacionados con vehículos (roubo de automóbil, roubo de obxecto de vehículo, roubo de motocicleta e roubo de bicicleta), roubo en vivenda e roubo simple (sen violencia); e delitos de contacto (roubo con violencia contra as persoas, delitos sexuais e agresións e ameazas).

Obsérvanse taxas relativamente elevadas en cidades como Londres, Amsterdam, Tallin, Belfast, Dublín, xa que superan a media global. Cidades con taxas próximas á media serían Estocolmo, Copeñaga e Oslo. Cidades con taxas baixas son Madrid, Lisboa ou Budapeste. Consoante esta enquisa, Madrid rexistrou unha taxa de vitimización do 13,7% durante o ano anterior á súa realización e dun 53,7% durante os cinco anos anteriores para dez dos once feitos delituosos preguntados na enquisa.

O seguinte cadro mostra as taxas de vitimización rexistradas durante o período 2003-2004, o ano anterior á realización da enquisa, medido como a porcentaxe de poboación que sofreu algún dos dez delitos comúns que se inclúen na enquisa.

6) Un total de 30 cidades.

Taxa de vitimización anual e quinquenal en cidades europeas (porcentaxes)
1989-2005 ICVS e 2005 EU ICS

		Taxa anual 10 delitos[7]	Taxas (últimos cinco anos[8])	Roubo de automóbil	Roubo pezas automóbil	Roubo de motocicletas	Roubo de bicicleta
Amsterdam	2005*	27,0	70,4	0,7	4,2	0,4	12,0
Atenas	2005*	13,5	55,6	0,7	3,7	0,5	0,9
Belfast	2005	26,1	50,6	1,9	6,7	0,2	2,6
Berlín	2005*	19,3	56,9	0,4	3,9	0,6	4,1
Bruxelas	2005*	20,2	56,7	0,9	6,2	0,0	1,7
Budapeste	2005*	12,6	53,7	0,4	2,2	0,0	1,6
Copeñaga	2005*	22,9	66,9	1,0	1,5	0,4	9,3
Dublín	2005*	25,7	56,7	3,0	6,2	0,5	4,0
Edimburgo	2005	16,6	49,0	0,4	3,2	0,1	2,7
Helsinquia	2005*	20,5	58,7	1,7	4,2	0,1	4,0
Lisboa	2005*	9,7	38,5	2,0	2,9	0,1	0,7
Londres	2005*	32,0	61,4	1,3	8,5	0,5	4,7
Madrid	2005*	13,7	53,7	1,8	3,9	0,1	0,2
Oslo	2004	21,5	63,0	1,0	3,5	0,2	4,6
París	2005*	17,8	57,0	0,2	3,0	1,0	2,7
Reiquiavique	2004	26,4	58,5	1,0	4,6	0,1	6,2
Roma	2005*	16,6	53,5	3,4	5,4	0,9	0,3
Estocolmo	2005*	22,6	60,4	1,8	7,2	0,2	7,0
Tallin	2004	29,3	75,7	0,6	8,4	-	3,3
Viena	2005*	17,2	56,6	0,4	4,5	0,1	2,0
Varsovia	2005	21,9	53,5	1,6	5,0	0,0	4,8
Zurique	2005	20,1	55,4	0,2	1,9	0,8	4,6

Fonte: European Survey of Crime and Safety (2005 EU ICS). Bruxelas, Gallup Europa.

En España, o estudo Enquisa a Vítimas en España publicado en 2009, indica que se produciu un descenso desta taxa desde hai aproximadamente vinte anos. Segundo este traballo, a taxa de vitimización rexistrada en España no 2008 era de 17,4%, denunciándose cada vez máis os delitos á policía, o cal é algo positivo. Considerando os cinco anos anteriores á realización da enquisa, esta taxa de vitimización en España sería de 48,7%.

7) Taxa de vitimización anual sobre 10 delitos. Nalgúns países non se preguntou aos homes cuestións sobre agresións sexuais.
8) Taxa de vitimización quinquenal sobre 10 delitos.

Roubo en vivenda	Tentativa roubo en vivenda	Roubo con violencia	Roubo simple	Agresións sexuais a mulleres	Agresións sexuais a homes	Agresións e ameazas
2,1	1,8	1,1	4,4	3,2	0,7	5,9
1,7	1,9	0,7	3,5	1,1	0,0	2,4
2,9	3,5	2,5	5,9	2,0	0,2	9,2
1,1	1,3	1,2	5,2	2,5	1,3	4,1
3,1	2,5	2,5	6,0	0,2	0,4	2,6
1,2	1,0	1,1	5,5	0,3	0,0	1,6
2,6	1,2	1,2	4,6	3,8	2,6	3,6
2,6	4,0	1,8	6,8	0,8	0,5	3,9
1,4	2,1	1,2	4,6	1,2	0,6	4,6
4,4	0,5	1,4	3,0	4,3	0,4	4,5
0,7	0,6	1,9	2,4	0,4	0,2	1,3
4,5	5,1	2,6	10,2	3,0	0,5	8,6
1,1	1,3	1,5	4,4	0,7	0,5	2,9
1,9	2,1	1,0	7,5	2,3	-	4,1
1,9	2,0	1,2	4,8	0,5	0,0	3,1
2,2	2,7	0,7	8,2	2,6	-	7,0
1,5	2,1	0,7	3,2	0,9	0,0	1,2
2,1	1,3	0,7	4,0	0,8	1,3	3,2
3,7	2,9	2,8	9,6	1,4	-	3,7
2,8	1,6	0,8	5,7	1,3	0,1	2,5
2,4	2,1	2,8	5,3	2,3	-	2,6
2,7	1,7	1,7	7,7	3,1	-	3,5

As taxas de vitimización, dependendo da tipoloxía do delito, presentan oscilacións aínda que a maior parte teñen unha tendencia á baixa. Ao contrario, os delitos de danos a coches e tentativa de roubo en vivenda mostran unha evolución ascendente. Na categoría de delitos violentos, diminuíron os roubos e as agresións aínda que os furtos aumentaron no ano 2008.

As capitais andaluzas foron obxecto de estudo nos Informes ODA 2006, 2007 e 2008 e daí pódese tirar a conclusión de que predominan os delitos contra o patrimonio máis que contra as persoas e, alén diso, rexistran unha tipoloxía delituosa moi similar. En termos xerais e comparando as taxas de vitimización obtidas nos cinco anos anteriores a cada enquisa

por resultar de maior fiabilidade, Málaga rexistra a taxa de vitimización máis alta (66,2%), seguida de Granada (62,8%), Sevilla e Huelva (59,6%), Córdoba (58,6%), Almería (56%), Jaén (54,5%) e Cádiz a máis baixa (38,8%), aínda que esta división varía dependendo dos tipos de delitos como mostra a gráfica seguinte:

Taxas de vitimización nos últimos 5 anos segundo tipoloxías delitivas

	Almería	Cádiz	Córdoba	Granada	Huelva	Jaén	Málaga	Sevilla
Roubo de coches	3,6	1,3	4,9	5,1	5,0	3,0	4,7	2,9
Roubo obxectos coches	21,9	10,8	20,6	20,0	22,9	16,3	29,0	22,9
Danos a coches	29,4	18,5	32,8	30,3	28,7	30,9	35,9	32,5
Roubo motos	3,1	3,1	3,3	4,9	2,0	4,5	3,2	2,5
Roubo bicicletas	2,9	2,0	3,9	3,5	3,1	2,9	2,5	4,9
Roubo vivenda	3,6	1,9	2,6	4,6	3,5	2,4	3,7	2,4
Tentativa roubo vivenda	6,4	2,9	3,7	6,5	2,5	4,8	5,7	2,9
Roubo con violencia	9,1	3,4	10,8	14,1	9,8	10,0	13,8	8,9
Furtos	13,3	10,5	12,8	19,9	10,8	12,3	16,0	14,8
Agresións sexuais	1,1	0,6	2,5	2,6	1,4	1,5	2,5	0,9
Agresións/ameazas	8,6	4,9	6,9	10,4	7,3	8,0	11,2	5,8
Taxa de vitimización (último ano)	27,6	18,4	25,4	31,5	25,0	30,4	28,0	21,5
Taxa de vitimización (últimos cinco anos)	56,0	38,8	58,6	62,8	59,6	54,5	66,2	59,6

Fonte: A delincuencia nas capitais andaluzas. Observatorio da delincuencia en Andalucía 2008

Nunha análise de conxunto, as capitais de Andalucía presentan índices de vitimización xeralmente inferiores ao resto de cidades europeas. Comparando os datos de Andalucía cos doutras cidades europeas onde se utilizou a mesma metodoloxía de enquisas (ICVS), pódese observar a baixa delincuencia comparativa nesta comunidade autónoma e algúns datos interesantes: os datos das capitais andaluzas áchanse en consonancia cos da maioría das cidades europeas coa excepción de Cádiz que, xunto con Lisboa, mostra a taxa máis baixa (38,5%).

Centrándose exclusivamente nas taxas obtidas no ano anterior á entrega da enquisa en cada cidade obsérvase que os resultados foron os seguintes, de maior a menor: Granada rexistrou unha porcentaxe do 31,5%, Jaén un 30,4%, Málaga un 28%, Almería un 27,6%, Córdoba un 25,4%, Huelva un 25%, Sevilla un 21,5%, e Cádiz 18,4%. En comparación, as cidades de Andalucía presentan índices de vitimización anuais similares ao resto de cidades europeas.

Na cidade de Vigo, máis dunha cuarta parte da cidadanía inquirida (26%) respondeu sofrer accións delituosas no último ano. Esta cifra achégase á rexistrada na Enquisa de

Victimización de Barcelona durante o ano 2012 onde se indica que un en cada catro barceloneses sostén ter sido vítima dun delito (25,3%). En comparación coas cidades andaluzas, Vigo situaríase nunha posición intermedia, xa que rexistra valores inferiores aos de Granada, Jaén, Málaga e Almería mais superiores aos de Córdoba, Huelva, Sevilla e Cádiz.

4. Roubos relacionados con vehículos

Outro dos delitos máis comúns nas cidades, e que tamén soe estar incluído nas enquisas, é o relacionado cos vehículos, quer referido ao roubo do vehículo en si mesmo, quer a partes e/ou obxectos que se achan dentro. En xeral, entre as cidades con maior proporción de roubo de vehículos están Roma (3,7%), Dublín (3,5%) e Lisboa (2,6%). Polo contrario, prodúcense menos roubos de vehículos en Viena (0,5%), Zurique e París (0,3%).

En termos xerais produciuse un descenso nos roubos de vehículos durante as dúas últimas décadas. Normalmente nos países desenvolvidos, este tipo de delitos pode ser debido, por un lado, ao roubo co fin de vender as pezas ou a accións vandálicas.

Alén disto, cabe referir que o roubo dos vehículos pode estar en certo xeito relacionado coa porcentaxe de vehículos que existe entre a poboación, xa que cantos máis vehículos houber en circulación, máis posibilidades existen para cometer delitos relacionados con esta tipoloxía de roubo. Con todo, dado que o número de coches en Europa aumentou, a redución de roubos de vehículos que se experimentou de forma xeral desde os anos noventa pode ser debida á mellora dos sistemas antirroubo dos mesmos.

Os roubos relacionados con artigos dentro de vehículos son normalmente máis frecuentes do que o roubo do vehículo e inclúen chaquetas, equipos de radio e telefones móbeis ou partes do mesmo coche como espellos ou tapacubos.

De acordo coa gráfica seguinte, estes feitos prodúcense con maior frecuencia en cidades como Belfast (9,1%), Dublín (7,3%) e Amsterdam (6,1%) e onde menos se producen é de novo en Zurique (3,1%) e en Copeñaga (2,6%), aínda que segundo os datos a tendencia é tamén á baixa.

Propiedade de vehículos (porcentaxes) e taxas de vitimización anual a propietarios (%) en cidades.
1989-2005 ICVS e 2005 EU ICS

		Propiedade automóbeis	Roubo de automóbil	Roubo pezas automóbil	Propiedade motocicletas	Roubo de motocicletas	Propiedade de bicicletas	Roubo de bicicletas
Ámsterdam	2005*	69,0	1,0	6,1	14,7	2,4	90,0	13,3
Atenas	2005*	73,7	0,9	5,0	21,6	2,3	22,2	4,3
Belfast	2005*	73,8	2,6	9,1	7,4	2,3	51,6	5,1
Berlín	2005*	72,0	0,6	5,4	14,6	4,1	79,5	5,2
Bruxelas	2005*	78,2	1,1	8,0	6,8	0,0	42,7	4,1
Budapeste	2005*	63,7	0,6	3,5	6,6	0,7	55,2	3,0
Copeñaga	2005*	58,3	1,6	2,6	12,5	3,5	89,8	10,4
Dublín	2005*	85,4	3,5	7,3	10,0	4,8	60,5	6,7
Edimburgo	2005*	74,1	0,6	4,3	6,0	1,5	53,1	5,1
Helsinquia	2005*	74,1	2,4	5,6	16,2	0,3	85,9	4,7
Lisboa	2005*	75,1	2,6	3,8	11,0	1,1	33,5	2,0
Liubliana	2001	84,6	0,8	11,1	14,1	3,7	81,7	7,6
Londres	2005*	64,2	2,0	13,2	6,7	7,9	43,3	10,9
Madrid	2005*	78,1	2,3	5,0	8,9	1,3	33,0	0,8
Oslo	2004	80,3	1,2	4,4	12,7	1,3	87,8	5,2
París	2005*	60,8	0,3	5,0	10,4	9,5	29,5	9,1
Reiquiavique	2005	89,7	1,1	5,2	6,8	2,0	78,0	7,9
Roma	2005*	90,0	3,7	6,0	29,6	3,2	46,5	0,7
Estocolmo	2005*	86,7	2,1	8,3	16,1	1,4	91,2	7,7
Tallin	2004	55,4	1,0	15,1	-	-	53,7	6,1
Viena	2005*	74,1	0,5	6,1	11,9	0,5	68,6	3,0
Varsovia	2005	59,5	2,7	8,4	3,1	0,0	62,0	7,7
Zurique	2005	59,3	0,3	3,1	14,7	5,6	64,9	7,0

Os datos de vitimización son referidos ao ano anterior ao da sondaxe

*Fonte: European Survey of Crime and Safety (2005 EU ICS). Bruselas, Gallup Europa

Os datos sobre a situación xeral dos delitos relativos ao roubo de vehículos en España fornecidos polo Inquérito "Enquisa a vítimas en España" indican que a taxa de vitimización durante o ano 2008 foi de 0,8%, o roubo de motos alcanzou unha taxa de 0,3% e de bicicletas un 0,8%. A taxa relativa ao roubo de obxectos do coche ascendeu a un 4,4%.

Por cidades, segundo os estudos sobre as capitais andaluzas, analisando o caso do roubo de coche no núcleo familiar desde unha perspectiva de cinco anos anteriores á realización

da enquisa, vese que as porcentaxes por orde correlativa son: Granada (5,1%), Huelva (5%), Córdoba (4,9%), Málaga (4,7%), Almería (3,6%), Jaén (3%), Sevilla (2,9%) e Cádiz (1,3%). Reparando apenas no ano 2007, a taxa de vitimización de roubo de coche foi dun 0,8% en Almería, 0,6% en Málaga, 0,4% en Cádiz, 1,3% en Granada, 1,1% en Jaén, 1% en Córdoba, 1,1% en Huelva e 0,9% en Sevilla. Madrid, por outra banda, en 2005 rexistrou unha porcentaxe do 2,3%.

En Vigo, os inquiridos que afirmaron coñecer a persoas da súa contorna vítimas de roubo de coche foron un total dun 2%.

A análise dos resultados obtidos sobre o delito de roubo de obxectos de coche nas capitais andaluzas durante os últimos cinco anos deu como resultado unha taxa elevada en Málaga (29%) en comparación co resto de cidades que alcanzan na súa maioría valores próximos do 20%. En Vigo, a subtración de obxectos en vehículo na contorna persoal do entrevistado obtivo como resultado un valor do 18%, situación que se asemella á ocorrida na maioría das capitais andaluzas.

5. Vitimización por roubo

A enquisa EU ICS diferencia por unha banda entre o roubo en vivenda con invasión de morada e tentativa de roubo a vivenda. Por outro lado, encontraríanse os roubos simples ou relacionados cos carteiristas.

Na Europa, os roubos en vivendas prodúcense con maior frecuencia en cidades de Inglaterra, Gales ou Estonia e con menos frecuencia en cidades do sul de Europa como Roma (1,5%), Madrid (1,1%) ou Lisboa (0,7%). É na parte máis oriental da Europa onde se rexistran as taxas máis altas como as de Helsinquia (4,4%), Tallin (3,7%) ou Varsovia (2,8%).

Roubos en vivendas. Taxa de vitimización anual en 2003/2004 e resultados anteriores 1989-2005 ICVS e 2005 EU ICS* (porcentaxes)

CIDADES	2001-2004
Londres	4,5*
Helsinquia	4,4*
Tallin	3,7
Bruxelas	3,1*
Belfast	2,9
Varsovia	2,8
Viena	2,8*

Zurique	2,7
Dublín	2,6*
Copeñaga	2,6
Reiquiavique	2,2
Amsterdam	2,1*
Estocolmo	2,1*
Oslo	1,9
París	1,9*
Atenas	1,7*
Roma	1,5*
Edimburgo	1,4
Budapeste	1,2*
Berlín	1,1*
Madrid	1,1*
Lisboa	0,7*

*Fonte: European Survey of Crime and Safety (2005 EU ICS). Bruselas, Gallup Europa

Os roubos relacionados coas accións dos carteiristas ou roubos simples son normalmente percibidos como menos graves polas vítimas e son máis difíceis de cuantificar debido á súa difícil clasificación. As cidades da Europa con taxas máis elevadas son Londres, cunha taxa de 10,2%, Tallin (9,6%), Reiquiavique (8,2%), Zurique e Oslo (7,7% e 7,5%). Entre as máis baixas está Helsinquia (3%) e Lisboa (2,4%).

O delito por furto parece que está descendo de forma progresiva na Europa salvo en países como Inglaterra/Gales, Irlanda do Norte ou Noruega, onde experimentaron un aumento. Respectante ao carteirismo, as cidades que rexistran unhas maiores taxas de vitimización anual son Tallin (6,5%) e Londres (5,2%). Polo contrario, onde menos se observa este delito é en Lisboa (1,4%), Helsinquia (1,3%) e Estocolmo (1,2%).

En España, consoante a opinión das vítimas de roubos sen violencia da súa propiedade, a taxa de vitimización no ano 2008 foi dun 3,8% e ocorreu en maior proporción en mulleres e en persoas novas.

No que respecta aos furtos en Andalucía, as taxas de vitimización rexistradas nos cinco anos anteriores á realización desta enquisa son as seguintes. En primeiro lugar encontraríase Granada coa taxa máis elevada (19,9%), en segundo lugar Málaga cun 16%, a continuación Sevilla (14,8%). Logo a seguir estarían Almería, Córdoba, Jaén con valores próximos do 13% e, finalmente, Cádiz e Huelva, cunha taxa por volta de 10,5%. Os furtos cometidos no último ano deparan os seguintes resultados. Cunha porcentaxe máis elevada

áchase a cidade de Granada (7,8%), despois Almería, que rexistra un 4,9%, Jaén un 4,5% e Cádiz un 3,6%.

En Vigo, os roubos desta tipoloxía como o roubo de bolso ou carteira segundo os inquiridos alcanza unha cifra de vitimización do 17%, o cal parece algo elevada en comparación cos datos das cidades antes mencionadas aínda que cabe destacar a difícil clasificación deste tipo de roubos.

O problema do carteirismo tamén o sofren os habitantes de Barcelona en gran medida xa que, segundo os datos, é o delito máis cometido cun 4,5% de persoas que declara ser vítima do roubo de bolso ou carteira. Os seguintes delitos que máis se cometen nesta cidade son a tentativa de roubo de bolso ou carteira (3,5%), tentativa de atraco (1,9%), roubo de telémóvel (1,6), ameazas (1,5%) e a tentativa de roubo de telemóvel (1,4%).

6. Vitimización por delitos de contacto

Na enquisa EU ICS, estes delitos son referidos aos roubos con violencia contra persoas, delitos sexuais e agresións e ameazas. Pola súa vez, os delitos sexuais poden referirse a agresións sexuais ou a comportamentos ofensivos. Igualmente, as ameazas e agresións poden dividirse en ameazas ou agresións con uso da forza.

Comprobouse que os tipos de roubo con violencia prodúcense máis nas áreas urbanas que nas zonas rurais, polo que están máis ligados á urbanización e á delincuencia urbana.

Roubos con violencia. Taxas de vitimización anual en 2003/2004 e resultados anteriores (porcentaxes).

CIDADES	2001-2004
Varsovia	2,8
Tallin	2,8
Londres	2,6*
Bruxelas	2,5*
Belfast	2,5*
Lisboa	1,9*
Dublín	1,8*
Zurique	1,7
Madrid	1,5*
Helsinquia	1,4*
Edimburgo	1,2

París	1,2*
Copeñaga	1,2*
Berlín	1,2*
Budapeste	1,1
Amsterdam	1,1*
Oslo	1,0
Viena	0,8
Roma	0,7*
Reiquiavique	0,7
Estocolmo	0,7*
Atenas	0,7*

*Fonte: European Survey of Crime and Safety (2005 EU ICS). Bruselas, Gallup Europa

No relativo aos delitos de índole sexual, cabe sinalar a dificuldade en realizar medicións ou comparativas debido a que a consideración dunha conduta sexual indebida é distinta segundo o país. Os delitos sexuais poden dividirse en agresións sexuais e incidentes menos graves. Entre os graves áchase a tentativa de violación ou outras agresións similares e entre os menos graves, que son os máis comúns, o comportamento considerado ofensivo.

En resumo, no ámbito global da Unión Europea, o estudo EU ICS indica que os índices de roubos con violencia de nivel internacional non son moi elevados e que a tendencia xeral é á súa diminución progresiva. O informe pon tamén de manifesto que as cidades onde máis se producen os roubos con violencia son varias cidades de Reino Unido e Irlanda como Londres (2,6%), Belfast (2,5%), Dublín (1,8%) ou Edimburgo (1,2%). Outra conclusión que se tira é que a situación española é bastante satisfactoria e que a súa evolución, entre os anos 1989 e 2005, mellorou sensibelmente e tende claramente a descer apesar de a enquisa indicar que España se acha entre os cinco países europeos onde máis veces se produce este tipo de agresión, por baixo de Irlanda, Estonia, Inglaterra/Gales e Grecia.

En España, segundo os datos fornecidos polo Observatorio da delincuencia en Andalucía, os roubos con violencia ou intimidación presentan unha taxa de vitimización para o ano 2008 do 1,1% e, como ocorre en Europa, talvez prodúcense máis frecuentemente nas capitais. As agresións sexuais alcanzaron unha taxa de prevalencia no 2008 dun 0,2%. Esta cifra resulta baixa aínda que é difícil tirar conclusións debido a que en moitas ocasións estes feitos son referidos a un "comportamento ofensivo".

O índice de inquiridos que sofreu agresións físicas ou ameazas durante o ano anterior á realización desta enquisa foi dun 2%. Sofréronas homes en maior proporción e a maior parte de veces aconteceu na zona de residencia/barrio da persoa vitimada (30%).

En Andalucía, os roubos con violencia e intimidación nos cinco anos anteriores ás enquisas realizadas nas oito capitais revelan que as cidades cunha maior proporción de vítimas deste tipo de delitos foron Granada e Málaga con valores próximos do 14%. A seguir sitúanse con taxas máis baixas Almería e Sevilla Córdoba, Jaén, Huelva con taxas de ao redor do 9%. Finalmente, Cádiz sería a cidade cunha menor cantidade destes delitos cometidos ao rexistrar unha taxa do 3,4%. Na cidade de Vigo os roubos con violencia representan o 1% dos delitos segundo os entrevistados, o cal é unha porcentaxe bastante baixa. Con todo, na contorna persoal da persoa inquirida esta porcentaxe ascende ao 4%.

Respectante ás agresións e abusos sexuais, nos cinco anos anteriores á enquisa rexistráronse taxas altas en Granada (2,6%), Córdoba e Málaga (2,5% ambas) e as máis baixas en Cádiz (0,6%). A taxa de Madrid foi dun 2%. En Vigo, o 0,2% das persoas inquiridas afirmou ter sido vítima deste delito, ascendendo ao 0,7% no caso da contorna persoal.

Para finalizar, as agresións e ameazas ocorridas nas cidades estudadas de Andalucía nos cinco anos anteriores á realización da enquisa rexistran, por unha banda, valores altos en Málaga (11,4%) e Granada (10,4%), e valores intermedios en Almería (8,6%), Jaén (8%), Huelva (7,3%) e Córdoba (6,9%). Por outra banda, as porcentaxes máis pequenas áchanse en Cádiz (4,9%) e Sevilla (5,8%). En Vigo, os inquiridos declararon ser vítimas de ameazas ou intimidacións cunha proporción do 12%.

7. Denuncias perante os corpos de seguranza

A decisión de denunciar está amiudamente influenciada por varios factores como a gravidade do delito, a actitude cara á policía, a opinión de terceiras persoas, etc. As enquisas de vitimización axudan a coñecer os padróns de comportamento que teñen as persoas perante a opción de denunciar ou non, o que provoca que exista unha cifra de delitos que non se rexistra e, xa que logo, que se descoñece.

A sondaxe europea que estuda o número estimado de delitos denunciados no ano 2004 indica que, embora existan diferenzas entre países e segundo o tipo de delito, o delito que case sempre é denunciado é o roubo de coche e moto.

En termos xerais, outro tipo de roubo que se denuncia frecuentemente nunha proporción do 75% son os roubos a vivendas. Logo a seguir encontraríanse os roubos de pezas do vehículo e algo máis da metade das veces denúncianse os roubos de bicicletas e os roubos con violencia. Sobre as agresións e ameazas cabe referir que se denuncian en maior medida as agresións co uso da forza que as ameazas. Finalmente, os delitos relacionados con agresións sexuais son os menos denunciados.

Denuncia de delitos á policía en cidades europeas. Taxas anuais para nove delitos en conxunto e taxas quinquenais de delitos individuais (porcentaxes). 1989-2005 ICVS e 2005 EU ICS.

		Denuncia de 9 delitos	Roubo de automóbil	Roubo pezas automóbil	Roubo de motocicletas	Roubo de bicicleta
Amsterdam	2005*	52	96	71	94	40
Atenas	2005*	40	76	45	78	37
Belfast	2005*	52	90	52	100	35
Berlín	2005*	62	94	77	92	66
Bruxelas	2005*	66	95	74	77	39
Budapeste	2005*	40	93	59	56	37
Copeñaga	2005*	54	91	78	76	58
Dublín	2005*	56	94	67	62	52
Edimburgo	2005*	59	87	73	100	70
Helsinquia	2005*	57	96	73	45	56
Lisboa	2005*	53	88	54	60	50
Londres	2005*	57	82	56	76	49
Madrid	2005*	62	93	59	87	36
Oslo	2004	50	96	65	100	53
París	2005*	59	65	54	91	41
Roma	2005*	58	94	43	91	33
Estocolmo	2005*	66	95	79	69	46
Tallin	2004	39	46	42	-	43
Varsovia	2005	44	95	55	-	52
Viena	2005*	74	89	91	100	69
Zurique	2005	51	90	76	86	57

*Fonte: European Survey of Crime and Safety (2005 EU ICS). Bruselas, Gallup Europa

No cadro superior pódense analisar as taxas de denuncia de nove tipos de delitos durante o último ano e durante os últimos cinco anos. Con fins estatísticos, na enquisa EU ICS realízase unha comparativa sobre cinco tipos de delitos con alta incidencia e que rexistran taxas distintas entre países. Estes delitos son o roubo de bicicletas, roubo de partes do vehículo, roubo a vivendas con invasión de morada, tentativa de roubo en vivenda e roubos simples. Segundo esta clasificación, as porcentaxes máis altas de denuncia rexistráronse en cidades de Austria (70%), Bélxica (68%), Suecia (64%) e Suíza (63%).

Como se pode comprobar, as porcentaxes máis altas de denuncia sobre nove delitos rexistráronse en cidades como Viena (74%), Bruxelas (66%), Edimburgo e París (59% ambas). As cidades onde menos denuncias se rexistraron en xeral foron Atenas, Budapeste

Roubo en vivenda	Tentativa roubo en vivenda	Roubo con violencia	Roubo simple	Incidentes sexuais	Agresións e ameazas
88	51	76	60	41	42
80	28	59	45	0	17
75	52	58	48	53	52
89	40	60	61	30	39
87	48	66	63	40	53
76	51	41	37	58	31
83	24	51	49	26	34
93	49	50	48	56	32
84	52	39	53	44	37
69	40	64	58	22	32
59	25	52	51	0	29
90	49	65	55	46	35
72	35	57	54	0	38
69	16	78	56	28	27
77	42	54	53	12	31
73	34	51	51	11	19
74	51	60	57	28	29
59	24	52	32	31	38
77	57	39	38	20	25
91	52	50	75	37	29
84	48	48	-	0	34

e Tallin (por volta de 40%) e Reiquiavique (36%). Os datos sobre a evolución temporal indican que as denuncias por roubo de bicicletas foron diminuíndo progresivamente e que en países como Polonia ou Estonia cada vez denúnciase máis talvez pola melloría da confianza na policía e polas reformas nas forzas de seguranza despois da queda do comunismo.

A enquisa tamén pesquisou sobre os motivos para non denunciar e as conclusións foron que a principal razón para non denunciar os roubos en vivendas foi por non consideralos o suficientemente graves. Outros motivos argumentados foron por considerar innecesario avisar á policía, por resolver o problema coa familia ou por pensar que a policía non podía facer nada nestes casos. Este último motivo foi mencionado de forma frecuente e adóitase dar con máis frecuencia en cidades grandes como Roma ou Amsterdam.

As denuncias de delitos por agresións sexuais foron principalmente motivadas co fin de evitar que tornase a suceder e nos delitos sobre furtos e roubos en vivendas as razóns teñen a ver coa posibilidade de recuperar o roubado. Outros motivos estarían relacionados coa actuación das aseguradoras, por exemplo, en roubos de obxectos en coches, ou tamén coa obrigación moral de por en coñecemento o delito á policía.

O informe sobre a vitimización en España mostra que, en xeral, en máis de metade das ocasións denunciouse o acto delituoso. Isto significa unha porcentaxe de 51,9% e os delitos máis frecuentemente denunciados á policía nese período de tempo foron roubo de coches, roubo de motos e roubo consumado en vivendas e a categoría menos denunciada foron as agresións de tipo sexual. Os motivos[9] argumentados para interpor a denuncia foron diversos mais a maior parte, denunciados principalmente por mulleres, tiñan a ver coa intención de recuperar o obxecto, a obrigación moral ou a motivación económica. É positivo o feito de que está aumentando a cantidade de denuncias ao longo do tempo.

A falta de denuncias de tipo sexual son as que provocan que exista un nivel elevado de cifra negra respecto de este delito, malia que nas dúas últimas décadas aumentaron considerabelmente as denuncias por este feito. Os motivos para denunciar que contestaron o 50% das mulleres foron principalmente por considerar que debía denunciarse ou polo desexo de que o autor fose detido. Polo contrario, os motivos para non denunciar foron mormente por considerar o sucedido de pouca importancia ou polo desexo de resolver a situación ao seu xeito sen acudir á policía.

Por outro lado, as agresións físicas e ameazas só foron denunciadas por un 41,2% cunha proporción similar entre home e mulleres. Os motivos para denunciar foron principalmente para que non torne a acontecer e por obrigación moral.

A porcentaxe de denuncia dos roubos sen violencia ou furtos é relativamente elevada e, en concreto, produciuse nun 52,9% de ocasións.

O estudo levado a cabo nas cidades andaluzas analisa pormenorizadamente os padróns de denuncia en relación cos distintos delitos e en distintos períodos. A fin de adecuarse á metodoloxía utilizada na enquisa europea EU ICS e ter unha visión comparativa española, convén realizar a continuación unha revisión da taxa de denuncias interpostas nos cinco anos anteriores á enquisa en relación cunha serie de comportamentos delituosos.

En concreto, apesar de que, en forma xeral, na Europa a tendencia dos roubos con violencia é descendente, España encóntrase entre os catro países onde máis roubos se cometen,

9) Referidos a cinco delitos para facilitar a comparación.

polo que resulta interesante analisar esta situación. Tanto nas cidades de Andalucía como nas cidades europeas, máis ou menos metade das persoas denuncian este feito á policía. Particularmente esta porcentaxe dáse en maior medida en Granada (62,5%) e en menor medida en Jaén e Málaga, ambas con índices de 35%, o cal está en consonancia coa maioría das cidades europeas. A taxa destas denuncias para o ano 2007 foi dun 62,5% en Granada, 50% en Almería e Cádiz e 35,2% en Jaén.

O furto é outra das tipoloxías delituosas que máis se denuncia e máis da metade das vítimas denunciaron este delito en case todas as capitais de provincia andaluzas. A taxa de denuncia anual no ano 2007 para este delito ofrece os seguinte resultados: Cádiz 68,9%, Jaén 55,5%, Granada 53,2% e Almería 48,7%.

Polo contrario, as denuncias relacionadas coas agresións e abusos sexuais son as que menos se denuncian en xeral, aínda que en Córdoba foron denunciadas nun 30%, sendo a cidade onde máis se produciron estas denuncias. A seguir áchanse Almería e Cádiz con índices próximos do 20%, Málaga (12,1%), Jaén (8,3%) e en Sevilla non se presentou ningunha denuncia. Durante o 2007 a taxa anual de denuncias deste tipo foi do 8,3% en Granada e do 20% en Jaén.

Finalmente, en relación ás agresións físicas e ameazas é remarcábel a pouca cantidade de denuncias rexistradas sobre este delito. As cidades onde se denuncia máis son Cádiz (38%) e Córdoba (35%). O resto de cidades rexistran porcentaxes entre o 20% e o 30%. Na Europa os valores son similares aos alcanzados en Andalucía. Por outro lado, os datos de denuncias para o ano 2007 sobre este delito foron do 39,2% en Jaén, 25% en Almería, 36,3% en Cádiz e 32,5% en Granada.

O xa tantas veces referido informe indica que, en termos xerais, as razóns esgrimidas polas vítimas, salvo o caso de Jaén, para denunciar este tipo de agresións foron motivos desinteresados de tipo altruísta, o deber moral para que non o sofran outras persoas. Con todo, observadas detidamente as respostas alternativas e agrupadas nun denominador común, pódese comprobar que non son motivos morais ou cívicos os que predominan senón aqueles que teñen relación cunha compensación económica.

Na cidade de Barcelona, segundo a enquisa de 2012, produciuse unha redución do número de denuncias desde o ano 2008, reflectindo o último rexistro unha taxa de denuncias do 35,6%. O principal motivo para non denunciar parece ser debido á crenza de que a policía non pode facer moito, opinión reflectida nun 70,5% de respostas, ou por considerar o roubo pouco importante (63,6%). Os motivos que levan ás persoas en Vigo a non denunciar son principalmente por considerar que non serve para nada (67%).

A enquisa levada a cabo en Pamplona rexistra porcentaxes semellantes ás de Vigo,a que o 64,6% (65,6% no caso de Vigo) dos inquiridos que afirmaron ser vítimas ou que falaban sobre vítimas na súa contorna recoñeceron non acudir á policía para presentar unha denuncia sobre o feito en comparación co 35,5% que si o fixo (32,8% no caso de Vigo).

Sería necesario analisar a falta de denuncia relativamente alta que se produce en moitas cidades, xa que isto pode ser debido, entre outros factores, a un sentimento de desconfianza nas institucións.

8. Medidas preventivas perante a delincuencia

Esta enquisa EU ICS inclúe preguntas destinadas a coñecer as medidas de protección que dedican as persoas a previr delitos, en particular, alarmas contra roubo e fechaduras especiais nas vivendas. Chama a atención a gran proporción no que di respecto á instalación de alarmas en Dublín cunha porcentaxe do 71%. A seguir, os maiores índices de presenza deste tipo de alertas preventivas encontráronse en cidades como Oslo (38%) ou Edimburgo (36%). Esta práctica dáse con menos frecuencia en Madrid (9%) ou París e Copeñaga (6% ambas).

Polo contrario, as fechaduras especiais son algo máis común entre os lares e as cidades. Onde máis abunda este tipo de medidas é nos Países Baixos, Escocia ou Alemaña. Resulta evidente que en case todos os países aumentou a preocupación pola seguranza nas vivendas e os medios técnicos para a mellorar, polo que o número de lares con alarmas mostra unha tendencia crecente xeneralizada coa única posíbel excepción da Franza.

Tamén cómpre indicar que os países onde máis alarmas e fechaduras de seguridade existen nas casas son tamén aqueles onde, polas súas características de hábitat espallado, poden producirse máis roubos en vivendas. Mais, en xeral, o uso de sistemas de prevención de roubos en vivendas incrementouse na maioría dos países europeos e isto pode contribuír para tendencia descendente deses roubos. O seguinte cadro mostra a porcentaxe de alarmas nas vivendas en distintas cidades europeas.

Porcentaxe de lares con alarmas antirroubo en 2004/2005 e resultados anteriores. 1989-2005 ICVS e 2005 EU ICS

CIDADES	2001-2005
Dublín	71*
Oslo	38
Edimburgo	36
Belfast	32
Londres	30*
Estocolmo	29*
Roma	26*
Atenas	21*
Bruxelas	18*
Budapeste	18*
Lisboa	16*
Helsinquia	13*
Reiquiavique	12
Viena	12*
Berlín	11*
Amsterdam	11*
Tallin	11
Madrid	9*
Copeñaga	6*
París	6*
Varsovia	5

*Fonte: European Survey of Crime and Safety (2005 EU ICS). Bruselas, Gallup Europa

En España, a situación analisada polo ODA achega datos interesantes como o feito de que nos municipios máis pequenos poidan existir máis medidas de seguranza con relación aos núcleos máis poboados. Tamén resulta destacábel que as vivendas con mellores equipamentos de seguranza sexan as unifamiliares. En termos xerais, a maioría das vivendas teñen sistemas de seguranza básicos aínda que tamén existe unha porcentaxe delas que carecen de calquera medida de seguridade.

No caso de Andalucía, entre as cidades analisadas o 65% dos inquiridos afirmou contar no seu domicilio con medidas de seguranza básicas. Alén diso, a cidade onde se rexistra un maior número de mellores medidas de seguranza, distintas ás medidas básicas, foi Granada cunha porcentaxe de 22,1%. Particularmente interesante é o caso de Cádiz onde o 25% afirmou non contar con calquera medida de seguranza.

En Pamplona, mediuse o índice de implantación de medidas de autoprotección nunha escala de 0 a 100 dando como resultado 40 puntos, o que significa un nivel de adopción de medidas de seguranza medio-baixo. Dos 803 inquiridos, as medidas de autoprotección que máis se practican son as seguintes: non deixar obxectos á vista no coche (87,3%), tentar levar pouco diñeiro encima (56,8%), instalar unha porta blindada (51,9%) e intentar non pasar por zonas consideradas perigosas (38,9%). As medidas menos utilizadas son instalar reixas (4,9%) ou alarmas (4,1%), ter armas na vivenda (1,5%) ou mudar de vivenda (0,5%).

A situación en Vigo resulta similar no sentido de que unha ampla porcentaxe dos entrevistados (79%) tamén decide non deixar obxectos á vista no coche ou non levar moito diñeiro encima (87%). A porcentaxe de instalación de alarmas non é moi elevada (20%) e rexistra valores similares aos de cidades europeas como Atenas (21%), Bruxelas ou Budapeste (18% ambas). Sobre todo, as medidas que máis se utilizan están relacionadas con non camiñar por zonas consideradas perigosas (90%) ou non saír só pola noite (82%).

9. Actitudes xerais cara a policía

Do informe EU ICS tírase que a maior parte dos europeos está satisfeita coa actuación xeral da policía local, especialmente en países como Finlandia, Dinamarca ou Austria. En troca, as piores percepcións sobre o labor da policía rexistráronse en Polonia, Estonia, Bulgaria, Franza, España e Grecia. Malia que hai dúas décadas a opinión sobre a actuación policial era máis ben negativa, a medida que se foi reducindo a criminalidade incrementouse á súa vez a mellor valoración da policía por parte da cidadanía. Na enquisa ofrécense interesantes comparativas entre a actuación da policía e variábeis como o número de denuncias rexistradas. Poderíase dicir que, en liñas xerais, preséntanse menos denuncias naqueles países onde a valoración da actuación da policía é menos favorábel.

A enquisa sobre a situación en España revela que máis de metade dos entrevistados (59,6%) valora positivamente a actuación da policía no control delituoso na súa zona e obsérvase unha mellora desta opinión desde os anos 90. A porcentaxe de persoas que se puxeron en contacto coa policía ben vía telefónica ou de xeito presencial foi dun 17,7%. A Policía Local foi o corpo de seguranza máis solicitado (41,8%), a seguir o Corpo Nacional de Policía (31,4%) e finalmente a Garda Civil (8,8%). As persoas residentes en Comunidades Autónomas onde existe un corpo de Policía Autonómica acudiron a este nunha proporción do 20,6%.

Así mesmo, a enquisa valorou a actuación dos distintos corpos de seguranza. É interesante destacar que os inquiridos valoran moi positivamente o labor da Garda Civil. O 90% das respostas outórgalle unha puntuación entre 6 e 10, a mesma valoración que o 76,9% dos inquiridos outorga tamén á Policía Autonómica. O resto dos corpos policiais non sae tan positivamente valorado. A Policía Local vén puntuada con 5 ou menos por parte do 36,6% dos inquiridos, mentres que o 32,9 % tivo similar opinión negativa do Corpo Nacional de Policía. No tocante ao grao de eficacia nas súas funcións percibido polos inquiridos cabe referir que a Garda Civil recibiu a maior puntuación cunha valoración, nunha escala de 0 a 10, do 7,16, o Corpo Nacional de Policía un 6,97 e a Policía Local un 6,55.

No caso de Vigo, máis de metade (55,2%) das persoas que denunciaron recorreron ante a Policía Local, seguido pola Policía Nacional (14,0%). Un 4,7% fíxoo ante a Garda Civil.

En Andalucía, do mesmo xeito que no resto de España, a Policía Nacional foi o corpo de seguranza máis contactado pola cidadanía e en segundo lugar a Policía Local. Unha análise máis detallada mostra que os habitantes de Almería e Málaga foron os que máis veces solicitaron a actuación da Policía Local cunha porcentaxe de máis do 50% mentres que as persoas en Huelva e Sevilla contactaron en maior medida coa Policía Nacional nunha proporción aproximada de 60%. Finalmente, os habitantes de Granada solicitaron máis frecuentemente a actuación da Garda Civil (7,5%). No que respecta á valoración da actuación xeral da policía da súa cidade, Sevilla foi a cidade que pior valorou os seus servizos. De resto, as persoas que valoraron de forma máis positiva a actuación da policía son as que viven en Jaén, Granada e Cádiz.

En Pamplona tamén se analisou a opinión xeral sobre os servizos públicos de seguranza do municipio, prestando especial interese á opinión sobre o servizo de Policía Municipal de Pamplona. As conclusións que se tiran é que este corpo de Policía realiza un bo traballo ao recibir unha nota de 7,2 puntos nunha escala de 0 a 10 no relativo ao seu desempeño. Do mesmo xeito, a confianza outorgada pola cidadanía a este corpo en concreto é dun 75%, cifra que supera á asignada a outros corpos de policía.

En Vigo analisouse a valoración sobre a eficacia das forzas de seguranza en distintos aspectos e como dato destacábel cabe dicir que se rexistran porcentaxes altas no tocante á eficacia outorgada á Policía Municipal na atención ás vítimas dos delitos (29%) e na prestación de auxilio en caso de necesidade (24%). No relativo á prevención de desordes públicas é o Corpo da Policía Nacional quen recibe unha opinión máis positiva sobre a súa eficacia (33%).

CONCLUSIÓNS

A) Análise dos resultados da enquisa realizada en Vigo

1. Grao de satisfacción coa seguranza cidadá no municipio de Vigo e en la zona de residencia

A cidadanía de Vigo que foi obxecto desta enquisa manifesta posuír un alto grao de satisfacción no que se refire á seguranza cidadá do seu municipio (valor medio de 6,34 nunha escala de 0 a 10, excluído o 5). En todos os distritos da cidade obsérvase que esta percepción é sempre maior, aproximadamente 0,5 puntos, na zona onde se reside que no resto da cidade. Os distritos 1, 2 e 3, pertencentes ao centro urbano, mostran un maior grao de satisfacción (7,8, 7,3 e 7,0, respectivamente). No resto dos distritos, este valor mantense constante, ao redor do 6,6.

Por xéneros, a satisfacción manifesta polos homes (6,41) supera á das mulleres (6,28) e, por grupo de idade, esta diminúe coa idade, pasando de 6,50 nos máis novos a 6,24 nos que teñen máis de 75.

No período 2011-13 a media da evolución da satisfacción coa seguranza cidadá diminuíu do 6,56 ao 6,34, igualmente que a satisfacción coa seguranza cidadá existente na zona de residencia (6,86 a 6,79).

Por outra banda, a escala de satisfacción coa seguranza Cidadá existente no municipio segue a seguinte secuencia desde o ano 2003:

	Moi insatisfeito	Insatisfeito	Satisfeito	Moi satisfeito	Ns/Nr
2003	21,0	28,0	40,3	8,4	2,3
2007	12,7	25,0	48,1	12,5	1,7
2009	15,2	19,6	52,2	12,4	0,7
2011	1,9	10,6	62,1	24,7	0,7
2013	0,6	3,8	82,4	13,2	0,0

Tal como se observa na tabela anterior, o índice de satisfacción da cidadanía viguesa entrevistada co nivel de seguranza cidadá existente no municipio aumenta en cada unha das sondaxes realizadas desde hai dez anos. En xeral pasouse dun índice de satisfacción do 48,7% en 2003 ao 95,6% do presente estudo. Ora ben, aínda que este incremento do nivel de satisfacción estaba até agora asociado ao dos dous compoñentes que o integran (moi

satisfeito e satisfeito), na última enquisa obsérvase que, aínda que aumenta o nivel global de satisfacción, diminúe a compoñente "moi satisfeito" con relación á enquisa de 2011, que se reduce á metade ao pasar dun 24,7% ao 13,2%.

En relación á zona de residencia a escala de satisfacción experimenta a seguinte evolución desde o ano 2011:

	Moi insatisfeito	Insatisfeito	Satisfeito	Moi satisfeito	Ns/Nr
2011	2,0	8,7	54,5	34,6	0,2
2013	0,2	1,3	77,5	21,0	0,0

Desta variábel a Oficina do Valedor do Cidadán só posúe datos de dúas series: 2011 e 2013. Como se pode observar na tabela anterior, o nivel de satisfacción aumenta de forma agregada, ao pasar do 89% ao 99%, aínda que reducíndose a proporción de persoas inquiridas que manifestan estar "moi satisfeitas" coa seguranza cidadá existente na súa zona de residencia (que pasa do 35% ao 21%).

2. Sensación de seguranza

Consoante a definición de seguranza proposta na enquisa (percepción subxectiva que contempla o presente e o futuro sen preocupacións e sen medos), os datos poñen de manifesto que a cidadanía outórgalle un elevado valor (80%). A zona rural, cun 97%, supera á semiurbana (85%) e urbana (71%). As mulleres presentan unha percepción de inseguranza (19%) superior á dos homes (16%). Por grupos de idade é significativa a maior sensación de inseguranza existente nas persoas de máis idade (24%) que nos tramos máis novos (13% nos que teñen menos de 34 anos e 15% nos comprendidos entre 35-54). Atendendo á súa situación sociolaboral, os colectivos máis vulnerábeis en materia de seguranza son as persoas que realizan traballos non remunerados (24%) e os xubilados/pensionistas (23%) contra os traballadores en activo (13%) e estudantes (15%).

3. Evolución do funcionamento dos servizos públicos en Vigo nos últimos cinco anos

En contrapartida cos valores anteriores, a sensación que teñen os cidadáns sobre a evolución do funcionamento dos servizos públicos nese período empiorou notabelmente. Por sectores asistenciais e áreas xeográficas da cidade, os valores que reflicten este empeoramento son os seguintes:

En relación coa sanidade pública, o valor global dos inquiridos que achan que empiorou é do 96%. As zonas semiurbana e rural concordan no 100%, mentres que na urbana a opinión negativa baixa levemente ao 92%. A tendencia xeral non é tan negativa nos grupos máis novos e con máis idade (94% en ambos casos) e, en consecuencia, nos xubilados/pensionistas (94%), desempregados na procura do primeiro emprego (93%) e estudantes (91%).

Sobre o ensino público, a situación é similar á variábel anterior analisada: valor global do 94%, manténdose as zonas semiurbana e rural no 100% e o 88% para a urbana. Na valoración deste servizo a percepción do colectivo de persoas de máis idade (89%) non é tan negativa como o resto das faixas de idade analisadas (95±1%). Especial atención merece a valoración negativa do grupo de idade máis novo (95%).

No funcionamento da xustiza, os valores son semellantes aos do ensino público. Isto é, nas zonas semiurbana e rural a cidadanía manifesta a súa desconformidade nun 99% e 100%, respectivamente. Pola súa banda, os da urbana perceben o seu empioramento nun 80%, feito que condiciona que o valor global no seu conxunto sexa do 90%. A valoración das persoas novas (86%) e con máis idade (85%) non é tan negativa como o resto de grupos de idade analisados (92±1%). En congruencia co anterior, tanto estudantes (82%) como xubilados/pensionistas (87%) mostran as menores proporcións de valoración negativa.

Non se observan diferenzas apreciábeis no tema das pensións. Para a cidadanía que habita nas zonas semiurbana e rural, o empioramiento é posto de manifesto polo 99% e 100%, respectivamente. A zona urbana, ao igual que nas variábeis anteriormente analisadas, alcanza valores máis baixos, aínda que, neste caso, cífrase no 90%, feito que determina un valor do 95% no cómputo global de Vigo. Aumenta a percepción negativa da evolución deste servizo público conforme aumenta a idade, pasando dun 92% dos máis novos ao 97% das persoas con máis de 75 anos. Así mesmo, xubilados/pensionistas como as persoas que realizan traballos non remunerados (97% ambas) mostran as valoracións máis negativas.

A evolución do funcionamento dos servizos sociais asistenciais segue as tendencias xa expostas: 99% e 100%, respectivamente, para a cidadanía das zonas semiurbana e rural. No entanto, neste tema concreto da asistencia, o 77% dos habitantes da zona urbana acha que empiorou, un 8% que mellorou e un 9% que segue igual. Desta forma, o valor medio global sitúase nun 82%. Novamente novos (86%) e persoas con máis idade (82%) presentan unha valoración menos negativa. No caso das persoas con máis de 75 anos un 12% referiu que este servizo público tivo unha evolución positiva. En consecuencia, en función da situación laboral, os desempregados (91%), desempregados que buscan o seu primeiro emprego (89%) e os que realizan traballos non remunerados (92%) son os colectivos con maiores percepcións negativas.

Respecto ao funcionamento do servizo das entidades bancarias, as zonas semiurbana e rural seguen a manifestar os maiores índices de empioramiento, cun 99% e 100% respectivamente, cifras levemente superiores á percepción negativa dos habitantes da zona urbana, cun 92%. A valoración global media situouse no 96%. A evolución experimentada por estes servizos é máis negativa conforme aumenta a idade, pasando do 92% dos máis novos ao 100% dos que teñen máis de 75 anos. Os xubilados/pensionistas (97%) e traballadores activos (96%) manifestan unha maior porcentaxe de valoración negativa.

Finalmente, en relación á evolución do funcionamento do transporte público, a cidadanía viguesa ten unha opinión diferente á práctica unanimidade observada nos seis parámetros anteriormente analisados. Así sendo, considerando a totalidade, o nivel global, un 72% acha que empiorou contra o 15% e 17%, respectivamente, que manifestou que mellorou ou segue igual. No entanto, estes valores diferéncianse por zonas, sendo a rural a que manifesta en maior proporción que melloraron (29%) e segue igual para o 10%. Por outro lado, a zona semiurbana e urbana, cun 32% e 30%, respectivamente, manifestan que mellorou ou que segue igual. Case a metade (49%) das persoas maiores de 75 anos consideran que este servizo mellorou ou segue igual. A valoración máis negativa é a realizada polas persoas comprendidas entre 35-54 anos (66%) e as máis novas (64%). Os desempregados que procuran o seu primeiro emprego (70%), desempregados (66%) e traballadores activos (64%) son os grupos sociolaborais que mostran a pior valoración.

4. Problemas ou situacións identificadas como inseguranza cidadá

En liñas xerais, a primeira causa de inseguranza está relacionada con roubos en domicilios ou locais para un 49% da cidadanía (58% na zona rural contra a semiurbana e urbana con 50% e 46%, respectivamente). En segunda orde, sitúanse os asaltos con violencia (32%), predominando na zona urbana cun 37% fronte á rural co 26%. En terceiro lugar, encóntranse as agresións físicas (26%), destacando a frecuencia na zona rural, onde alcanza o 43%. Noutra orde de cousas, convén sinalar que a venda de droga destaca na zona semiurbana cun 25%, moi superior á detectada nas outras zonas (aproximadamente un 9%).

As persoas máis novas presentan unha maior sensibilidade perante as agresións físicas (37%), agresións de tipo sexual (13%) e intimidacións e ameazas (10%) mentres que as de máis idade mostraron unha maior sensibilidade en relación á venda de droga na rúa (19%), o roubo de bolso ou carteira (13%) e terrorismo (11%). No caso dos atracos ou asaltos con violencia é similar a proporción de persoas novas (37%) e de máis idade (34%) contra aproximadamente o 30% do resto de grupos de idade.

5. Tipoloxía dos delitos máis temidos ou que xeran maior preocupación

Os delitos que máis preocupan á cidadanía distribúense consoante as seguintes características expresas globalmente e por zonas (onde U = Zona Urbana; SU = Zona Semiurbana; R = Zona Rural).

Delitos que preocupan en primeiro lugar:

	Global	Zonas
Atraco	37%	U (42%); SU (37%); R (21%)
Roubo en vivenda ou local	43%	U (32%); SU (46), R (73)

Delitos que preocupan en segundo lugar:

	Global	Zonas
Roubo en vivenda ou local	35%	U (37%); SU (37%); R (23%)

Delitos que preocupan en terceiro lugar:

	Global	Zonas
Roubo de bolso ou carteira	23%	U (22%); SU (21%); R (28)

Aínda que con proporcións distintas, homes (41%) e mulleres (45%) concordan en situar como primeira opción de delito/situación máis temida o roubo en vivenda ou local e o atraco/roubo con violencia ou ameaza. Por idades, mentres que os menores de 34 anos sitúan en primeiro lugar o atraco/roubo con violencia (43,6%) seguido do roubo en vivenda ou local (28,9%) como delitos máis temidos, os restantes grupos de idade inverten esta escala de prioridades, temendo máis este último (48±2%).

En relación á segunda opción, o roubo en vivenda ou local e o atraco/roubo con violencia e ameaza encabezan as prioridades de todos os grupos de idade analisados. A diferenza áchase na hora de fixar a terceira prioridade, decantándose as persoas comprendidas entre 18-54 anos pola subtracción de obxectos en vehículo face os maiores de 55, que optaron por situar nese lugar o roubo de bolso ou carteira.

6. Situacións máis frecuentes na zona de residencia

É menor na zona rural que na urbana:

- Venda de drogas (43-66%) (SU 74%)
- Actos de vandalismo (34-67%)
- Venda de alcool a menores (45-59%) (SU 62%)
- Escándalos e brigas (36-70%).

É maior na zona urbana que na rural:

- Ruídos ou problemas producidos por bares, discotecas,... (32-11%)
- Suxidade e falta de salubridade pública (24-9%) (SU 6&)
- Sen variacións apreciábeis entre zonas:
- Discriminación racial (»10%)
- Prostitución (»15%) (SU 4%)
- Mendicidade de menores (»7%) (SU 1%)

Non se presentan diferenzas significativas nas respostas recollidas por xénero, si por grupos de idade. Así sendo, as persoas máis novas teñen unha percepción/coñecemento sobre a existencia de situacións na súa zona de residencia superior ao do resto da poboación no relativo a: venda de drogas a pequena escala, prostitución, venda de alcool a menores, discriminación racial e mendicidade de menores. Polo contrario, as persoas de máis idade son máis sensíbeis á existencia de actos de vandalismo na súa zona de residencia así como de escándalos e brigas na rúa. Son, por outro lado, os que manifestaron a menor percepción/coñecemento coas problemáticas relativas á venda de drogas a pequena escala, prostitución venda de alcool a menores, discriminación racial, suxidade/falta de salubridade e mendicidade de menores.

7. Medidas de autoprotección para sentirse máis seguro

As principais medidas tomadas para sentirse máis seguro:

	Global	Zonas
Evitar camiñar por zonas afastadas	90%	U (82%), SU (98), R (99)
Non levar moito diñeiro	87%	U (83%), SU (90), R (92)
Procurar non saír só de noite	82%	U (71%), SU (94%), R (91%)
Non deixar obxectos á vista no coche	79%	U (84%), SU (75%), R (74%)
Evitar os estacionamentos en zonas escuras ou mal vixiadas	74%	U (74), SU (74), R (71)

As mulleres mostran unha maior propensión que os homes a tomar medidas de autoprotección relacionadas con evitar formas de vestir provocativas ou atrevidas, non levar xoias ou obxectos valiosos á vista, non levar moito diñeiro en cima, procurar non saír sós de noite e evitar camiñar por zonas afastadas ou por lugares que consideran perigosos. Polo contrario, é significativa a maior proporción de homes que toman medidas relacionadas co automóbil, tais como evitar os estacionamentos escuros e mal vixiados ou non deixar obxectos á vista no coche.

Medidas que experimentan un incremento de uso coa idade, mostrando un descenso a partir dos 75 anos (procurar non saír só de noite e evitar camiñar por zonas afastadas ou por lugares que se consideran perigosos) e a partir dos 55 (instalar un alarma no domicilio, evitar os estacionamentos escuros e mal vixiados, non deixar obxectos á vista no coche).

8. Principais causas da delincuencia en Vigo

As tres causas principais distribúense da seguinte maneira:

	Global	Zonas
Pobreza e desigualdades sociais	55%	U (47%), SU (60%), R (68%)
A pouca dureza das penas	34%	U (20%), SU (48%), R (46%)
O desemprego	31%	U (42%), SU (21%), R (20%)

Non existen diferenzas significativas nas respostas en función dos xéneros, sendo de 55±2% no caso de pobreza e desigualdades sociais.

O grupo de máis idade é o que considera en maior grao que a delincuencia en Vigo está motivada polo consumo de drogas (20%), a pouca dureza das penas (35%) ou as carencias afectivas no seo familiar (6%). Polo contrario, os máis novos a achacan en maior proporción ao desemprego (34%) ou á pouca eficacia policial (5%).

9. Tipoloxía de vitimización no entorno persoal

Os principais delitos referidos foron:

	Global	Zonas
Estafa ou timo	19%	U (25%), SU (12%), R (11%)
Roubo de obxectos en vehículo	18%	U (22%), SU (15%), R (9%)
Roubo de bolso ou carteira	18%	U (22%), SU (15%), R (14%)
Actos de vandalismo	14%	U (17%), SU (12%), R (9%)
Roubo en vivenda ou locais	13%	U (10%), SU (10%), R (6%)

10. Propensión subxectiva a ser vítima dun delito

O 6% das persoas inquiridas considéranse propicias a ser vítimas dun delito. Por zonas, non se producen diferenzas significativas, oscilando entre o 9% na rural e 5% na semiurbana. Esta percepción é significativamente superior nas mulleres (9,0%) contra os homes e aumenta coa idade, pasando do 3,1% no grupo de idade máis nova até o 33,3% dos que teñen máis de 75 anos.

As persoas que se consideran ser especialmente propicias a ser vítimas dun delito mostran unha sensación de inseguranza (27,5%) superior ás que non se achan nesa situación (16,7%).

11. Taxa de vitimización persoal no último ano

O 73% dos inquiridos non foi vítima de ningún delito no último ano. Por zonas, 74% na urbana, 68% na semiurbana e 79% na rural. Por xéneros, é levemente superior a proporción de mulleres vítimas dun delito (26,7%) que a de homes (25,6%). Por idades, en troca, si existen diferenzas significativas nas respostas obtidas, pasando do 23,2% nos comprendidos entre 35-54 anos ao 34,4% nos que teñen máis de 75 anos.

As persoas que foron vítimas dun delito o último ano séntense hoxe o dobre de inseguras (até un 27,1%) que aquelas que non o sofreron (13,7%).

12. Tipoloxía de vitimización persoal

Os principais delitos sofridos polas persoas vitimizadas o último ano foron:

	Global	Zonas
Actos de vandalismo	23%	U (16%), SU (29%), R (31%)
Estafa ou timo	22%	U (27%), SU (19%), R (12%)
Roubo de bolso ou carteira	17%	U (15%), SU (16%), R (33%)
Roubo de obxectos en vehículos	13%	U (14%), SU (12%), R (10%)

A zona rural caracterízase pola súa elevada proporción de roubos de bolso ou carteira (33%, duplicando a incidencia das outras zonas) e actos de vandalismo (31%). Con todo, non se rexistrou ningún caso nos seguintes seis tipos de delitos: atraco/roubo con violencia ou ameaza, roubo en explotación agropecuaria, roubo de vehículo, agresión persoal non sexual, agresión sexual e abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade.

A tipoloxía de delito sofrido non está relacionado co xénero da vítima, salvo no caso de tirón de bolso, no que a taxa afectación de mulleres (14%) supera á dos homes (0,8%) e no roubo de obxectos en vehículo, cun 19% de homes face o 8% de mulleres.

As persoas de máis idade foron vítimas en maior proporción tanto de tirón de bolso (16% contra o 2% das máis novas) ou dunha estafa ou timo, delito cuxo grao de incidencia increméntase coa idade, pasando do 8% entre os máis novos ao 42% das persoas con máis idade.

13. Taxa de denuncia

O acto delituoso sofrido foi obxecto de denuncia no 33% dos entrevistados. Por zonas, oscila entre o 37% da urbana, 34% da rural e 29% da semiurbana. Os homes presentan un índice de denuncia (35%) superior ao das mulleres (31%). Por grupos de idade, os índices de denuncia dos feitos sofridos oscilan entre o 31% e o 35% dos que teñen entre 55-74 anos.

Aqueles delitos relacionados con roubos (en vivenda ou local, de bolso ou carteira, explotación agropecuaria, de obxectos en vehículo) son os que presentan unha taxa de denuncia superior ao 50%.

14. Motivacións da non denuncia

Os motivos polos que o acto delituoso non foi obxecto de denuncia foron:

	Global	Zonas
Porque non serve para nada	68%	U (66%), SU (67%), R (68%)
Por non ter importancia	11%	U (11%), SU (11%), R (5%)
Por comodidade/preguiza	4%	U (4%), SU (4%), R (8%)

Por xéneros, cabe destacar a maior proporción de homes que aluden que denunciar os feitos sofridos non serve para nada (78% contra o 58% de mulleres). En troca, as mulleres referiron en maior proporción que os feitos carecían de importancia (14% contra 6% de homes) ou para evitarse molestias (8% contra 4% de homes).

15. Instancia de denuncia

O organismo perante o cal se denunciou o delito sofrido en primeira persoa foi:

	Global	Zonas
Policía Local	55%	U (43%), SU (62%), R (90%)
Policía Nacional	14%	U (20%), SU (10%), R (10%)
En el juzgado	9%	U (9%), SU (10%), R (5%)
Guardia Civil	5%	U (9%), SU (0%), R (0%)

Por idades, no caso da poboación máis nova cabe destacar a maior proporción que recorreu á Policía Local para denunciar os feitos sofridos (79% contra 37% dos comprendidos entre 55-74 anos), así como a menor recorrencia ao auxilio da xustiza (2% contra 10-14% do resto de colectivos analisados). As persoas de máis idade presentan un índice de denuncia ante a Garda Civil e xulgados superior ao resto de colectivos analisados (9%).

16. Motivación da escolla do organismo de denuncia

Os principais motivos polos que se denunciou perante un determinado organismo o acto delituoso foron:

	Global	Zonas
Porque cría que era onde había que facelo	63%	U (60%), SU (62%), R (80%)
Porque me inspiraba máis confianza	8%	U (9%), SU (10%), R (0%)

Entre as persoas que responderon "outras" (8% dos casos) destaca o recurso á arbitraxe, por consello do seu avogado (21% en ambos casos), un familiar (14%) ou a compañía aseguradora.

17. Seguimento da denuncia presentada

O 45% dos entrevistados non recebeu informacións sobre o curso das investigacións do acto delituoso denunciado. Por zonas, oscila entre o 75% da rural, 52% da semiurbana e 34% da rural.

O nivel de seguimento alcanza o 100% das denuncias presentadas ante a Garda Civil, o 86,7% ante os xulgados, 33,3% ante a Policía Nacional e o 23,2% ante a Policía Local.

18. Vitimización en grao de tentativa

Un 12% sofreu nos últimos anos algunha tentativa de delito sen chegar a consumarse. Por zonas, varia entre o 15% da urbana, 10% da semiurbana e 6% da rural.

Cabe destacar a maior proporción de mulleres (13%) que sofreron algunha tentativa de delito (contra 10% de homes), así a maior incidencia desta circunstancia nas persoas máis novas (16%).

A sensación de seguranza referida no apartado 2 é significativamente maior entre aquelas persoas entrevistadas que non foron vítimas dunha tentativa de delito (82%) contra os que si o foron (67%). Neste último caso a sensación de inseguranza (29%) duplica á dos primeiros (15%).

19. Modo de evitar unha tentativa de delito

Foi evitada a tentativa delituosa da seguinte maneira:

	Global	Zonas
Dándose conta a tempo e evitándoo	34%	U (45%), SU (29%), R (22%)
Botar a correr fuxindo	18%	U (8%), SU (28%), R (61%)
Coa axuda doutras persoas	16%	U (10%), SU (29%), R (22%)
Berrando e pedindo axuda	12%	U (13%), SU (12%), R (6%)

Paradoxalmente á menor densidade poboacional, a colaboración de persoas presentes axudou en maior proporción aos habitantes da zona semiurbana (29%) e rural (22%) que aos da urbana (10%).

Por xéneros é maior a proporción de homes que conseguiu evitalo dándose conta a tempo (48% contra 26% de mulleres). En troca, a porcentaxe de mulleres é superior no caso de fuxir botando a correr (21% contra 13% de homes). Dándose conta a tempo e evitando o delito foi a principal medida referida por persoas entre 35-54 anos (44%) e polo colectivo de máis idade (41%). Constatouse que existe unha serie de medidas que nunca foron utilizadas polas persoas inquiridas de máis idade, entre elas, fuxir correndo ou persuadir os delincuentes dialogando.

20. Problemática das drogas en Vigo

As drogas representan un problema moi grave ou bastante grave para o 72% das persoas inquiridas. Por zonas, pasa do 73 na urbana e semiurbana ao 66 na rural.

As mulleres presentan unha maior preocupación por este parámetro (75%) que os homes (69%). Por idades, esta preocupación aumenta coa idade, pasando do 66% dos máis novos ao 88% das persoas con máis idade.

21. Delincuencia relacionada coas drogas en Vigo

A delincuencia ligada ás drogas representa un problema moi grave ou bastante grave para o 72% da poboación, oscilando entre o 75% da urbana, 70% da semiurbana e 67% da rural. As mulleres e as persoas con máis idade mostran unha maior sensibilidade perante esta problemática (74% e 88%, respectivamente).

22. Uso de telefones de emerxencias

No último ano utilizaron estes telefones o 32% dos cidadáns inquiridos. Por zonas, vai do 37% na semiurbana, 34% na rural ao 29% na urbana. Non se observan diferenzas significativas por xéneros (por volta do 32%). En troca, si por grupos de idade, sendo o colectivo de menor e maior idade o que menos recorreu a eles (27% e 31%, respectivamente).

23. Motivos das chamadas de emerxencia

Os principais motivos polos que a cidadanía realizou chamadas de emerxencia foron:

	Global	Zonas
Por urxencia médica	21%	U (21%), SU (20%), R (27%)
Para solicitar informacións (DNI, tráfego,...)	9%	U (9%), SU (10%), R (5%)
Por acidente de tráfego	8%	U (4%), SU (11%), R (11%)
Actos vandálicos	7%	U (4%), SU (8%), R (11%)

As mulleres recorreron a estes servizos de urxencias motivadas por unha urxencia médica en maior proporción (25%) que os homes (18%). En xeral, estes últimos presentaron un maior nivel de uso destes servizos motivados para solicitar informacións (10%).

As persoas con máis idade recorreron a estes servizos por causa dunha urxencia médica (38% contra 16,8% dos máis novos) ou para avisar un acto vandálico (10% contra 3% dos máis novos). Polo contrario, os máis novos fixérono en maior proporción que o resto para solicitar informacións (14%), realizar un aviso de briga na rúa (13%) ou aviso por incendio (11%).

24. Satisfacción cos servizos telefónicos de emerxencia

Os resultados da atención recebida nas chamadas aos telefones de urxencia foron valorados satisfactoriamente polo 56%. Por zonas, esta valoración vai do 59% da semiurbana e rural ao 52% da urbana.

Non existen diferenzas significativas no grao de satisfacción expresado por xéneros. Existe un nivel de satisfacción xeneralizado en todos os grupos de idade (60±4%), salvo o comprendido entre os 55-74 anos (46%).

25. Eficacia das forzas de seguranza

As forzas de seguranza (Garda Civil, Policía Autonómica, Policía Local e Policía Nacional) máis eficaces en relación aos seguintes aspectos distribúense do seguinte xeito:

Protección á cidadanía:
- Todas as forzas sen diferenciación (40%). Por zonas, é a semiurbana a que recebe a máxima protección (50%), mentres que a mínima (33%) sitúase na urbana.
- Garda Civil: Aumenta desde a zona urbana á rural (21-34%) (SU 17%)
- Policía Nacional: sen grandes variacións entre as zonas (15±4%)

Prevención de desordes públicas:
- Todas as forzas sen diferenciación (39%), porcentaxe que aumenta desde a zona urbana á rural (32-40%) (SU 49%).
- Policía Nacional: Aumenta desde a zona urbana á rural (30-45%)
- Policía Local: Diminúe desde a zona urbana á rural (14-1%)

Prevención da delincuencia:
- Todas as forzas sen diferenciación (45%), sen detectarse diferenzas significativas entre zonas urbana e rural (40%).
- Policía Nacional: Prodúcense grandes variacións entre as tres zonas (U 21%; SU 2% e R 28%).

- Garda Civil: Presenta unha secuencia irregular (U 6%, SU 20%, R 13%).
- Policía Local: Diminúe desde a zona urbana (11%) á rural (7%).

Persecución do delito:
- Todas as forzas sen diferenciación (46%), non observándose diferenzas entre a zona urbana e rural (40%), mentres que na semiurbana aumenta ata o 54%.
- Policía Nacional: É a primeira opción das persoas residentes nas zonas rural e urbana (23% e 18%, respectivamente, fronte ao 1% da semiurbana).
- Garda Civil: Sen diferenzas entre as zonas urbana e rural (14%).

Atención ás vítimas dos delitos:
- Todas as forzas sen distinción (46%), predominando a zona semiurbana (46%) fronte á rural (40%).
- Policía Local: É a primeira opción en todas as zonas analisadas, incrementándose do 21% ao 53% desde a zona urbana á rural.
- Policía Nacional: Predomina a súa presenza máis na zona urbana (14%) que na rural (2%).

Prestación de auxilio en caso de necesidade:
- Todas as forzas sen distinción (52%), cunha distribución por zonas que aumenta levemente desde a urbana á rural (44-50%) (SU 63%)
- Policía Municipal: É a primeira opción da cidadanía en todas as zonas, aumentando notabelmente desde a zona urbana á rural (21-41%).
- Policía Nacional: Cabe destacar a porcentaxe (13%) adxudicado polos residentes na zona urbana.

B) Comparativa con outras cidades

Satisfacción coa seguranza cidadá

En xeral, os índices de satisfacción das persoas entrevistadas nas 83 cidades europeas participantes no estudo do Urban Audit superan o 75% (en 13 delas máis do 90% de satisfacción).

Na maioría de cidades a percepción da seguranza cidadá do barrio ou zona de residencia supera ao sentimento de seguranza no conxunto do municipio.

En xeral, canto máis seguras se sentiren as persoas na súa cidade, máis seguras se encontran na zona que habitan. Do mesmo xeito, as persoas mostran unha maior satisfacción por vivir nunha cidade canto máis seguras se sentiren nela.

O sentimento de seguranza cidadá é, en xeral, inversamente proporcional ao tamaño da cidade (das vinte cidades máis seguras só 4 superan o millón de habitantes).

A porcentaxe de persoas entrevistadas en Vigo que se senten satisfeitas ou moi satisfeitas coa seguranza cidadá na zona onde residen alcanza un valor do 98%, superior a Munique e Aalborg (97% ambas) ou Zurique e Estocolmo (ambas tamén co 96%). No extremo oposto, áchanse Atenas (38%), Nápoles (34%), Marsella (33%), Roma (32%) e Bucareste (31%). Con relación a outras cidades españolas, Oviedo mostra un 92%, seguida de Barcelona (84%), Málaga (82%) e Madrid (80%).

En relación coa percepción da seguranza no municipio de Vigo, esta ascende ao 96%, do mesmo xeito que Munique e levemente superior a Aalborg (95%) e Zurique (94%). Pola contra, Atenas (19%), Marsella (32%), Nápoles (41%), Sofía (43%) e Roma (55%) ostentan os piores valores. Unha análise das cidades españolas mostra que a satisfacción de Málaga, Barcelona e Madrid é do 78%, 73%, e 68%, respectivamente. Polo contrario, excepcionalmente, a satisfacción de Oviedo é levemente superior á seguranza cidadá na zona de residencia (94%).

Datos cidades europeas: Ano 2012

Taxa de vitimización

Segundo a enquisa European Survey of Crime and Safety (EU ICS), onde se analisa en 2004 a taxa de vitimización dalgunhas cidades europeas, a media das cidades participantes (máis de 30) foi de 22%.

En 2008 a taxa de vitimización en España foi do 17%. Na cidade de Vigo, máis dunha cuarta parte da cidadanía entrevistada (26%) foi vítima dun delito no último ano, proporción que se achega á rexistrada na Enquisa de Vitimización de Barcelona durante o ano 2012 (25%). En comparación coas cidades andaluzas, Vigo situaríase nunha posición intermedia, xa que rexistra valores inferiores aos de Granada (32%), Jaén (30%), Málaga e Almería (28% ambas) mais superiores aos de Córdoba e Huelva (25% ambas), Sevilla (22%) e Cádiz (18%).

Datos cidades andaluzas: Ano 2008

Roubos relacionados con vehículos

Os datos sobre o roubo de vehículos en España, proporcionado polo Informe Enquisa a vítimas en España (ano 2008), mostran unha taxa de vitimización de 0,8% e unha porcentaxe de subtración de obxectos do coche do 4,4%. En Vigo, esta incidencia foi do 0,2% e 13,1%, respectivamente.

A taxa viguesa de roubo de coche é inferior á de cidades europeas como Roma (3,7%), Dublín (3,5%), Varsovia (2,7%) ou Madrid (2,3%) e non moi diferentes ás de Zurique e París (0,3% ambas), Viena (0,5%) ou Edimburgo e Berlín (0,6% ambas). Con respecto ás cidades andaluzas, en Vigo esta taxa foi inferior: Granada (1,3%), Jaén e Huelva (1,1%), Córdoba (1%), Sevilla (0,9%), Almería (0,8%), Málaga (0,6%) e Cádiz (0,4%).

A análise dos resultados obtidos de subtración de obxectos de coche nas capitais andaluzas deu unha taxa elevada en Málaga (29%) en comparación co resto de cidades que alcanzan na súa maioría valores próximos ao 20%, moi superiores á producida en Vigo (13,1%).

Datos cidades europeas: Ano 2005
Datos cidades andaluzas: Ano 2007

Vitimización por roubo

En Vigo, a tipoloxía de roubo de bolso ou carteira segundo os inquiridos alcanza unha cifra de vitimización do 17%, o cal parece algo elevada en comparación cos datos das cidades europeas aínda que non con respecto ás andaluzas.

Así sendo, mentres que a nivel europeo as cidades que rexistran unhas maiores taxas de vitimización anual son Londres e Tallin (10% ambas), Reiquiavique e Zurique (8% ambas) e Oslo (7%), as máis baixas atópanse en Barcelona (4,5%), Helsinquia (3%) ou Lisboa (2,4%).

No que respecta ás cidades andaluzas, as maiores taxas rexistradas sitúanse en Granada (20%), Málaga (16%) e Sevilla (15%). A seguir estarían Almería, Córdoba e Jaén con valores próximos do 13% e, finalmente, Cádiz e Huelva con valores entre 10-11%.

Datos cidades europeas: Ano 2005
Datos cidades andaluzas: Ano 2003

Vitimización por delitos de contacto

Roubo/atraco con violencia

No ámbito da Unión Europea, segundo o estudo EU ICS, os índices de roubos con violencia non son moi elevados, tendendo a unha diminución progresiva. Este informe pon de manifesto que as cidades onde se producen este tipo de roubos con máis frecuencia son Varsovia e Tallin (2,8% en ambas), Londres (2,6%), Bruxelas e Belfast (2,5% ambas), Lisboa (1,9%), Dublín (1,8%), Zurique (1,7%) ou Madrid (1,5%).

A taxa de vitimización de Vigo (0,8%) é igual á de Viena e levemente superior á rexistrada en cidades como Roma, Reiquiavique, Estocolmo e Atenas (0,7% en todas elas). Superan a taxa viguesa cidades como Edimburgo, París, Copeñaga, Berlín (1,2% en todas elas), Budapeste e Amsterdam (1,1% ambas) e Oslo (1,0%). No ámbito español, segundo os datos proporcionados polo Observatorio da delincuencia en Andalucía (ano 2008), este tipo de delito presenta unha taxa de vitimización do 1,1%.

Datos cidades europeas: Ano 2005

Agresión sexual
As agresións sexuais alcanzaron unha taxa de prevalencia a nivel europeo (30 cidades analisadas no ano 2008) do 0,2%, porcentaxe idéntica á rexistrado en Vigo.

Agresións e ameazas
A taxa de vitimización de Vigo é do 12%, sendo superior ás rexistradas nas capitais andaluzas (ano 2003): Málaga (11%), Granada (10%), Almería (9%), Jaén (8%), Huelva e Córdoba (7%), Sevilla (6%) e Cádiz (5%).

Taxas de denuncia perante os corpos de seguranza

Na Europa as porcentaxes máis altas de denuncia rexistráronse en cidades como Viena (74%), Bruxelas (66%), Edimburgo e París (ambas 59%). Os niveis máis baixos detectáronse en Atenas, Budapeste e Tallin (por volta do 40%) e Reiquiavique (36%).

A taxa de denuncia de Vigo (33%) é levemente inferior á de Pamplona e Barcelona (36%) e, en xeral, menor á das cidades europeas analisadas.

En función da tipoloxía de delito sofrido, a seguir móstrase unha comparación entre a taxa de denuncia rexistrada Vigo e noutras cidades analisadas:

	Outras cidades	Vigo
Ameazas e intimidacións	España: 41%	26%
Roubo con violencia	Europa: 50% Granada: 63% Jaén/Málaga: 35% Almería/Cádiz: 50%	25%
Furto	Cádiz: 69% Jaén: 56% Granada: 53% Almería: 49%	51%
Agresión sexual	Córdoba: 30% Almería/Cádiz: 20% Málaga: 12% Granada/Jaén: 8% Sevilla: 0%	0%
Agresións físicas	Cádiz: 38% Córdoba: 35%	0%

Os motivos que levaron ás persoas de Vigo a non denunciar son principalmente por considerar que non serve para nada (67%), ao igual que o 71% das entrevistadas en Barcelona.

Datos España: Ano 2008

Datos cidades europeas: Ano 2005

Datos cidades andaluzas: Ano 2007

Datos Barcelona: Ano 2012

Medidas preventivas perante a delincuencia

A seguinte tabela mostra unha comparativa das medidas tomadas pola cidadanía viguesa frente a outras cidades:

	Outras cidades	Vigo
Non levar moito diñeiro en cima	Pamplona: 57%	85%
Evitar camiñar por zonas afastadas ou por lugares que considera perigosos	Pamplona: 39%	89%
Instalar unha alarma no domicilio	Dublín: 71% Oslo: 38% Edimburgo: 36% Atenas: 21% Bruselas/Budapest: 18% Madrid: 9% París/Copenhague: 6% Pamplona: 4%	20%
Instalar reixas no seu domicilio	Pamplona: 5%	10%
No deixar obxectos á vista no coche	Pamplona: 87%	66%

Datos cidades europeas: Ano 2005

Datos Barcelona: Ano 2012

Datos Pamplona: Ano 2010

Corpo de seguranza perante a cal se presentou a denuncia

A seguinte tabela mostra o corpo de seguranza perante o cal a cidadanía presentou a súa denuncia:

	Outras cidades	Vigo
Policía Local	España: 42% Almería/Málaga: 55%	55%
Policía Nacional	España: 31% Huelva/Sevilla: 60%	14%
Guardia Civil	España: 9% Granada: 8%	5%
Policía Autonómica	España: 21%	0%

Datos España: Ano 2008

Datos cidades andaluzas: Ano 2007

ANEXOS

A1. CUESTIONARIO APLICADO

ENQUISA SOBRE SEGURANZA CIDADÁ NO MUNICIPIO DE VIGO

VIVE VOSTEDE POR ESTA ZONA?

Si	NON

CÓDIGO POSTAL			SEXO	Home	Muller			
IDADE	18-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59
	60-64	65-69	70-74	≥75					

SITUACIÓN SOCIO-LABORAL	Estudante	Desempregado que procura o primeiro emprego	Desempregado que traballou antes	Traballador en activo	Traballo non remunerado (ama de casa,...)	Xubilado/ Pensionista

P1. Indique o seu grao de satisfacción coa seguranza cidadá existente en Vigo. [Nota do 0 ao 10, excluído o 5, onde o 0 significa insatisfacción total e 10 satisfacción total].

A seguridade na zona en que vive: ______

A seguridade en Vigo: ______

P2. Entendendo por sensación de seguranza ver o presente e o futuro sen preocupacións e sen medos, como se considera vostede?

Moi segura	Bastante segura	Pouco segura	Moi insegura	Ns/Nr

P3. Como cre que evolucionou o funcionamento de cada un dos seguintes servizos públicos en Vigo nos últimos cinco anos:

	Mellorou	Empeorou	Segue igual	Ns/Nr
Sanidade pública				
Ensino público				
Xustiza				
Pensións				
Servizos sociais asistenciais				
Transporte público				
As entidades bancarias				

P4. Da seguinte lista, en que tipo de problemas ou situacións pensa vostede -principalmente- cando escoita falar de inseguridade cidadá? [MOSTRAR TARXETA, escolla os TRES problemas ou situacións que máis coinciden coa súa idea de inseguranza cidadá]

☐ Violacións, abusos ou asedios sexuais
☐ Agresións físicas
☐ Intimidacións e ameazas
☐ Roubos en domicilios ou locais
☐ Roubos de vehículos
☐ Tiróns de bolsos
☐ Roubo de bolso ou carteira
☐ Atracos ou asaltos con violencia
☐ Actos de vandalismo
☐ Terrorismo
☐ Inmigración de estranxeiros
☐ Fraudes e estafas
☐ Mendicidade
☐ Venda de droga na rúa
☐ Corrupción
☐ Agresións ao ambiente
☐ Presenza de inmigrantes estranxeiros

P5. Da seguinte lista de delitos, indique cal lle preocupa máis ou polo ou o que máis teme que lle poida pasar a vostede. [MOSTRAR TARXETA, escolla 3 por orde de prioridade]

	1º	2º	3º
Atraco (roubo con violencia ou ameaza)			
Roubo de bolso, carteira			
Tirón			
Roubo en vivenda ou local			
Roubo en explotación agropecuaria			
Roubo de obxectos en vehículo (radio, bolso, maletas,...)			
Roubo de vehículo			
Estafa ou timo			
Ameazas ou intimidacións			
Agresión persoal (non sexual)			
Agresión sexual			
Actos de vandalismo			
Abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade			

P6. Polo que vostede sabe, con que frecuencia se dan na súa zona de residencia cada unha das seguintes situacións?

	Moita frecuencia	Con bastante frecuencia	Con pouca frecuencia	Nunca	Ns/Nr
Venda de drogas a pequena escala					
Prostitución					
Actos de vandalismo					
Venda de alcool a menores					
Discriminación racial					
Suxidade, falta de salubridade pública					
Ruídos ou problemas producidos por bares, discotecas,...					
Mendicidade de menores					
Escándalos e pelexas na rúa					

P7. Toma habitualmente algunha das seguintes medidas a fin de sentirse máis seguro/a?

	Si	NON	Ns/Nr
Non levar moito diñeiro encima			
Procurar non saír só de noite			
Evitar camiñar por zonas apartadas ou por lugares que considera perigosos			
Levar algún arma ou obxecto defensivo			
Non levar xoias ou obxectos valiosos á vista			
Instalar un alarma no domicilio			
Instalar reixas no seu domicilio			
Evitar os aparcamentos escuros e mal vixiados			
Non deixar obxectos á vista no coche			
Evitar formas de vestir provocativas ou atrevidas			
Ter un arma en casa			

P8. Na súa opinión persoal, cais son as principais causas da delincuencia na actualidade en Vigo? [MOSTRAR TARXETA, 2 RESPOSTAS]

- ☐ O consumo de drogas
- ☐ A pobreza e as desigualdades sociais
- ☐ O desemprego
- ☐ A perda dos valores tradicionais
- ☐ A pouca eficacia da policía
- ☐ As carencias afectivas na familia
- ☐ A pouca dureza das penas
- ☐ A escaseza de medios da policía
- ☐ O mal funcionamento da xustiza

P9. Algunha persoa do seu entorno (familia, amigos ou veciños) foi vítima dalgún dos seguintes delitos durante o último ano?

	SI	NO	Ns/Nr
Atraco (roubo con violencia ou ameaza)			
Roubo de bolso, carteira			
Tirón			
Roubo en vivenda ou local			
Roubo en explotación agropecuaria			
Roubo de obxectos en vehículo (radio, bolso, maletas,...)			
Roubo de vehículo			
Estafa ou timo			
Ameazas ou intimidacións			
Agresión persoal (non sexual)			
Agresión sexual			
Actos de vandalismo			
Abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade			

P10. Considérase a si mesma unha persoa especialmente propicia a ser vítima dun delito?

Si	Non máis que calquera outra persoa	Ns/Nr

P11. Podería dicirme se foi vostede vítima dalgún delito no último ano?

Si	NON [PASAR Á P18]	Ns/Nr [PASAR Á P18]

P12. Podería describir o/s delito/s do que foi vítima no último ano.

- ☐ Atraco (roubo con violencia ou ameaza)
- ☐ Roubo de bolso ou carteira
- ☐ Tirón de bolso
- ☐ Roubo en vivenda ou local
- ☐ Roubo en explotación agropecuaria
- ☐ Roubo de obxectos en vehículo (radio, CDs, bolso, maletas,...)
- ☐ Roubo de vehículo
- ☐ Estafa ou timo
- ☐ Ameazas ou intimidacións
- ☐ Agresión persoal (non sexual)
- ☐ Agresión sexual
- ☐ Actos de vandalismo
- ☐ Abusos ou coaccións por parte de axentes da autoridade

P13. Denunciou vostede os feitos?

Si [PASAR A P15]	NO [PASAR A P14]	Ns/Nr [PASAR A P18]

P14. Por que non os denunciou?

- ☐ Por comodidade/preguiza
- ☐ Por medo
- ☐ Porque non serve para nada
- ☐ Para evitarme molestias
- ☐ Non tiña importancia
- ☐ Fun denuncialo, pero convencéronme de non facelo
- ☐ NS/NR

[pasar á P18]

P15. Ante que organismo denunciou os feitos?

- ☐ Corpo Nacional de Policía/Policía Nacional
- ☐ Policía Local
- ☐ Guarda Civil
- ☐ Policía Autonómica
- ☐ No xulgado
- ☐ NS/NR

P16. Por que os denunciou ante este organismo?

- ☐ Porque cría que era onde había que facelo
- ☐ Porque me inspiraba máis confianza
- ☐ Porque non había outro sitio onde presentar a denuncia
- ☐ Porque me resultaba máis cómodo
- ☐ Outra razón. Indicar cal: ....
- ☐ NS/NR

P17. Recibiu con posterioridade á denuncia información sobre o curso das investigacións?

Si	NON	Ns/Nr

P18. Independentemente de ter sido vítima ou non dun delito, sofreu nos últimos anos algunha tentativa de delito sen chegar a consumarse?

Si	NON	Ns/Nr

P19. Como conseguiu evitalo?

- ☐ Botou a correr, fuxindo
- ☐ Facendo fronte ao agresor/es, defendéndose
- ☐ Berrando, pedindo axuda
- ☐ Dialogando, persuadindo os delincuentes
- ☐ Coa axuda doutras persoas presentes
- ☐ Coa intervención da policía ou corpos de seguranza
- ☐ Coa intervención dalgún vixilante de seguranza privada
- ☐ Dándose conta a tempo e evitándoo
- ☐ Pondo en marcha sistemas de seguranza
- ☐ Outras medidas

P20 Pensando en Vigo, as drogas representan un problema...?

Moi grave	Bastante grave	Leve	Non son problema	Ns/Nr

P21. Cre que a delincuencia relacionada coas drogas en Vigo representa un problema...?

Moi grave	Bastante grave	Leve	Non son problema	Ns/Nr

P22. Chamou vostede aos teléfonos 091 (Policía Nacional), 092 (Policía municipal) ou ao 112 no último ano?

Si	NON [PASAR Á P25]	Ns/Nr [PASAR Á P25]

P23. Cal foi a razón pola que chamou a última vez?

- ☐ Denuncia telefónica
- ☐ Queixa contra veciños
- ☐ Aviso de venta de droga
- ☐ Aviso de pelexa na rúa
- ☐ Aviso de lume
- ☐ Queixa por ruídos na rúa
- ☐ Queixa por ruídos en establecementos públicos
- ☐ Por sofrer unha agresión
- ☐ Por sofrer un roubo
- ☐ Aviso de acto vandálico
- ☐ Para solicitar informacións (DNI, tráfico,...)
- ☐ Por un accidente de tráfego
- ☐ Por unha urxencia médica
- ☐ Por outras causas

P24. Que lle pareceu como o atenderon?

Moi satisfeito	Bastante satisfeito	Pouco satisfeito	Nada satisfeito	Ns/Nr

P25. En cada un dos seguintes aspectos, indique cal é a forza de seguridade que vostede considera máis eficaz?

	Guardia Civil	Policía Nacional	Policía Municipal	Policía Autonómica	[NO LEER] Ningunha	[NO LEER] Todas	Ns/Nr
A protección dos cidadáns							
A prevención das desordes públicas							
A prevención da delincuencia							
A persecución do delito							
A atención ás vítimas dos delitos							
A prestación de auxilio en caso de necesidade							

A2. DIVISIÓN DO MUNICIPIO DE VIGO EN ZONAS E DISTRITOS

A partir dos diferentes barrios e parroquias, o Municipio de Vigo está configurado polos seguintes Distritos:

- Distrito 1: AREAL, BARRIO DO CURA, BERBÉS, CENTRO, CÍES, ESTACIÓN, FERRARÍA, GARCÍA OLLOQUI e SANTIAGO DE VIGO.
- Distrito 2: A ROLA, AREOSA, CASABLANCA, FÁTIMA, FERNANDO O CATÓLICO, MARÍA BERDIALES, O CASTRO, PRAZA DE ESPAÑA, RAVISO, RIBADAVIA e SAN ROQUE.
- Distrito 3: BARCELONA, BEIRAMAR, CAMELIAS, HISPANIDADE, INDEPENDENCIA, INDUSTRIA, PENICHE, PICACHO, POVISA, PRAZA DE ESPAÑA, REQUEIRO, SEARA e TRAVESAS.
- Distrito 4: BALAÍDOS, BOUZAS, COIA, ESPEDRIGADA e PAU DE NAVIA,
- Distrito 5: CASTRELOS e SÁRDOMA.
- Distrito 6: TEIS.
- Distrito 7: CABRAL, CANDEÁN e LAVADORES.
- Distrito 8: BEADE, BEMBRIVE, MATAMÁ, VALADARES e ZAMÁNS.
- Distrito 9: ALCABRE, COMESAÑA, CORUXO, NAVIA, OIA e SAIÁNS.

Distribución da poboación dos distritos de Vigo (datos de 1/1/2010):

Distrito	Poboación
1	20816
2	34308
3	43815
4	52384
5	16273
6	39199
7	59540
8	20087
9	22666
TOTAL	299088

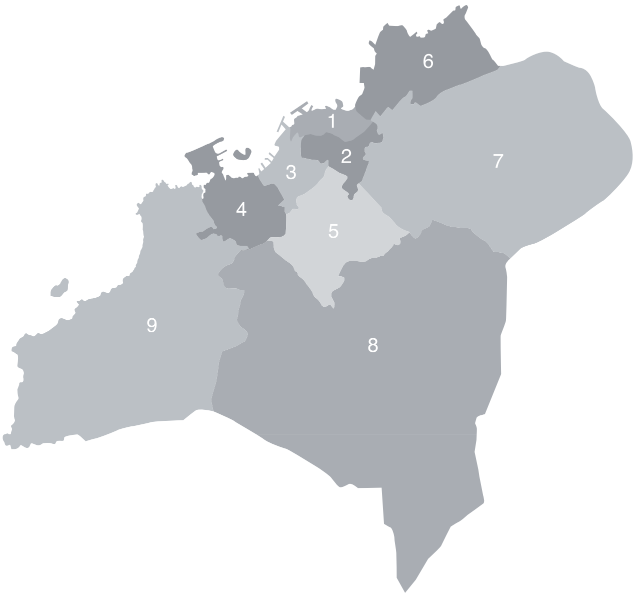

Tomando como base estes nove distritos do municipio, poderíanse determinar tres zonas:

- Zona Urbana: Distritos 1, 2, 3 e 4.

- Zona Semiurbana: Distritos 5, 6 e 7.

- Zona Rural: Distritos 8 e 9.

A3. POBOACIÓN DAS CIDADES ANALISADAS

País	Cidade	Habitantes[1]
Alemaña	Berlín	3.035.226
	Leipzig	463.164
	Munique	1.181.758
	Dortmund	504.580
	Essen	502.706
	Hamburgo	1.557.324
	Rostock	181.582
Austria	Graz	231.347
	Viena	1.484.966
Bélxica	Bruxelas	916.829
	Antuerpia	408.643
	Lieja	164.178
Bulgaria	Burgas	172.826
	Sofía	1.055.205
Chipre	Nicosia	270.000
Croacia	Zagreb	652.959
Dinamarca	Aalborg	168.728
	Copeñaga	464.858
Eslovaquia	Bratislava	378.952
	Kosice	199.308
Eslovenia	Lubliana	236.011
España	Málaga	477.216
	Barcelona	1.418.437
	Madrid	2.825.353
	Oviedo	199.122
	Pamplona	171.334
Estonia	Tallin	336.683
Finlandia	Helsinquia	514.611
	Oulu	119.381
Franza	Bordeus	576.992
	Lille	858.717
	Marsella	827.797
	París	1.844.243
	Rennes	311.932
	Estrasburgo	375.076
	Arredores de París	3.398.718

Grecia	Atenas	659.664
	Irakleio	109.358
	Arredores de Atenas	1.788.771
Hungría	Budapeste	1.550.299
	Miskolc	156.230
Islandia	Reiquiavique	161.857
Italia	Boloña	338.268
	Nápoles	807.815
	Palermo	553.944
	Roma	2.384.127
	Verona	229.841
	Turín	796.671
Irlanda	Dublín	1.028.000
Letonia	Riga	423.118
Lituania	Vilna	453.866
Luxemburgo	Luxemburgo	86.022
Malta	Valeta	5.479
Noruega	Oslo	491.181
Países Baixos	Amsterdam	661.407
	Groninga	165.697
	Róterdam	515.039
Polonia	Bialystok	255.280
	Gdansk	395.271
	Cracovia	660.046
	Varsovia	1.502.571
Portugal	Braga	151.827
	Lisboa	477.239
	Arredores de Lisboa	1.112.765
Reino Unido	Belfast	221.712
	Cardife	246.018
	Glasgow	478.574
	Londres	5.807.285
	Manchester	315.244
	Newcastle	651.539
	Arredores de Manchester	1.674.471
República Checa	Praga	1.077.005
	Ostrava	282.958

República de Chipre	Nicosia	204.179
Romanía	Bucareste	1.718.888
	Cluj-Napoca	276.407
	Piatra Neamt	94.807
Suecia	Malmo	252.829
	Estocolmo	722.386
Suíza	Xenebra	162.896
	Zurique	329.132
Turquía	Antalya	1.563.934
	Diyarbakir	1.003.390
	Ancara	3.812.302

BIBLIOGRAFÍA

- Concello de Pamplona (2010). *I Encuesta de Victimización.* Pamplona: Área de Seguranza Cidadá.

- Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS) (2013). *Estudio nº 2.997. Barómetro de septiembre. Avance de resultados.* Madrid: Banco de datos CIS.

- Clarke, S. (2013). *Trends in crime and criminal justice, 2010. Eurostat Statistics in focus 18/2013.* Luxemburgo: Escritorio de Publicacións da UE.
Disponíbel en: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=KS-SF-13-018

- Comisión Europea (2006). *Decisión de la Comisión 2006/581/CE, de 7 de agosto, por la que se crea un grupo de expertos sobre las necesidades políticas en materia de datos sobre la delincuencia y la justicia penal.* Bruxelas: Diario Oficial da Unión Europea.
Disponíbel en: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:234:0029:0032:EN:PDF

- (2006). El Programa de la Haya: *Consolidación de la libertad, la seguridad y la justicia en la Unión Europea.* Bruxelas: Diario Oficial da Unión Europea.
Disponíbel en: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2005:053:0001:0014:EN:PDF

- (2006). Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo, al Consejo y al Comité Económico y Social Europeo. *Desarrollo de una estrategia global y coherente de la UE para evaluar la delincuencia y la justicia penal. Plan de acción de la UE 2006- 2010.* Bruxelas: Unión Europea.
Disponíbel en: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2006:

- (2007). *Survey on perceptions of quality of life in 75 European cities. Urban Audit Perception Survey.* Bruxelas: Dirección Xeral Política Rexional.

- (2009). *Decisión 2009/902/JAI del Consejo, de 30 de noviembre de 2009 , por la que se crea una Red Europea de Prevención de la Delincuencia (REPD) y se deroga la Decisión 2001/427/JAI.* Bruxelas: Diario Oficial da Unión Europea.
Disponíbel en: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32009D0902:ES:NOT

- (2010). *Encuesta de opinión sobre la calidad de vida en 75 ciudades europeas. Flash Eurobarómetro. Programa Urban Audit.* Bruxelas: Dirección Xeral Política Rexional.

- (2010). *Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo y al Consejo La Estrategia de Seguridad Interior de la UE en acción: cinco medidas para una Europa Máis segura.* Bruxelas: Unión Europea.

Disponíbel en: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52010DC0673:ES:NOT

- (2012). Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo y al Consejo. *La delincuencia en la UE en cifras: Plan de acción para las estadísticas 2011-2015.* Bruxelas: Unión Europea.

Disponíbel en: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52011DC0713:ES:NOT

- (2013). *Standard Eurobarometer n°79. Spring 2013: Public opinion in the European Union. First results.* Bruxelas: Dirección Xeral de Comunicación.

Disponíbel en: http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm

- Comisión Europea - Dirección Xeral de Política Rexional (2013). *Quality of life in cities. Perception Survey in 79 European cities. Flash Eurobarometer 366.* Luxemburgo: Escritorio de Publicacións da UE.

Disponíbel en: http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/urban/audit/index_en.cfm

- Comisión Interamericana de Dereitos Humanos (2009). *Informe sobre seguridad ciudadana y derechos humanos.* Washington, D.C: Organización de Estados Americanos.

- CNUAH (UN-Habitat) (2009). *Prevención de la criminalidad urbana. Documento de referencia. Programa Cidades máis Seguras.* Nairobi: ONU

Disponíbel en: http://www.onuhabitat.org/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=65&Itemid=73

- Departamento de Seguranza Nacional. Goberno de España (2013). *Estrategia de Seguridad Nacional 2013: un proyecto compartido.* Madrid: Ministerio da Presidencia.

Disponíbel en: http://www.lamoncloa.gob.es

- Díez Ripollés, J.L. y García España, E. (2009). *Encuesta a víctimas en España.* Málaga: coedición do Instituto Andaluz Interuniversitario de Criminología e Cajasol Fundación.

- Foro Europeo para a Seguranza Urbana (European Forum for Urban Security, EFUS) *Seguridad, Democracia y Ciudades: el Manifiesto de Aubervilliers y Saint-Denis.*

Disponíbel en: http://efus.eu/en/

1) Poboación maior de 15 anos

- García España, E.; Pérez Jiménez, F.; y Benítez Jiménez, M.J. (2007). *La delincuencia en Córdoba, Huelva y Sevilla: Una encuesta de victimización.* Málaga: coedición do Instituto Andaluz Interuniversitario de Criminología e Cajasol Fundación.

- García España, E., Pérez Jiménez, F., Benítez Jiménez M.J. (2008). *La delincuencia en las capitales andaluzas: Encuestas de victimización en Andalucía – Especial referencia a Almería, Cádiz, Granada y Jaén.* Málaga: coedición do Instituto Andaluz Interuniversitario de Criminología e Cajasol Fundación.

- García-España, E; Díez Ripollés, J.L.; et al. (2010). *"Evolución de la delincuencia en España: Análisis longitudinal con encuestas de victimización". En Revista Española de Investigación Criminológica.* Málaga: Observatorio de la Delincuencia (ODA). Instituto andaluz interuniversitario de Criminología. Universidad de Málaga

- Generalitat de Catalunya (2013). *Encuesta de Seguridad Pública de Cataluña. Edición 2013.* Departament de Justicia i Interior, Generalitat de Catalunya.

- Ministerio de Interior (2012). *Balances de Criminalidad (2012).* Madrid: Goberno de España.
Disponíbel en: http://www.interior.gob.es/prensa-3/balances-e-informes-21/2012-1129

- (2013). *Balances de Criminalidad (2013).* Madrid: Goberno de España.

- (2013). *Nota metodológica. Balance de Criminalidad 2013. Segundo trimestre 2013.* Madrid: Goberno de España.
Disponíbel en: http://www.interior.gob.es/prensa-3/balances-e-informes-21/2013-1973#subcat-1

- Martínez Paricio, J.I.; Labatur, B. (2005). *"El sentimiento de inseguridad en la Unión Europea. Una aproximación desde las encuestas de opinión pública". Política y Sociedad, 2005, Vol. 42 Núm. 3: 157-184.* Madrid: Universidad Complutense de Madrid
Disponíbel en: http://revistas.ucm.es/index.php/POSO/article/view/POSO0505330157A/22818

- Murrià, M. (2010). *Las encuestas de seguridad en Cataluña. 10 años de Encuesta de seguridad pública de Cataluña: experiencias europeas. Balance y retos de futuro. Colección dos relatorios do seminario internacional, celebrado os días 21, 22 e 23 de outubro de 2009 en Barcelona.* Barcelona: Departament de Justicia i Interior, Generalitat de Catalunya.
Disponíbel en: http://www20.gencat.cat/portal/site/interior/menuitem.d9d8008a518e8acf65d789a2b0c0e1a0/?vgnextoid=751a4bead3ed4210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&;vgnextchannel=751a4bead3ed4210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&;vgnextfmt=default

- UN System Task Team on the Post-2015 UN Development Agenda (2012). *Realizing the Future We Want for All: Report to the Secretary-General.* Nova Iorque: Nacións Unidas.

- Pérez, F. (2010). *Encuestas con metodología ICVS en España. 10 años de Encuesta de seguridad pública de Cataluña: experiencias europeas. Balance y retos de futuro. Colección dos relatorios do seminario internacional, celebrado os días 21, 22 y 23 de outubro de 2009 en Barcelona.* Barcelona: Departament de Justicia i Interior, Generalitat de Catalunya.
Disponíbel en: http://www20.gencat.cat/portal/site/interior/menuitem.d9d8008a518e8acf65d789a2b0c0e1a0/?vgnextoid=751a4bead3ed4210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&;vgnextchannel=751a4bead3ed4210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&;vgnextfmt=default

- Tavares, C., Thomas, G., Bulut, F. (2012). *Crime and criminal justice, 2006-2009. Eurostat Statistics in focus 6/2012.* Luxemburgo: Escritorio de Publicacións da Unión Europea.
Disponíbel en: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=KS-SF-12-006

- Thomas, G. (2010). *El proyecto piloto de Encuesta europea de victimización. 10 años de Encuesta de seguridad pública de Cataluña: experiencias europeas. Balance y retos de futuro. Colección dos relatorios do seminario internacional, celebrado os días 21, 22 e 23 de outubro de 2009 en Barcelona.* Barcelona: Departament de Justicia i Interior, Generalitat de Catalunya.
Disponíbel en: http://www20.gencat.cat/portal/site/interior/menuitem.d9d8008a518e8acf65d789a2b0c0e1a0/?vgnextoid=751a4bead3ed4210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&;vgnextchannel=751a4bead3ed4210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&;vgnextfmt=default

- UNECE-UNODC (2010). *Manual on Victimization surveys.* Xenebra: ONU

- Van Dijk, J. J. M., Manchin, R., Van Kesteren, J., Nevala, S. y Hideg, G. (2007). *EUICS report, The Burden of Crime in the EU, a Comparative Analysis of the European Survey of Crime and Safety (EU ICS 2005).* Turín: UNICRI, Bruxelas: Gallup Europe.

- Van Dijk, J., Toornvliet, L.G. (1996). *Towards a Eurobarometer of public safety. Key findings of the first survey on public safety among the residents of the European Union Report presented at the Seminar on the Prevention of Urban Delinquency linked to Drugs Dependence.* Leiden: State University of Leiden

- Van Dijk, J.; Van Kesteren, J.; Smit, P., Tilburg University, UNICRI, UNODC (2007). *Criminal Victimisation in International Perspective, 2004-2005. Key Findings from the 2004-2005 ICVS and EU ICS.* Haia: Ministerio de Xustiza, WODC.

- Van Dijk, J.; Mayhew, P.; Van Kesteren, J.; Aebi, M. & Linde, A. (2010) *Final report on the study on crime Victimisation.* Tilburg: INTERVICT - Tilburg University.

- Zauberman, R. (Ed.) (2008). *Victimisation and Insecurity in Europe. A Review of Surveys and their use.* Bruxelas: VUBPRESS Brussels University Press.

- García España, E., Pérez Jiménez, F., Benítez Jiménez M.J. (2008). *La delincuencia en las capitales andaluzas: Encuestas de victimización en Andalucía – Especial referencia a Almería, Cádiz, Granada y Jaén.* Málaga: coedición do Instituto Andaluz Interuniversitario de Criminología e Cajasol Fundación.

- García-España, E; Díez Ripollés, J.L.; et al. (2010). *"Evolución de la delincuencia en España: Análisis longitudinal con encuestas de victimización". En Revista Española de Investigación Criminológica.* Málaga: Observatorio de la Delincuencia (ODA). Instituto andaluz interuniversitario de Criminología. Universidad de Málaga

- Generalitat de Catalunya (2013). *Encuesta de Seguridad Pública de Cataluña. Edición 2013.* Departament de Justicia i Interior, Generalitat de Catalunya.

- Ministerio de Interior (2012). *Balances de Criminalidad (2012).* Madrid: Goberno de España.
Disponíbel en: http://www.interior.gob.es/prensa-3/balances-e-informes-21/2012-1129

- (2013). *Balances de Criminalidad (2013).* Madrid: Goberno de España.

- (2013). *Nota metodológica. Balance de Criminalidad 2013. Segundo trimestre 2013.* Madrid: Goberno de España.
Disponíbel en: http://www.interior.gob.es/prensa-3/balances-e-informes-21/2013-1973#subcat-1

- Martínez Paricio, J.I.; Labatur, B. (2005). *"El sentimiento de inseguridad en la Unión Europea. Una aproximación desde las encuestas de opinión pública". Política y Sociedad, 2005, Vol. 42 Núm. 3: 157-184.* Madrid: Universidad Complutense de Madrid
Disponíbel en: http://revistas.ucm.es/index.php/POSO/article/view/POSO0505330157A/22818

- Murrià, M. (2010). *Las encuestas de seguridad en Cataluña. 10 años de Encuesta de seguridad pública de Cataluña: experiencias europeas. Balance y retos de futuro. Colección dos relatorios do seminario internacional, celebrado os días 21, 22 e 23 de outubro de 2009 en Barcelona.* Barcelona: Departament de Justicia i Interior, Generalitat de Catalunya.
Disponíbel en: http://www20.gencat.cat/portal/site/interior/menuitem.d9d8008a518e8acf65d789a2b0c0e1a0/?vgnextoid=751a4bead3ed4210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&;vgnextchannel=751a4bead3ed4210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&;vgnextfmt=default

- UN System Task Team on the Post-2015 UN Development Agenda (2012). *Realizing the Future We Want for All: Report to the Secretary-General.* Nova Iorque: Nacións Unidas.

- Pérez, F. (2010). *Encuestas con metodología ICVS en España. 10 años de Encuesta de seguridad pública de Cataluña: experiencias europeas. Balance y retos de futuro. Colección dos relatorios do seminario internacional, celebrado os días 21, 22 y 23 de outubro de 2009 en Barcelona.* Barcelona: Departament de Justicia i Interior, Generalitat de Catalunya.
Disponíbel en: http://www20.gencat.cat/portal/site/interior/menuitem.d9d8008a518e8acf65d789a2b0c0e1a0/?vgnextoid=751a4bead3ed4210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&;vgnextchannel=751a4bead3ed4210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&;vgnextfmt=default

- Tavares, C., Thomas, G., Bulut, F. (2012). *Crime and criminal justice, 2006-2009. Eurostat Statistics in focus 6/2012.* Luxemburgo: Escritorio de Publicacións da Unión Europea.
Disponíbel en: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=KS-SF-12-006

- Thomas, G. (2010). *El proyecto piloto de Encuesta europea de victimización. 10 años de Encuesta de seguridad pública de Cataluña: experiencias europeas. Balance y retos de futuro. Colección dos relatorios do seminario internacional, celebrado os días 21, 22 e 23 de outubro de 2009 en Barcelona.* Barcelona: Departament de Justicia i Interior, Generalitat de Catalunya.
Disponíbel en: http://www20.gencat.cat/portal/site/interior/menuitem.d9d8008a518e8acf65d789a2b0c0e1a0/?vgnextoid=751a4bead3ed4210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&;vgnextchannel=751a4bead3ed4210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&;vgnextfmt=default

- UNECE-UNODC (2010). *Manual on Victimization surveys.* Xenebra: ONU

- Van Dijk, J. J. M., Manchin, R., Van Kesteren, J., Nevala, S. y Hideg, G. (2007). *EUICS report, The Burden of Crime in the EU, a Comparative Analysis of the European Survey of Crime and Safety (EU ICS 2005).* Turín: UNICRI, Bruxelas: Gallup Europe.

- Van Dijk, J., Toornvliet, L.G. (1996). *Towards a Eurobarometer of public safety. Key findings of the first survey on public safety among the residents of the European Union Report presented at the Seminar on the Prevention of Urban Delinquency linked to Drugs Dependence.* Leiden: State University of Leiden

- Van Dijk, J.; Van Kesteren, J.; Smit, P., Tilburg University, UNICRI, UNODC (2007). *Criminal Victimisation in International Perspective, 2004-2005. Key Findings from the 2004-2005 ICVS and EU ICS.* Haia: Ministerio de Xustiza, WODC.

- Van Dijk, J.; Mayhew, P.; Van Kesteren, J.; Aebi, M. & Linde, A. (2010) *Final report on the study on crime Victimisation.* Tilburg: INTERVICT - Tilburg University.

- Zauberman, R. (Ed.) (2008). *Victimisation and Insecurity in Europe. A Review of Surveys and their use.* Bruxelas: VUBPRESS Brussels University Press.

Concello de Vigo